

Årsrapport 2025

Innholdsfortegnelse

Del I Styrets beretning	4
Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
Del III Årets aktiviteter og resultater	14
Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet	15
Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet	19
Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer	27
Hav og kyst	28
Helse	30
Klima, miljø og energi	33
Muliggjørende og industrielle teknologier	36
Samfunnssikkerhet og beredskap	39
Tillit og fellesskap	41
Mål 4 Velfungerende forskningssystem	43
Mål 5 God rådgivning	49

Del IV Styring og kontroll med virksomheten	53
Del V Framtidsutsikter	60
Del VI Årsregnskap	63

Del I Styrets beretning

Del I Styrets beretning

Forskningsrådet skal styrke vitenskapelig kvalitet, øke verdiskapingen i næringslivet og møte store samfunnsutfordringer gjennom konkurransebaserte tildelinger og støtte til forskning av høy kvalitet. Forskningsrådet skal også fremme samspill mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv og offentlig sektor, samt gi relevante råd til departementene i utformingen av forskningspolitikken. Det er styrets vurdering at Forskningsrådet i 2025 ut fra rammene har levert godt på sentrale målsetninger og at organisasjonen står godt rustet til å løse det viktige samfunnsoppdraget sitt også framover.

God ivaretagelse av strategiske forskningsprioriteringer

2025 har vært preget av raske geopolitiske skift og tydeliggjort at sikkerhetspolitikken for alvor slår inn i forsknings- og innovasjonspolitikken. Styret anser at situasjonen tilsier mer forskning rettet mot å styrke nasjonal sikkerhet, økt sivilt-militært samarbeid og tverrsektoriell kunnskapsutvikling. Med det for øye ble det i 2025 opprettet et nytt porteføljestyre for forsvarsevne, sikkerhet og beredskap. Forskningsrådet har også sammen med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse tatt initiativ til et nytt nettverk for forskningssikkerhet og ansvarlig internasjonalt samarbeid, og det er jobbet aktivt med tematikken gjennom internasjonale fora og bilaterale møter. Videre samarbeides det med Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet om en oversikt over hvilke teknologi-områder og konkrete teknologier som vurderes som særlig sensitive for den nasjonale sikkerheten.

Styret merker seg at det internasjonalt og nasjonalt har vært økt oppmerksomhet om Arktis' betydning for energi, klima og geopolitisk stabilitet. I forlengelsen av regjeringens beslutning om å delta i det 5. internasjonale polaråret (IPY) har Forskningsrådet og Polarinstituttet på oppdrag fra KD og KLD startet planleggingen av norsk deltagelse. Forskningsrådet vil blant annet ta ansvar for et nasjonalt IPY sekretariat. I samarbeid med Polarinstituttet planlegges et nytt forskningskontor på Svalbard, og en ambisjøs forskningsinnsats for en ny tid i Arktis – Polhavet 2050 – er også under planlegging.

I 2025 fikk Forskningsrådet vertskapsrollen for det nye samfunnsoppdraget for sirkulærøkonomi, i tillegg til vertskapsrollen Forskningsrådet allerede hadde for de to samfunnsoppdragene opprettet i 2024 på bærekraftig før og inkludering av barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Det er styrets oppfatning at oppdragene vil gi avgjørende bidrag til å løse sentrale samfunnsutfordringer, samt gi viktig erfaring med nye måter å jobbe på for å iverksette helhetlige, bærekraftige løsninger. Brede utlysninger er et annet viktig verktøy for å adresse viktige samfunnsutfordringer som går på tvers av sektor- og faggrenser, og Forskningsrådet har brukt disse aktivt gjennom 2025.

Styret vil videre fremheve Forskningsrådets omfattende arbeid i 2025 med å sikre en kraftfull satsing på fremvoksende og kritiske teknologier for forskning, samfunn og næringsliv. Regjeringens KI-milliard er fordelt og det er besluttet å opprette seks nasjonale forskningssentre for forskning på kunstig intelligens. Også fire nye forskningssentre for kvanteteknologi er etablert. En forutsetning for forskning av høy kvalitet innen KI og kvanteteknologi er økt tungregnekapasitet og Forskningsrådet fullførte i 2025 et viktig rådgivningsoppdrag som pekte på behovet for en vesentlig investering på feltet.

Høy kvalitet i forskningen

Forskningsrådet har de siste tre årene gjennomført en omfattende serie av fagevalueringer som nå følges opp gjennom midler til etablering av nye forskerskoler og forskernettverk. Styret anser at fagevalueringene er svært viktig for utviklingen av norsk forskning. Forskningsrådet har i 2025 også evaluert ordningen med forskerlinjer og finner at den gir studentene reell forskningserfaring, styrker tidlig kontakt med forskningsmiljøene og bidrar positivt til rekruttering til ph.d.-utdanning.

Styret har i 2025 godkjent en ny og oppdatert plan for kjønnsbalanse, kjønnsperspektiv og mangfold som vil utgjøre et viktig verktøy i arbeidet med å bidra til et forskingsystem som gir alle forskere og samarbeidspartnerne deres like muligheter til å ta del i Forskningsrådets finansiering og aktiviteter. Styret anser at dette er viktig for å sikre kvalitet i norsk forskning.

Styret vil videre fremheve Forskningsrådets aktive arbeid med å understøtte banebrytende forskning, herunder i form av tre nye målrettede utlysninger; Toppforskere, Stimulering til øket søkning til ERC, og Radikale forskningsidéer i tidlig karriere.

Ta forskning i bruk

Forskningsrådet har også hatt et spesielt fokus på høy-risiko-idéene innenfor våre virkemidler for å ta forskning i bruk. I løpet av året er det delt ut i alt 450 mill. kroner til tidligfase teknologioverføring (TTO-funksjon) og til prosjekter for nyskaping og kommersialisering fra forskning. Nytt i år er at deler av budsjettet er lagt inn fra porteføljen for banebrytende forskning og er øremerket kommersialisering som baserer seg på banebrytende forskning med store vitenskapelige ambisjoner.

Store ambisjoner karakteriserer også de åtte nye sentre for forskningsdrevet innovasjon som ble bevilget i 2025. Sentrene får til sammen 768 millioner kroner og skal sørge for tettere samarbeid mellom næringslivet og forskningsinstitusjoner for å løse viktige samfunnsutfordringer. Også gjennom ordningen Grønn plattform, som administreres av Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Siva i fellesskap, engasjeres næringslivet i å adressere store samfunnsutfordringer. I 2025 har 12 store forsknings- og innovasjonsprosjekter fra hele landet fått støtte.

En evaluering av nærings-ph.d.-ordningen, som gir støtte til at en ansatt tar doktorgrad innen et tema som er relevant for virksomheten hvor vedkommende er ansatt, finner at ordningen styrker forskningsinnsatsen i næringslivet, øker kompetansen hos både enkeltpersoner og bedrifter, og skaper tettere og mer varige bånd mellom academia og næringsliv.

Utover sin bevilgningsfunksjon, har Forskningsrådet også gjennom sin rådgivningsfunksjon de siste årene arbeidet aktivt for å stimulere private aktører til økt involvering i forskning. I løpet av 2025 har det vært dialog både med stiftelser og store norske selskaper om mulighetene som ligger i FoU. Styret ser med glede at flere vil øke sine FoU-investeringer. For eksempel har stiftelsen Veritas satt av et fond på 2 milliarder kroner til grunnforskning.

Styret anser at aktiviteten i 2025 viser at Forskningsrådet har virkemidler som er viktige for at næringslivet skal kunne opprettholde og styrke sin konkurransevne. Forskningsrådets næringsrettede investeringer har imidlertid ikke hatt vekst de siste årene, og det er også redusert tilsøking til SkatteFUNN. Sett sammen med SSBs seneste statistikk om FoU som for første gang viser en realnedgang i næringslivets FoU-innsats, er dette en utvikling som ikke er i tråd med målene om økte private investeringer i FoU. Styret vil følge denne utviklingen nøye fremover.

Også offentlig sektor har et stort behov for forskning og innovasjon gitt det krevende utfordringsbildet sektoren står ovenfor. For å styrke forskningskapasiteten er rammen for offentlig sektor-ph.d. mer enn doblet i 2025. Sammen med KS etableres i tillegg Kommunenes Samarbeidsarena for Forskning (KSF), som styrker samhandlingen mellom FoU-institusjoner og kommuner. I en helseutlysning knyttet til KSF deltok 37 prosent (132) av landets kommuner. Nytt i år er en utlysning der offentlige virksomheter og forskningsorganisasjoner søker sammen om midler. Med 171 mill. kroner utlyst var interessen svært høy fra mange bransjer. Det er også tildelt midler til arrangementsstøtte, prosjektetablering og en forskerskole med særlig fokus på kommunenes behov.

Resultatanalysen for 2025 av de om lag to milliarder kronene Forskningsrådet årlig bevilger til forskningsinstitusjoner, bedrifter og offentlige aktører i innovasjonsprosjekter i næringslivet og i offentlig sektor, samt til demonstrasjons- og kompetanseprosjekter, viser at støtten lykkes i å utløse private investeringer i FoU og at prosjektene har bidratt til innovasjon og fornyelse både i private og offentlige virksomheter. 56 prosent av respondentene fra bedrifter og offentlige virksomheter oppgir at de har lansert en ny vare eller tjeneste fire år etter prosjektets avslutning. Prosjektene forsterker nye eller eksisterende samarbeidsrelasjoner, og legger slik til rette for kunnskaps- og teknologiutvikling som på sikt kan bidra til økt omstillings- og innovasjonsevne for deltakerne.

Effektiv formidling er en viktig forutsetning for å sikre at forskning blir tatt i bruk. En kartlegging gjennomført høsten 2025 viser at et stort flertall av norske forskere (93 prosent) er positive til

formidling. Samtidig oppleves økende polarisering, tidspress og manglende ressurser som sentrale hindringer. Forskningsrådet støtter og bidrar derfor til utviklingen av nasjonale arenaer som Forskningsdagene og nettavisen forskning.no. I 2025 er det lagt særlig vekt på å etablere og videreutvikle arenaer som løfter debatten om rammevilkårene for forskningsbasert kunnskap. Dette har blant annet kommet til uttrykk gjennom profilarrangementet Forskningsamtalen 2025, med tittelen «Kampen om sannheten», og gjennom Forskningsdagene, der «Trygghet» var nasjonalt tema i 2025.

Internasjonalisering

For å sikre høy kvalitet i forskningen og god effekt av både offentlige og private investeringer i FoU er velfungerende internasjonale samarbeidskonstellasjoner essensielt. Forskningsrådet følger opp sentrale strategier som Panoramastrategien og bidrar til koordinering med våre internasjonale samarbeidspartnere gjennom sentrale internasjonale fora, herunder til samfinansierte forskningsinitiativ. EU-samarbeidet står imidlertid i en særstilling, og styret har i 2025 gitt sitt innspill til EUs satsing på forskning og innovasjon i neste langtidsbudsjett samt et klart råd om full norsk tilknytning til Horisont Europa 2028–2034 og et nytt Konkurransesevnefond. Styret anser at full deltagelse er essensielt, da Europas utfordringer også er Norges utfordringer. I nåværende Horisont Europa har Norge så langt hatt en returandel på 3,08 prosent, godt over målsetningen på 2,8 prosent.

Det er helt avgjørende at internasjonalt forskningssamarbeid bygger på likeverd og forskernes autonomi. Styret vil understreke at disse grunnleggende prinsippene må holdes i hevd og aktivt forsvares. Akademisk frihet er under press i mange land, og for tiden aktualisert av situasjonen i USA. I møte med en slik krevende situasjon har Forskningsrådet i 2025 raskt evnet å etablere en ny ordning for talentfulle forskere utenfor Europa som ønske å bosette seg og jobbe i Norge. Gjennom ulike utlysninger på totalt 60 mill. kroner dedikert til ukrainsk forskning har Forskningsrådet også lagt til rette for tettere samarbeid mellom norske og ukrainske miljøer og sørget for viktig støtte til å bevare sterke kunnskapsmiljøer i Ukraina.

En fleksibel organisasjon

Satsingen på internasjonale forskertalenter og Ukraina-satsingen viser at Forskningsrådet kan handle raskt og offensivt når utfordringsbildet krever det. Styret anser at et mindre forutsigbart og mer komplekst utfordringsbilde fordrer at Forskningsrådet fremover evner å arbeide enda mer systematisk med virkemiddelutvikling. Det er igangsatt interne utviklingsprosjekter med henblikk på å øke kompetanse og måloppnåelse i så måte.

Overgangen fra netto- til bruttobudsjettering med tilsagnsfullmakter er ytterligere et eksempel på organisasjonens fleksibilitet. Ny finansierings- og regnskapsmodell trådte i kraft 1. januar 2025 etter lang tids planlegging. Implementeringen har gått etter planen og Forskningsrådet har kunnet regnskapsføre med brutto- og kontantprinsipp og levert alle nødvendige rapporter gjennom 2025.

Forskningsrådets ansatte har gjennom året utvist stor fleksibilitet og innsats for å svare ut nye oppdrag og for å utvikle nye løsninger som svar på nye behov. Styret ser at strategisk utvikling og omstilling krever mye av de ansatte og styret vil berømme de ansatte for innsatsen.

Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Del II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Funksjoner og oppgaver

Norges forskningsråds formål er å være et nasjonalt utøvende forskningsstrategisk organ. Vi har ansvar for å øke kunnskapsgrunnlaget og bidra til å dekke samfunnets behov for forskning ved å fremme grunnleggende og anvendt forskning og innovasjon. Våre hovedoppgaver er knyttet til:

- **Tilskuddsforvaltning:** Vår oppgave er å finansiere de beste forskings- og innovasjonsprosjektene. Vi deler ut tilskudd til forskings- og innovasjonsprosjekt på vegne av alle departementer.
- **Rådgivning:** Vi er styresmaktens viktigste rådgiver om forskning og innovasjon. Vi gir råd om hvilke områder det er behov for økt kunnskap og innovative løsninger i samfunnet.
- **Dialog:** Vi skaper arenaer for dialog mellom forskere, næringsliv, offentlig forvaltning og andre som bruker forskning og innovasjon. Vi kobler sektorene slik at de kan lære av hverandre og samfunnet får tatt ny kunnskap raskere i bruk.
- **Oppdrag:** Vi utfører ulike eksternt finansierte oppdrag, satsinger og strategiprosesser, på vegne av departementene og andre offentlige organer.

Styresystem

Forskningsrådets styre består i 2025 av syv medlemmer og to ansattrepresentanter, med representasjon fra forskning, næringsliv, offentlig sektor og samfunnet ellers. Styremedlem Britt Elin Steinveg trakk seg fra styret ved utgangen av 2025. Styret ledes av Gunnar Bovim.

Forskningsrådets investeringsvirksomhet er strukturert i 12 samordnede porteføljer med hvert sitt styre. Ett porteføljestyre består av ti til fjorten medlemmer som oppnevnes for fire år av gangen. Nåværende styre er oppnevnt for 2024 – 2027.

Forskningsrådets styre fordeler midlene til det enkelte porteføljestyre og de rapporterer tilbake til styret om bruken av midlene. Porteføljestyrene skal sikre at det investeres i de prosjektene som samlet sett gir best måloppnåelse. Porteføljestyrene bidrar også med ulike rådgivningsoppgaver, både innenfor egne ansvarsområder og som faglig støtte inn mot Forskningsrådets styre.

Styret			
Porteføljestyrer			
Banebrytende forskning	Demokrati og global utvikling	Energi og transport	Forskningssystemet
Forsvarsevne, sikkerhet og beredskap	Helse	Innovasjon	Klima og miljø
Mat og bioressurser	Muliggjørende teknologier	Samisk samfunn og kultur	Velferd og utdanning

Forskningsrådets styre og porteføljestyrer

Organisasjon

Forskningsrådet har ansatte i åtte fylker i Norge, på Svalbard og i Brussel. Hovedkontoret ligger ved Lysaker i Oslo. Organisasjonen ledes av administrerende direktør Mari Sundli Tveit.

Forskningsrådet har i 2025 ikke gjennomført noen organisatoriske justeringer av virksomheten.

Hovedtall for virksomheten

Administrative nøkkeltall

Nøkkeltall	2025
Samlet tildeling post 01-21 i NOK	901 116 000
Utnyttelsesgrad post 01-21 (%)	97,6 %
Driftsutgifter i NOK	825 637 022
Personalkostnader (lønn og sosiale kostnader) i NOK	471 588 800
Personalkostnader i % av driftsutgifter	57,1 %
Personalkostnader per årsverk i NOK	1 142 138
Reiseutgifter per årsverk i NOK	29 013
Konsulentutgifter og andre fremmede tjenester i NOK	90 530 564
Andel konsulentutgifter og andre fremmede tjenester i % av driftsutgifter	11,0 %

Tallene i tabellen er hentet fra kontantregnskapet (ikke SRS) og gjelder kun 2025, da overgangen fra netto- til bruttomodell gjør tidligere årstall ikke sammenlignbare. Definisjonene for nøkkeltall er hentet fra DFØ.

Personell

Nøkkeltall	2023	2024	2025
Antall årsverk	359,6	382,9	412,9
Antall ansatte	365	390	423
Utførte årsverk	343,5	352,9	384,7
Turnover (%)	7,9 %	6,1 %	5,7 %
Antall læreplasser	7	7	7

Ved utgangen av 2025 hadde Forskningsrådet 423 ansatte, tilsvarende 413 årsverk. Dette er en økning på 30 årsverk sammenlignet med året før. Innlemmelsen av Kilden og Teknologirådet forklarer hoveddelen av økningen på til sammen 17 årsverk. Resterende er som følge av nye oppdrag fra

departementer og ordinære endringer i bemanningen. Økningen gjenspeiles også i utførte årsverk, som i 2025 utgjorde 385 mot 353 i 2024. Turnover i 2025 var stabil og på et nivå som anses normalt for virksomheten, noe som bidrar til god kontinuitet og en stabil kompetansebase i organisasjonen. Forskningsrådet er tilknyttet opplæringskontoret OK stat og hadde syv læreplasser i 2025. Læreplassene vurderes som berikende for organisasjonen, både faglig og kulturelt.

Tilskuddsforvaltning er den mest arbeidsintensive oppgaven vi har og nesten halvparten av årsverkene (189) er knyttet til dette. Videre anvendes 84 årsverk til rådgiving som også inkluderer internasjonalt arbeid, 27 årsverk til dialog og 93 årsverk til oppdrag. Utførte årsverk er beregnet ut ifra 1.695 timer per årsverk, basert på registrerte timer i virksomhetens timeregistreringssystem.

Driftsbudsjett

Forskningsrådet mottar driftsbevilgning gjennom tildelingsbrev fra KD, samt budsjett- og belastningsfullmakter fra andre departementer og underliggende etater. I tillegg kommer inntekter fra oppdrags-givere og inntekter fra refusjoner fra EU-partnerskap, mv.

Driftsutgifter	2025			
	Resultat SRS ¹	Resultat kontant	Samlet bevilgning	Utnyttelsesgrad
Kapittel/post - tall i mill. kroner				
285.01 Driftsutgifter	787,7	803,4	822,9	97,6 %
285.21 Særskilte Driftsutgifter	75,9	75,7	78,2	96,7 %
Budsjett- og belastningsfullmakter ²	3,2	2,5	3,4	75,9 %
SUM	866,7	881,6	904,5	97,6 %

Driftsinntekter	2025			
	Resultat SRS ¹	Resultat kontant	Inntektskrav	Merinntekt
Kapittel/post - tall i mill. kroner				
3285.01 Inntekter fra oppdrag	4,4	5,3	4,1	1,2
3285.02 Inntekter fra refusjoner o.a.	18,6	17,9	16,4	1,6
SUM	23,0	23,2	20,5	2,8

1) Tallene basert på statlige regnskapsstandarder (SRS) i denne tabellen inkluderer investeringer, og avskrivninger er utelatt.

I 2025 gikk Forskningsrådet over fra netto- til bruttbudsjettering, noe som innebar vesentlige endringer. Flere oppdrag ble flyttet til særskilte driftsutgifter (285.21), og driftskostnader som tidligere var finansiert over tilskuddsbudsjettet, inngår nå i driftsbevilgningen (285.01). Som følge av dette er resultatene ikke direkte sammenlignbare med tidligere år og derfor ikke med i tabellene.

I 2025 hadde Forskningsrådet en bruk på 97,6 prosent av basisbevilgningen (kap. 285.01) og 96,7 prosent for oppdragsbevilgningen (kap. 285.21). Resultatene vurderes som gode, særlig sett i lys av en krevende overgang til ny budsjettmodell. Som del av ny budsjettmodell ble Forskningsrådet også omfattet av statens lønnskompensasjonsordning, en ekstrabevilgning vi fikk i oktober 2025. Dette er også hovedforklaringen på mindreforbruk.

I løpet av 2025 ble det tildelt nye oppdrag fra departementene på til sammen 10,3 mill. kroner. Underforbruket på 21-posten knytter seg i hovedsak til sen oppstart av enkelte oppdrag.

Budsjett- og belastningsfullmakter	2025			
	Resultat SRS	Resultat kontant	Samlet bevilgning	Utnyttelsesgrad
Kapittel/post - tall i mill. kroner				
288.21 KD - særskilte driftsutgifter (KVASt)	2,1	1,5	1,5	100,0 %
846.21 Barne- og familiedepartementet (Innsatsgruppe Barn og unge)	0,5	0,5	0,9	50,3 %
858.01 BUFDIR (Kilden)	0,2	0,2	0,3	80,5 %
920.72 Norges forskningsråd (JPI Oceans)	0,0	0,0	0,1	5,1 %
1400.21 Klima- og miljødepartementet (Sirkulærøkonomi)	0,3	0,3	0,5	67,5 %
1420.21 Miljødirektoratet (Mikroplast)	0,0	0,0	0,1	9,3 %
SUM	3,2	2,5	3,4	75,9 %

Anskaffelser og innkjøp

I 2025 ble det gjennomført 42 konkurranser. Dette resulterte i inngåelse av 12 rammeavtaler og 37 kontrakter. Rammeavtalene er i hovedsak innen IKT og innebærer ingen kjøpsforpliktelse, men legger til rette for en forutsigbar og effektiv avrops- og bestillingsprosess.

Statlige fellesavtaler gjennom Statens innkjøpssenter og felles rammeavtaler for kunnskapssektoren, forvaltet av Sikt, benyttes i stor grad, blant annet innen IKT, reise- og overnattingstjenester, forbruksmateriell og juridiske tjenester. Dette bidrar til effektiv ressursbruk og god regelverksetterlevelse.

Forskningsrådets leiekontrakt utløper i 2029, og det er igangsatt arbeid i samarbeid med Statsbygg for å inngå ny leieavtale.

Det er ikke avdekket mangler eller avvik i gjennomføringen av anskaffelsene i 2025.

Tilskuddsbudsjettet

Forskningsrådets investeringer brukes strategisk for å realisere regjeringens forskningspolitikk, videreutvikle forskningssystemet og stimulere til samarbeid nasjonalt og internasjonalt. I 2025 var den samlede bevilgningen fra departementene til Forskningsrådet om lag 10,9 milliarder kroner, noe som innebærer en reduksjon på 87 mill. kroner sammenlignet med opprinnelig bevilgning for 2024.

Overgangen til bruttobudsjettering i 2025 innebærer at bevilgningen i større grad er tilpasset forventede utbetalinger samme år. Revidert budsjett for 2025 er derfor ikke direkte sammenlignbart med tidligere år. I 2024 ble midler som ikke var, eller ikke skulle bli, utbetalt innen 31. desember tilbakeført til Kunnskapsdepartementet for overføring til statskassen. Dette gjør også revidert budsjett for 2024 lite egnet for sammenligning. For å sikre mest mulig konsistente tall over tid benyttes derfor opprinnelig budsjett for 2024, justert for tilbakebetalingene, som sammenligningsgrunnlag.

Fra og med 2025 er det i hovedsak bruk av tilsagnsrammer og fullmakter som gir uttrykk for igangsatt aktivitet og planlagt forskningsvirksomhet fremover. Det bevilgede budsjettet er samtidig i stor grad tilpasset faktisk kontantutbetaling.

Tilskuddsbevilgning 2024 og 2025 per departement (inkl. grunnbevilgninger). Mill. kroner.

Departement	Opprinnelig bevilgning 2024	Bevilgning 2025	Endring 2024-2025	Kontant utbetalt 2025	Merutgift (-) og mindreutgift	Periodisert utbetaling 2025
Kunnskapsdepartementet	5 376	5 246	-130	4 619	626	4 912
Nærings- og fiskeridepartementet	2 269	2 142	-127	2 007	136	2 095
Energidepartementet	913	954	41	869	85	911
Klima- og miljødepartementet	651	693	42	645	48	674
Landbruks- og matdepartementet	392	417	25	392	26	402
Kommunal- og distriktsdepartementet	63	83	20	78	5	80
Helse- og omsorgsdepartementet	413	465	51	393	71	420
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	165	172	7	145	27	152
Utenriksdepartementet	270	218	-52	193	25	214
Samferdselsdepartementet	111	106	-5	92	14	96
Justisdepartementet	69	72	3	67	5	68
Finansdepartementet	39	38	-1	42	-3	41
Barne- og familiedepartementet	51	53	2	43	10	45
Kultur- og likestillingsdepartementet	37	21	-16	14	7	17
Forsvarsdepartementet	22	64	42	55	10	60
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	151	134	-17	121	13	122
Belastningsfullmakt	0	28	28	7	22	20
Sum departementene	10 992	10 905	-87	9 780	1 125	10 329
Diverse inntekter	387	630	244	375	255	385
Totalsum	11 379	11 535	157	10 155	1 380	10 714

I 2025 var de faktiske utbetalingene lavere enn bevilgningen. Avviket skyldes i hovedsak større forsinkelser i fremdrift enn lagt til grunn i Forskningsrådets estimater.

Det observeres særlig lavere førsteårsutbetalinger enn tidligere, samt at økt bruk av fakturabasert utbetaling gir lavere kontantutbetalinger enn periodiske, automatiserte utbetalinger. Forskningsrådet vil videreføre arbeidet med å forbedre interne utbetalingsestimater, med mål om bedre samsvar

mellom bevilgning og faktisk kontantutbetaling og dermed redusere behovet for overføringer. Periodisert regnskap (SRS) ligger nærmere faktisk aktivitet, med regnskapsførte kostnader fra departementene på 10,3 mrd. kroner, tilsvarende et avvik på 0,6 mrd. kroner mot bevilgning.

For ett departement (FIN) var utbetalingene noe høyere enn bevilgningen, med et avvik på 3,2 mill. kroner. I tråd med tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet har Forskningsrådet fullmakt til å omdisponere midler fra kap. 285 post 75 (avsetning til usikker framdrift) for å dekke uventede merutgifter.

Tilskuddsbevilgning 2024, vedtatt og tildelt tilsagn 2025 fordelt på Forskningsrådets styrende organer inkludert diverseinntekter. Mill. kroner.

Porteføljestyre	Opprinnelig bevilgning 2024 ¹⁾	Vedtatt tilsagn 2025	Tildelt midler 2025
Adm.dir-fullmakt	2 226	725	631
Banebrytende forskning	1 543	1 659	1 656
Demokrati og global utvikling	395	466	457
Energi og transport	1 337	1 568	1 345
Forskningssystemet	1 317	666	609
Helse	643	510	440
Innovasjon	1 491	2 698	2 649
Klima og miljø	572	581	509
Mat og bioressurser	452	562	546
Muliggjørende teknologier	835	2 196	2 186
Samisk samfunn og kultur	24	20	19
Velferd og utdanning	544	568	546
	11 379	12 219	11 593

1) Forskningsrådet endret status fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert forvaltningsorgan fra og med 1. januar 2025. I den forbindelse ble alle tilskuddsmidler fra alle departementer som ikke var eller skulle bli utbetalt innen 31.12.2024 tilbakebetalt til Kunnskapsdepartementet for overføring til statskassen. Revidert budsjett for 2024 er derfor ikke sammenlignbart med tidligere år og reflekterer ikke reel aktivitet, og det vises til kolonnen for «opprinnelig bevilgning 2024» som viser hva som var bevilget fra departementene korrigert for tilbakebetalingen, dette gir sammenlignbare tall.

Tildelingene fra departementene forvaltes av Forskningsrådets styrende organer. For å lage tilnærmet sammenlignbare størrelser viser vi opprinnelige bevilgning i 2024 og tildelt tilsagn i 2025. Tildelt tilsagn er midler som er tildelt og som vil komme til utbetaling, noe i 2025, men det meste i fremtiden. Det tallet indikerer derfor igangsatt FoU-aktivitet.

Prinsippendring og estimatendring i 2024

I forbindelse med overgangen til bruttobudsjettering tilbakebetalte Forskningsrådet alle ikke-utbetalte tilskuddsmidler som stod på virksomhetens konti per 20. desember 2024. Overgangen innebærer at Forskningsrådet fra og med 2025 følger kontantprinsippet, i tillegg til regnskapsføring etter SRS.

Tidligere rutine for regnskapsføring av tilskuddsutbetalinger, gjeldende til og med 2023, innebar avsetning for påløpte kostnader knyttet til utført forskning i kalenderåret. Avsetningen var i hovedsak basert på godkjente prosjektrapporter for utført forskning, mottatt innen 10. februar påfølgende år, jf. balanselinjen forskningsmidler under behandling. Denne rutinen ble endret i regnskapsoppstillingen for 2024. Det foretas nå kun avsetning for påløpte kostnader som er mottatt innen 31. desember 2024 og som tilhører regnskapsåret 2024, i stedet for tidligere praksis med avsetning frem til 10. februar. Selv om endringen skjer i forbindelse med overgangen fra netto- til bruttobudsjettering, vurderes dette som en prinsippendring etter SRS. Som følge av prinsippendringen er sammenligningstall for 2024 justert, jf. SRS 3 punkt 6. Endringen er nærmere beskrevet i prinsippnoten til regnskapet for 2024.

Ved årsavslutningen for 2025 benyttet Forskningsrådet de samme fristene som DFØ, slik at kostnader bokført og under behandling frem til 25. januar 2026 er periodisert til regnskapsåret 2025. Det legges til grunn at tilsvarende frister benyttes også i kommende år.

Del III Årets aktiviteter og resultater

Del III Årets aktiviteter og resultater

Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet

Forskningsrådet skal tildele etter konkurranse, og skal identifisere og støtte forskning av høy vitenskapelig kvalitet. Forskningsrådet skal også bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i det enkelte forskningsmiljø eller på det enkelte forskningsområde.

Forskningsrådet fremmer vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning og karriereutvikling for unge forskertalenter gjennom ulike konkurransearenaer. Forskningsrådets sentrale mekanisme for å stimulere til vitenskapelig kvalitet i bredden er konkurransearenaer der vi tildeler forskningsmidler til de prosjektene som har høyest kvalitet, samtidig som vi stimulerer til samarbeid mellom gode forskningsmiljøer. Den grunnleggende forskningen flytter kunnskapsfronten og bidrar til internasjonal utvikling av forskningsområdene som annen forskning kan bygge videre på. Forskningsrådet jobber for at grunnleggende forskning i enda større grad skal spille sammen med annen forsknings- og innovasjonsaktivitet og tas i bruk til nytte for samfunnet og næringslivet.

Fagevalueringer og internasjonalt gjennomslag viser at Norge har flere gode forskningsmiljøer som driver grunnleggende forskning av høy kvalitet og produserer banebrytende forskning i internasjonal forskningsfront. Langsiktig og systematisk arbeid ved institusjonene og i Forskningsrådet har bidratt til økt suksessrate i ERC. Vår vurdering er likevel at Norge trenger å bygge flere verdensledende fagmiljøer, som kan få økt gjennomslag på internasjonale konkurransearenaer som ERC.

Forskningsrådet har ansvar for nasjonale fagevalueringer som gir viktig kunnskap om tilstanden på den norske forskningen. I 2025 har vi slutført fagevalueringer i livsvitenskap og naturvitenskap og teknologi som gir anbefalinger til institusjonene, og til vårt eget utviklingsarbeid. Vår vurdering er at fagevalueringene er svært nyttige, og vi arbeider nå med oppfølgingstiltak for å styrke strategisk utvikling på tvers av forskningssektorer og disipliner.

Grunnleggende forskning av høy kvalitet er ofte en forutsetning for de mer radikale gjennombruddene i forskningen. Forskningsrådet har i 2025 lansert et sett av målrettede virkemidler for banebrytende forskning med potensial for store vitenskapelige gjennombrudd og innovasjoner. Dette er et stort og viktig steg i arbeidet for å videreutvikle virkemidler for å fremme banebrytende og dristig forskning og er resultat av flere års utviklingsarbeid i Forskningsrådet og anbefalinger fra fagevalueringene. Forskningsrådet har bygget videre på ordninger som er godt kjent i sektoren samtidig som vi har utviklet mer spissete virkemidler for å fremme banebrytende forskning. Det har derfor vært et mål å se utlysningene i sammenheng slik at de utfyller de eksisterende utlysningene for fri prosjektstøtte og sentre for fremragende forskning (SFF) og samlet gir best mulige rammebetingelser for å utvikle fremragende forskningsmiljøer og fremme forskeres karriereveier. Forskningsrådet har fått gode tilbakemeldinger fra forskningsinstitusjonene på helheten i utlysningene til banebrytende forskning. Vi vil videreutvikle virkemidlene når vi får mer erfaring med hvordan de fungerer.

Strategisk område: Verdensledende fagmiljøer

Forskningsrådet skal mobilisere talentene, bidra til kvalitetsutvikling og legge til rette for at potensialet i de fremste miljøene virkeliggjøres.

Omfanget av vitenskapelig publisering gir et bilde av forskningsmiljøenes produktivitet og gjennomslag. Mens antall publikasjoner er et uttrykk for omfanget av den vitenskapelige produksjonen, kan siteringer si noe om forskningens effekter og virkninger, enten det er vitenskapelig effekt gjennom siteringer i vitenskapelige tidsskrifter eller samfunnmessig effekt gjennom siteringer i policy-dokumenter.

Fram til 2021 økte den vitenskapelige publiseringen i Norge år for år. Da stoppet denne utviklingen opp og artikkelproduksjonen gikk ned med seks prosent fra 2021 til 2022, med en ytterligere nedgang på 4,4 prosent fra 2023 til 2024, som er det siste året vi har publiseringstall for, jf. *Indikatorrapporten*. Registreringer i *Web of Science* (WoS) viser en tilsvarende utvikling i EU og USA i samme periode, mens Kina fortsetter sin vekst i 2021-2024. Kina står nå for 26 prosent av verdens vitenskapelige publisering, mens USA står for 13 prosent, og Norge 0,48 prosent. Målt i forhold til innbyggertallet har Norge 2,8 artikkelbidrag per 1 000 innbyggere, og er blant landene som har høyest publiseringstall og dermed forskningsintensitet. Forskningsrådet vurderer derfor at en viss nedgang i vitenskapelig publisering ikke er bekymringsfull i seg selv, men det er viktig å følge med på utviklingen fremover.

Publiseringer og siteringer i Forskningsrådets prosjekter

I tråd med den nasjonale trenden viser registreringer i Cristin en nedgang på seks prosent i vitenskapelige publikasjoner fra Forskningsrådsfinansierte prosjekter i perioden 2020 til 2024. Etter en økning fra 2020 til 2021 har det vært en nedgang, som var mest markant fra 2023 til 2024. Da gikk antall publikasjoner innenfor alle fagområder, unntatt samfunnsvitenskap, ned. Nedgangen var størst innenfor realfag og teknologi, men disse fagområdene har fortsatt den klart største andelen publikasjoner fra Forskningsrådsfinansierte prosjekter (58 prosent). Det er fremmet ulike forklaringer for nedgangen, bl.a. virkninger av pandemien, men Forskningsrådet mener at det er for tidlig å konkludere med hva som er årsaken(e) til dette. Forskningsrådet vil følge utviklingen nøye framover.

Vitenskapelige artikler med norske forfattere og medforfattere holder et jevnt høyt siteringsnivå, som i 2022-2023 lå om lag 18 prosent over verdensgjennomsnittet. I perioden 2020 til 2024 har relativ siteringsindeks for vitenskapelig publisering i Forskningsrådets portefølje gått ned fra 1,43 til 1,29, der 1 er verdensgjennomsnittet. Medisin og helsefag og samfunnsvitenskap har høyest siteringsindeks. Mens samfunnsvitenskap har hatt fallende siteringsindeks har medisin og helsefag styrket seg i perioden. Ingeniørfag og teknologi har ligget stabilt litt under verdensgjennomsnittet (0,96) de siste tre årene. Dette er en utvikling Forskningsrådet følger med på.

Andel publikasjoner som er blant de ti prosent mest siterte innenfor sitt fagområde kan si noe om fremragende forskning. En rapport fra NIFU viser at det er en statistisk signifikant sammenheng mellom høyeste karakter (7) på kvalitetskriteriet i søknadsvurderingen til Forskningsrådet og både siteringsindeks og andel blant topp ti prosent mest siterte publikasjoner sammenlignet med karakter 6 og lavere. Forskningsrådets vurdering er at dette viser en tydelig sammenheng mellom konkurranse og kvalitet. For forskning finansiert av Forskningsrådet har medisin og helsefag og samfunnsvitenskap høyere andel publikasjoner blant topp ti prosent mest siterte enn andre fagområder fra 2020 til 2024. Men det er en nedgang for alle fagområder i Forskningsrådets portefølje i perioden.

En analyse basert på databasen Overton viser at 17 prosent av totalt litt over 50.000 publikasjoner finansiert av Forskningsrådet i perioden 2015-2025 er sitert i minst ett policydokument. Enkelte publikasjoner er sitert flere titalls ganger. Databasen inkluderer norske kilder som Regjeringen.no og KUDOS-databasen, mens hovedvekten er internasjonale kilder som FN, OECD og EU-kommisjonen. Det er tydelige forskjeller i policyrelevans mellom fagområdene. Samfunnsvitenskap er området med flest policysiteringer i dokumenter fra EU (770 dokumenter) og Verdensbanken (656 dokumenter) på topp. Regjeringen.no har 126 siterende kilder. Etter vår vurdering indikerer dette at en god andel av forskningen vi finansierer spiller en viktig rolle både for internasjonal og nasjonal politikktutforming.

Publikasjoner med åpen tilgang

Forskningsrådet har videreført arbeidet med åpen forskning, der åpen publisering utgjør en sentral del. Resultater fra forskning finansiert av Forskningsrådet publiseres åpent i større grad enn på nasjonalt nivå innenfor alle fagområder. Det er ingen endringer fra 2023 til 2024, i begge årene var 81 prosent av vitenskapelige tidsskriftsartikler registrert i Cristin med finansiering fra Forskningsrådet åpent tilgjengelige mot 71 prosent nasjonalt. Det betyr at utviklingen i retning av mer åpen publisering ser ut til å ha stoppet opp, til tross for at det fortsatt gjenstår en del for å nå målet om full åpen publisering. Dette er et område Forskningsrådet vil vurdere om vi må sette inn tiltak på. I publiseringen fra Forskningsrådets prosjekter skjer det en utjevning mellom fagområder i andelen som er

åpen. Det er høyest, men synkende andel innenfor medisin og helsefag (83 prosent) og lavest, men økende andel innenfor humaniora (77 prosent).

Søknader til og tildelinger fra det europeiske forskningsrådet

Norsk returandel i det europeiske forskningsrådet (ERC) i Horisont Europa har økt fra 2,1 prosent i 2022 til 2,5 prosent i 2025. Norske forskere har i perioden 2021-2025 sendt inn 1.118 søknader fordelt på 16 utlysninger av individuelle stipender. 118 prosjekter har fått støtte etter at 14 av utlysningene er ferdigbehandlet. Antallet norske søknader til Consolidator Grant, som er forskningsstøtte til fremragende forskere, holder seg på et stabilt nivå, mens det var en sterk økning til de siste utlysningene av Starting Grant, støtte til yngre forskere, og Advanced Grant, som er støtte til erfarne forskere. Økningen i antall søknader er felles for alle land i ERC. Den økte suksessen for Norge i ERC skyldes langsiktig og målrettet arbeid med mobilisering og veiledning, både ved institusjonene og i Forskningsrådet. Det er særlig innenfor humaniora og samfunnsvitenskap norske miljøer har godt gjennomslag, og det ønskes mer tilsøking og høyere gjennomslag også i de andre fagområdene.

Økningen i antall norske ERC-søknader skyldes først og fremst økt interesse for ERC Synergy Grant, der fagkompetansen til to til fire prosjektledere skal utfylle hverandre i store prosjekter. I 2025 var det norsk deltakelse i 45 søknader, mot 11 i 2022. Så langt i Horisont Europa er 14 søknader som involverer 18 forskere ved norske institusjoner finansiert.

ERC behandler søknadene i to trinn. I de fleste individuelle utlysningene i Horisont Europa har det vært færre norske søknader enn gjennomsnittet som går videre til trinn to og færre som får beste karakter. Men i Consolidator-utlysningene i 2024 og 2025 var andelen norske søknader med beste karakter høyere enn gjennomsnittet, og det var også andelen som kom til trinn to i Advanced Grant-utlysningen i 2024. Det tyder på at kvaliteten på norske søknader har styrket seg de siste årene, men det er fortsatt rom for forbedringer.

Nye virkemidler for banebrytende forskning

Draghi-rapporten peker på at banebrytende forskning er av fundamental betydning for verdiskaping og innovasjon. Det utføres banebrytende forskning i mange av Forskningsrådets tematiske forskerprosjekt og sentersatsinger. I utviklingen av nye virkemidler for banebrytende forskning har det vært et mål å utfylle eksisterende utlysninger av fri prosjektstøtte og SFF. Ordningen for fri prosjektstøtte har i mange år benyttet tre utlysninger i en karrierestige, fra et treårig internasjonalt mobilitetsstipend på postdoktornivå, via tidlig karriere-prosjekter, til prosjekter for erfarne forskere. I 2025 innførte vi to nye utlysninger: *Radikale forskningsidéer i tidlig karriere* og *Toppforskere*. Radikale forskningsidéer er en pilot som åpner for at forskere i korte prosjekter kan prøve ut spesielt dristige forskningsidéer som kan ha stor betydning for sitt fagfelt, men som risikerer å mislykkes. Her tester vi også ut nye metoder for å vurdere søknadene. Radikale forskningsidéer er innført for forskere tidlig i karrieren, men intensjonen er å utvide ordningen til alle karrieretrinn etter å ha høstet erfaringer fra piloten.

For sterke forskningsmiljøer med potensiale for å bli verdensledende på sine felt, er virkemiddelet Toppforskere innført. Dette er for prosjekter som i størrelse ligger mellom ordinære forskerprosjekter og SFF. Midlene skal gå til store prosjekter der samarbeid mellom to eller flere forskere er en forutsetning for å nå prosjektets mål. For å stimulere til økt antall norske søknader til ERC er det i tillegg innført et virkemiddel der forskere som har fått beste karakter på søknader til ERC Starting Grant eller Consolidator Grant og fått avslag, kan søke om støtte fra Forskningsrådet.

En viktig målsetting for Forskningsrådet er å legge til rette for å ta banebrytende forskning mer i bruk. For å stimulere til dette er Forskningsrådets eksisterende virkemiddel for kommersialisering av forskning utvidet til å omfatte samfunnsinnovasjon i tillegg til innovasjon for næringslivet. Det er satt av øremerkete midler i utlysninger for kvalifisering og verifisering for å ta i bruk resultater fra SFF og fri prosjektstøtte.

Responser fra forskningsmiljøene på det nye settet av utlysninger for banebrytende forskning har vært god, selv om det foreløpig ikke har kommet inn veldig mange søknader. Det tar tid å mobilisere til de nye utlysninger, og i de siste månedene har vi sett en økende tendens.

Status for løpende søknadsbehandling for fri prosjektstøtte

Overgangen fra fast årlig søknadsfrist til løpende søknadsmottak og -behandling og karantene i 2023 ble innført for å redusere søknadsmassen og ressursbruken og øke suksessraten. Etter to år med den nye ordningen, ser vi en stabil økning i suksessrate fra ned mot 5 prosent før omleggingen, til om lag 20 prosent etter. Hovedårsaken er at antall søknader er kraftig redusert i tråd med intensjonen bak endringene. Samtidig ser det ut til at kvaliteten på søknadene som blir sendt inn har gått noe opp. Dette er en forventet effekt av at forskerne har mulighet til å sende inn søknadene sine når de er klare. Andelen prosjektledere som har fått karantene var noe høyere enn det som er hensiktsmessig, og grensene er derfor nylig nedjustert.

Omleggingen har ført til en reduksjon i ressursbruk i Forskningsrådet, etter en krevende og lærerik omstilling av arbeidsmetoder. Tilbakemeldinger fra søkere tyder på at de opplever utlysningene, søknadsprosessen og vurderingskriteriene som gode, samtidig som de ønsker forenklinger i søknadsprosessen for å redusere tidsbruk. Denne vurderingen deler Forskningsrådet, og er ett av våre klare mål i overgangen til nytt søknadsbehandlingssystem i 2026. Muligheter for videreutvikling av systemet gir også potensial for forenklinger i Forskningsrådet og for søkerne, og bør prioriteres framover.

Strategisk område: Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt

Forskningsrådet skal sikre god vitenskapelig kvalitet i alle sine tildelinger. Forskningsrådet skal også bidra til fornyelse ved å identifisere potensial for kvalitet og stimulere kvalitetsutvikling i forskningen.

Forskningsrådet har de siste årene gjennomført omfattende endringer for å styrke den vitenskapelige kvaliteten i den totale prosjektporteføljen. Et viktig mål med innføring av porteføljestyling, felles vurderingskriterier og felles behandlingsmåte for søknader, er at flest mulig søknader med høy vitenskapelig kvalitet skal få finansiering. Forskningsrådets viktigste mekanisme for å stimulere til vitenskapelig kvalitet i bredden er konkurranser der det tildeles forskningsmidler til de prosjektene som vurderes å ha høyest kvalitet, samtidig som vi stimulerer til samarbeid både innad i forskningssektoren og på tvers av samfunnssektorer. I tematiske utlysninger er det i økende grad tatt i bruk fellesutlysninger sentrert rundt store samfunnsutfordringer for å inkludere mange faglige perspektiver og tematiske innganger og øke søknadenes kvalitet og relevans. Forskningsrådet følger med på søknadsdata og resultater fra fagfellevurderingene. Søknadsanalysen for 2025 omhandler særlig fordeling av søknadsvolum og -kvalitet.

Søknadsvolum og -kvalitet

Etter en nedgang i 2023 og 2024 har antall søknader for forskerstyrte prosjekter – det vil si forskerprosjekt (FP) og kompetanse- og samarbeidsprosjekt (KSP) – økt med 36 prosent fra 2024 til 2025. Prosentveksten er like stor for FP og KSP. Søknader til FP, som omfatter fri prosjektstøtte og tematiske prosjekter, utgjør om lag to tredjedeler av søknadene til forskerstyrte prosjekter. Det er vekst i antall søknader fra alle sektorer. Størst vekst ser vi for helseforetakene etter en sterk nedgang i 2024. Veksten i antall søknader er større for UH-sektor enn for instituttsektor. I UH-sektoren er det KSP som har vokst mest ved de gamle universitetene, mens FP har vokst mest ved de øvrige universitetene. De gamle universitetene sender noen flere søknader til ordningen for fri prosjektstøtte enn til tematiske FP, mens det er motsatt for de øvrige universitetene. Instituttsektorens andel av søknader til KSP er gått ned fra 61 prosent i 2024 til 51 prosent i 2025.

Det er en liten nedgang i andelen KSP-søknader som har karakter 5, 6 eller 7 på forskningskvalitet i 2025 sammenlignet med 2024, mens det er en viss oppgang for FP-søknader. Siden innføringen av to karakterer for Excellence i FP i 2022 har det vært en klar tendens at karakterene for potensial for å

flytte forskningsfronten ligger høyere enn karakterer for kvalitet. For søknader med tildeling har gjennomsnittskarakterene ligget relativt stabilt for både KSP og FP de siste årene. Søknader til fri prosjektstøtte har høyere gjennomsnittskarakter på kvalitet og potensial for å flytte forskningsfronten enn tematisk FP. Forskningsrådets vurdering er at virkemidler der kvalitet er det primære formålet er viktige for høy måloppnåelse på økt vitenskapelig kvalitet.

Fagevalueringer i livsvitenskap og naturvitenskap og teknologi

Forskningsrådet vurderer at anbefalingene fra fagevalueringene i livsvitenskap (Biovitenskap og Medisin og helse) og naturvitenskap og teknologi (Naturvitenskap og Matematikk, IKT og teknologi) gir et solid grunnlag for målrettet fag- og disiplinutvikling. Tilbakemeldinger viser at rapportene oppfattes som svært nyttige både i UH-sektoren og instituttsektoren. Nesten alle respondentene på et utsendt spørreskjema oppgir at de vil bruke anbefalingene aktivt i eget strategisk arbeid.

I den videre oppfølgingen vil vi vektlegge temaer som går på tvers av flere fagområder, og som mangler etablerte tiltak eller strukturer i dag, som internasjonalisering, rekruttering, strategi, samarbeid, finansiering og å ta forskning i bruk. Formålet er å identifisere områder der Forskningsrådet kan bidra til forsterket innsats og strategisk utvikling på tvers av sektorer og disipliner, og samtidig sørge for at anbefalingene gir konkret retning for fremtidige initiativer, virkemidler og samarbeid med aktørene i forskningssystemet.

Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet

Forskningsrådet skal utløse FoU som, på kort og/eller lang sikt, skal øke den samlede verdiskapingen i norsk økonomi.

Forskning og forskningsdrevet innovasjon er avgjørende for verdiskaping og for å utvikle flere konkurransedyktige næringer, som er viktig for å løse store samfunnsutfordringer. Forskningsrådets arbeid for økt teknologiinnsats, næringsrelevant kompetansebygging og -spredning samt økt sektor- og verdikjedesamspill følger opp regjeringens *Strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling*.

Regjeringens mål er at FoU i næringslivet skal utgjøre to prosent av BNP innen 2030. Etter vekst i næringslivets FoU-aktivitet de siste årene, viser foreløpige tall fra SSB¹ at næringslivets innsats i 2024 gikk ned både i egenutført FoU og i antall FoU-årsverk sammenlignet med 2023. Dette representerer et trendbrudd. Det er derfor nødvendig å intensivere innsatsen fremover og ta mer målrettede grep for å stimulere til private investeringer i forskning og utvikling. Fra Forskningsrådets side innebærer dette blant annet målrettet rådgivning, videreutvikling av virkemidler, samarbeidstiltak, og bidra til et rammeverk som bygger tillit, styrker kunnskap og legger til rette for aktiv bruk av ny innsikt.

Forskningsrådets næringsrelevante innovasjonsp portefølje omfatter all innsats i bredden av våre virkemidler og norsk deltagelse i Horisont Europa som er næringsrelevant, samt også prosjekter i SkatteFUNN. Over år har porteføljen dreid fra å ha tyngde innenfor ressursbaserte næringer til å ha en mer generell industri- og teknologiprofil. Vi ser videre at andelen av finansieringen som går til næringslivet flater ut.

Behovene for kompetanseutvikling og for økt samspill mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv har påvirket virkemiddelbruken og profilen på porteføljen. I 2025 har de større norske bedriftene vært mer aktive i prosesser og nettverk, og økt sin deltagelse i sentre og i innovasjonsprosjekter, i samarbeid med mindre bedrifter og forskningsinstitusjoner.

Internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid er avgjørende for et lite land som Norge og EU er en viktig arena for norsk forsknings- og næringsliv. I EU er norske gjennomslag størst innenfor de tradisjonelt sterke forsknings- og næringsområdene energi og maritim. Samtidig ser vi at i Forskningsrådets ordninger, som for eksempel innenfor kommersialisering og SkatteFUNN, er

¹ Nedgang i norsk FoU i 2024 – SSB

innsatsen vektet mot teknologi og et sterkere innslag av andre næringsområder, jf. også SSBs analyser. Trendene i retning av omstilling, diversifisering og plattformteknologi må forsterkes og sees opp mot behovene nasjonalt, europeisk og internasjonalt.

Regjeringens strategi vektlegger at næringslivet må ha kompetanse, også gjennom samarbeid med forskningsinstitusjoner og ved medarbeidere med doktorgrader. Vi har i 2025 derfor prioritert forskerutdanning generelt, med særlig fokus på teknologiområder. Det er gjort en rekordstor tildeling av nærings-ph.d.-prosjekter, samt iverksatt tiltak for å tiltrekke erfarne forskere fra utlandet til norske forskningsinstitusjoner.

Regjeringens strategi påpeker viktigheten av balanse i effektivitet og mobilisering til virkemidlene for å øke næringslivets investeringer. I 2025 har vi derfor også prioritert kompetansebygging, kommersialisering og sentre. Det var i 2025 økt bruk av sentre som virkemiddel for langsiktig og verdiskapende samspill, og det ble tildelt åtte sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), seks utfordringsorienterte KI-sentre og ett anvendt maritimt KI-senter, fire kvanteteknologisentre og tre transportsentre. Arbeidet med KI-sentrene har mobilisert bredt, gitt nye partnerskap og offentlig-privat samarbeid på viktige områder som bl.a. lovgiving, helse og risikoanalyser. Forskningsrådet vurderer satsingene på fremvoksende teknologier som et viktig grunnlag for utvikling av nye næringer i Norge.

Forskningsrådets prioritering av kommersialisering fra forskningsinstitusjonene gav i 2025 rekordstore tildelinger til et stort antall institusjoners kultur- og strukturtiltak, og til et høyt antall lovede tidligfaseprosjekter. Potensialene er store, og institusjonene har god utvikling i sitt arbeid. Vi ser videre behov for bedre sammenheng i virkemidler og kapitaltilgang som kobler Forskningsrådets tiltak for tidligfasestøtte med prosjektenes støttebehov i mer modne faser.

Som for tidligere år, er innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) vårt hovedgrep for å utløse private investeringer i bredden av næringsområder. De endringene vi gjorde i IPN-prosessen i 2025 gav økt brukervennlighet i form av kort tid fra søknad til vedtak, og økt suksessrate.

Forskningsrådet vil fremover vektlegge strategiens påpeking av sammenhenger mellom nasjonal, europeisk og internasjonal forskningsinnsats, og i 2026 også bruke virkemidler som rettet mot innovative offentlige anskaffelser i offentlig sektor.

Strategisk område: Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv

Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurransevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene.

Økt brukervennlighet og høyere suksessrate

Forskningsrådet lyste ut 1,2 mrd. kroner til innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN) i 2025. IPN er vårt hovedgrep for økt konkurransevne i næringslivet, og et attraktivt og anerkjent virkemiddel for både små og store bedrifter, for deres forskningspartnere og for kapitalaktører. Det er et vedvarende sterkt samarbeid med norske forskningsorganisasjoner, særlig instituttsektor. Søknadsmottak, behandling og vedtak var løpende fra juni og til årets budsjett var tildelt. Vi mottok flest søknader til utlysningene for industri og tjenestenæringer, samt energi og transport. Omsøkt beløp var 3,3 mrd. kroner, 35 prosent lavere enn i rekordåret 2024. Omlegging til løpende søknadsmottak ble gjort for økt brukervennlighet og kortere responstid, og har som forventet ut fra våre og andre lands erfaringer, økt suksessraten. Suksessraten økte eksempelvis fra 15 prosent i 2024 til nær 30 prosent i 2025 for industri og tjenestenæringer. Karaktersnittet for søknadene har økt betraktelig de siste fem årene.

Målene med omleggingen er nådd, samtidig som erfaringene viser at informasjon til søkere gjennom året må forbedres. Søkeradferd påvirkes av omleggingen til løpende søknadsmottak, og tilsøkningen var best fordelt over året på IPN-arenaen som hadde løpende søknadsmottak også i 2024.

Forskningsrådets nye saksbehandlingssystem tas i bruk for IPN i 2026 og vil etter hvert forenkle de administrative oppgavene for søkere, fagekspertene og internt i organisasjonen. Til tross for økt suksessrate er det betydelig potensial for verdiskaping i de streke søknadene som avslås pga. tilgjengelig budsjett. Dette er uheldig, særlig siden virksomheter ofte sikrer kapital på bakgrunn av en tildeling fra Forskningsrådet. Dagens komplementære IPN-arenaer er en følge av sektorisering av midlene. Det ville vært hensiktsmessig med en arena som sikret at de beste prosjektene fikk støtte, uavhengig av næring.

IPN-ordningen treffer særlig godt unge, små og mellomstore bedrifter (SMB), men tildelingsandelen er størst for mer etablerte og større bedrifter. Av 2025-søknadene kom 59 prosent fra bedrifter med under 20 ansatte, og 23 prosent fra bedrifter med 100+ ansatte. 25 prosent av bedriftene var yngre enn fem år. Det er krav om at søkerbedrift har samarbeid med forskningsorganisasjoner eller andre bedrifter. Andelen bedrifter som har samarbeid med norske, og i noen tilfeller utenlandske forskningsinstitusjoner, er stabilt høyt og på omtrent 95 prosent. Instituttsektor inngår i 70 til 80 prosent av IPN-søknadene, og er eneste forskningsinstitusjon i omtrent 20 prosent av søknadene. Det er markant flere søknader med instituttsektor som FoU-partner i tildelte prosjekter enn i avslåtte prosjekter.

At IPN har stor verdi for verdiskaping innenfor dyp-teknologi er Memscap AS et eksempel på. Deres trykksensorer er i bruk i internasjonal flyflåte, det er nylig inngått en avtale om leveranser til et av verdens største luftfartsselskaper, og selskapet inviteres nå av store aktører innen medisinsk teknologi for bruk av trykksensorene i dialyse- og pustemaskiner. Ifølge selskapet har de siste årene muliggjort dette, og at prosjektenes samarbeid med SINTEF har ledet til at sensorene nå også produseres på MinaLab i Oslo.

SkatteFUNN øker FoU-investeringene i tjenestenæringene

SkatteFUNN-porteføljen omfattet 5.219 prosjekter med et FoU-budsjett på 30,6 mrd. kroner i 2025. Skattefradraget anslås til 3,8 mrd. kroner. Det kom 2.930 søknader i 2025, på nivå med 2023, og 76 prosent ble godkjent som FoU iht. krav i forskriften. Det er økning av nye søkere, og disse utgjør 26 prosent, opp fra 20 prosent i 2024. Det er de små bedriftene (<20 ansatte) som står for økningen. Næringskategoriene Annen tjenesteyting, IKT-næringen, og Bygg, anlegg og eiendom var størst med om lag 10 prosent hver av 2025-søknadene. IKT og Bygg, anlegg og eiendom øker, mens Miljø, Fiskeri og havbruk, samt Helse har gått ned. Forskningsrådet endret saksbehandlingssystem for SkatteFUNN i 2024. Tilbakemeldingene er positive; omtrent halvparten mener at søknadsskjemaet nå er enklere, samt at validering av data i skjemaet har hatt positiv betydning. Forskningsrådet er godt fornøyd med tilbakemeldingene, og det nye systemet gir også bedre sikkerhet, uten at det har gått på bekostning av brukervennligheten.

Virkemiddelapparatet – bedre sammen

Samspillet i det næringsrettede virkemiddelapparatet øker i omfang både strategisk og operasjonelt. Eksempler er utredninger om kvanteteknologi og forsvarsindustri, investeringsoppdraget Grønn plattform, felles tiltak om kommersialisering og sirkulær økonomi, samt i EU- og «hele-landet»-innsatsen. Forskningsrådet støtter opp om innføringen av «*en vei inn*» - en digital inngang for næringslivet til veiledning, finansiering og kompetanse fra det offentlige - ledet av Innovasjon Norge, koordinering av felles grønn prosjektkategorisering og rapportering, samt ved å delta i samhandlingsmodellen koordinert av Eksportfinansiering Norge. Forskningsrådet og Innovasjon Norge samarbeider tett om mobilisering til Horisont Europa. Samarbeidet omfatter også felles arbeid med European Innovation Council (EIC) og felles prosesser for utvelgelse og oppfølging av norske kandidater, bl.a. Naden Neuroscience AS som med EUs akseleratorstøtte kan klinisk teste sitt produkt. Det er potensial for flere samarbeid i verdikjedesatsinger etter modell av Grønn plattform, på områder som helse og forsvar, m.fl.

Forskningsrådet skal iht. forskrift arbeide for «forskningsbasert innovasjon i regionene» i samarbeid med fylkeskommunene. Dette omfatter en dialogarena for kompetansemeglerne, som melder om stort utbytte av arenaen for innsikt- og erfaringsdeling mellom regionale FoU-aktører. Forskningsrådet har i samarbeid med fylkeskommunene, Innovasjon Norge og Siva mobilisert til samfunnsoppdraget for

sirkulær og grønn nærings- og industriutvikling. Samarbeidet med fylkeskommuner skjer også i kapasitetsløftprosjektene, samt med Innovasjon Norge og Siva i ulike næringsklynger. Kapasitetsløftene har vist seg å øke verdiskaping og bidra til omstilling i næringslivet ved å styrke samarbeid mellom forskningsmiljøer og næringsliv i en region.

Offentlig sektor som marked og partner

Norsk offentlig sektor utgjør et stort hjemmemarked for bedrifter og er en god referansekunde og et springbrett til internasjonale markeder. Offentlige aktører er både marked og attraktiv FoU-partner som gjennom sine data, infrastrukturer, innkjøpskraft og nærhet til sluttbrukerne. Likeverdighet er avgjørende for at innsatsen treffer behovene og for at kunnskap kan tas raskt i bruk. Dette er lagt til grunn i ordningen *Pilot Helse* der helsetjenesten og næringslivet samarbeider, og der resultater allerede er tatt i bruk av helsetjenesten og bedrifter som er på vei inn i markedet. Forskningsrådet utvikler også nye tiltak for og med offentlig sektor, dels sammen med forskningsorganisasjoner, næringsaktører og virkemiddelapparatet. Erfaringene fra 2025 viser behovene og at det er økt bevissthet hos offentlige aktører om mulighetene i FoU og knyttet til økt samarbeid med næringslivet og forskningsinstitusjonene. Forskningsrådet ser potensiale i å øke innsatsen, og vil fremover ha et tilbud om støtte til forskningsbaserte, innovative offentlige anskaffelser for å bidra til offentlig sektors utvikling, øke samarbeidet med FoU-organisasjoner og næringsliv, samt bygge et hjemmemarked.

Resultater av Forskningsrådets næringsrettede virksomhet

Samfunnsøkonomisk Analyse gjennomfører årlig analyser av resultater fra prosjekter med støtte fra Forskningsrådet. Analysen viser at støtten bidrar til prosjekter som ellers ikke ville blitt gjennomført, eller realisert senere eller i mindre skala. Forskningsrådets støtte og krav påvirker hva det forskes på samt involvering av forskningsinstitusjoner og andre partnere. Funn indikerer at prosjektene styrker kompetansen og forsterker nye eller eksisterende samarbeidsrelasjoner som kan bidra til økt omstillings- og innovasjonsevne. Dette viser at virkemidlene bidrar til sentrale mål med den offentlige støtten, herunder å utløse FoU og private investeringer samt øke samarbeid med FoU-institusjoner. SSB har analysert utviklingen til foretak som har fått støtte fra Forskningsrådet i perioden 2006 - 2022 og estimerer effekter av støtten på FoU-intensitet, antall ansatte, omsetning og produktivitet. SSB finner at blant foretak som har søkt om støtte i et gitt tildelingsår, og som ikke har annen støtte fra Forskningsrådet i året før eller etter tildelingsåret, har de med støtte høyere vekst de påfølgende år både i FoU-intensitet, omsetning og antall ansatte enn foretak som ikke fikk støtte i samme år. De estimerte effektene tenderer å være sterkere og tydeligere for yngre og små foretak. Oppdaterte resultater foreligger ikke per mars 2026, men vil bli tatt inn i relevante departementsrapporter.

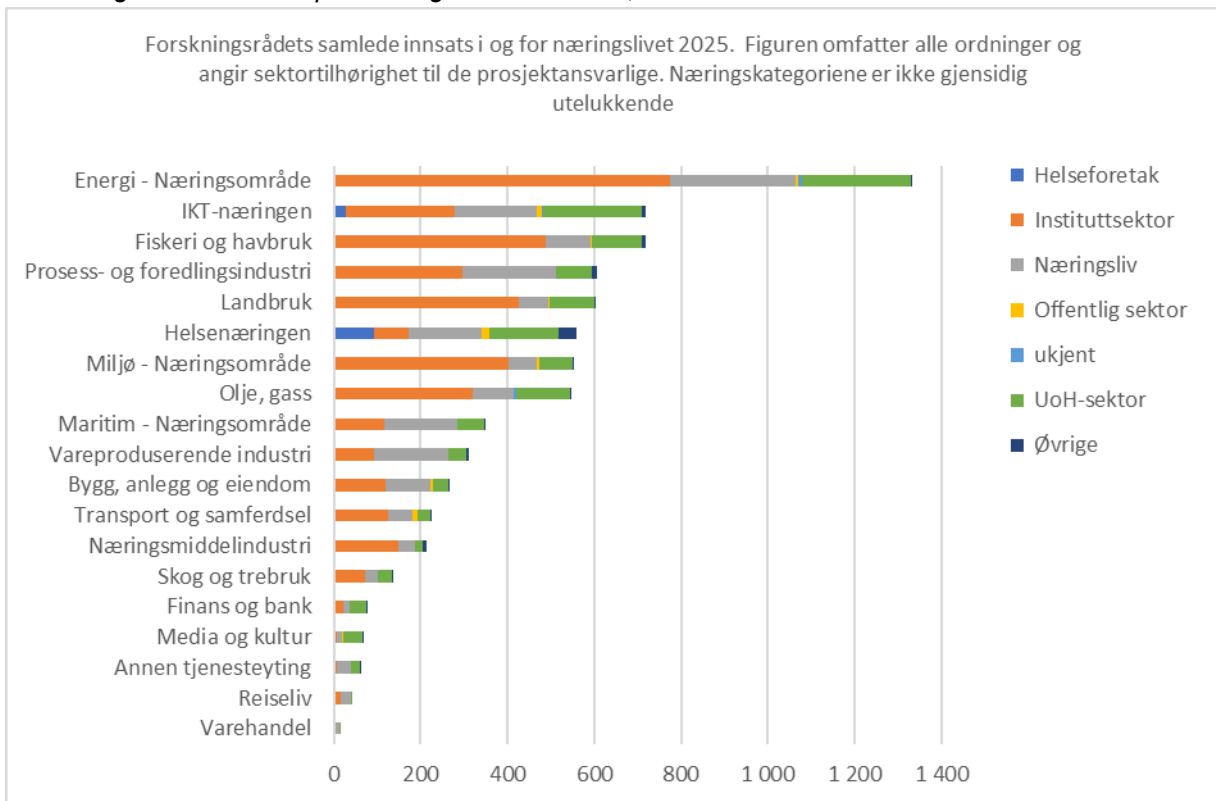
Strategisk område: Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien.

Næringsområder, FoU-sektorer og geografi

Forskningsrådets portefølje for og i næringslivet er differensiert i næringsområder, geografi og hvem som leder prosjektene. Den næringsrelevante porteføljen utgjorde i 2025 5,3 mrd. kroner, mot 4,7 mrd. kroner i 2024. Av dette var 1,3 mrd. kroner i bedriftsledede prosjekter. Energi er det klart største næringsområdet også i 2025, og er det området med størst vekst fra 2024 (se figuren under). Deretter følger områdene IKT og fiskeri og havbruk. Instituttsektor er største FoU-sektor i alle disse, unntatt for områdene IKT, industri og helse der bedrifter og UH også leder større deler av innsatsen. Fordeling på næringsområder og FoU-aktør er som de siste årene, og i stor grad påvirket av områdenes konkurransevne på åpne arenaer (IKT, industri, helse) og målrettede satsinger for energi og ressursnæringene. Forskningsrådet innførte et tiltak for å stimulere til forskning i mindre FoU-intensive bransjer i 2025 gjennom å avsette 15 prosent av midlene til tiltaket. Tiltaket mobiliserte bedrifter innen tjenestenæringene, og støtteverdige prosjekter innenfor bransjer som reiseliv, kultur, og sport ble tildelt, som ikke ville nådd opp i konkurransen uten dette tiltaket.

Forskningsrådets innsats per næringsområde i 2025, mill. kroner.

Næringsporteføljen viser at IKT har hatt stor vekst over tid, noe som er positivt for IKT-næringen som er kjennetegnet av lav forskningsintensitet. Digitalisering og KI har kommet inn i alle næringsområder og bidrar til veksten. Over år har energi vært det største området. Olje/gass har imidlertid falt i størrelse, mens industri, helse og miljø er områder i vekst. Porteføljens største næringsområder er viktige for lavutslipp, omstilling og utvikling av norsk økonomi.

Geografisk er Forskningsrådets investeringer i næringslivet konsentrert til de store byene, men alle fylker er representert. Oslo-bedrifter konkurrerte seg til vel 450 mill. kroner i 2025, fulgt av bedrifter i Akershus, Rogaland, Trøndelag og Vestland, hver med 100-150 mill. kroner. Som før er Troms og Finnmark svakt representert. For næringsrelevante prosjekter i forskningsinstitusjonene er aktørene i Trøndelag størst, etterfulgt av Oslo og Akershus. Profilen er som tidligere år, og reflekterer næringsstruktur, FoU-kapasitet og hovedkontorlokasjon. Eksempelvis har Oslo høy andel oppstartbedrifter og SMB-er innenfor IKT og helse, som vinner frem på åpne arenaer, og tema- og teknologisatsingene viser høy kapasitet og kvalitet i forskningsinstitusjonene i Trøndelag og Oslo. Forskningsrådets midler er geografifnytrale, men i flere næringsrelevante utlysninger er kriterier som påvirker regional fordeling lagt inn for å skille ellers like gode søknader. Kriteriet er brukt blant annet for tildelinger av kommersialiseringsprosjekter og Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) i 2025.

Muliggjørende teknologier for sikkerhet og verdiskaping

Forskningsrådets investeringer i muliggjørende teknologier skal gi økt kvalitet, kapasitet og fornyelse innenfor teknologiområder som er viktige for forskning, samfunn og konkurransekraft. I 2025 investerte Forskningsrådet 2,2 mrd. kroner i nye teknologiprojekter, hvorav 65 prosent ble tildelt seks sentre for kunstig intelligens (KI-sentre) og fire sentre innenfor kvanteteknologi. Forskningsrådets portefølje kjennetegnes av høy grad av samarbeid, både tverrfaglig, tverrsektorielt, nasjonalt og internasjonalt, bidrar til kompetanseheving, kunnskapsspredning, samt at kunnskap tas i bruk for verdiskaping i offentlig sektor og næringsliv. Virkemiddelbruken er bred, og en stor del av porteføljen bygges «bottom-up». Den teknologistrategiske rådgivningen, investeringene og virkemiddelbruken på feltet er derfor rettet mot utfordringer som kompetanse, tungregnekapasitet og sektorkunnskapsflyt. I

2025 er dette prioritert gjennom vekt på forskerutdanning samt øke kvalitet og kapasitet i norsk FoU på KI- og kvanteteknologi i sentre der kunnskapsspredning og sektorsamspill er vektlagt.

Særlig innenfor KI er rask teknologiutvikling, verdiskapingsmuligheter og sikkerhet sentralt, noe som krever tett samspill mellom utdanning, forskning og innovasjon. For å bidra til å koble nye aktører og å koble aktører på nye måter, samt utløse økte private FoU-investeringer, har Forskningsrådet hatt en betydelig aktørdialog i 2024-25. Prosessen rundt KI-sentrene skapte stort og bredt engasjement og ledet til uvanlig stor synlighet og interesse av et høyt antall aktører fra ulike sektorer. Innretning og sammensetning var nyskapende, og har gitt aktørene og Forskningsrådet selv erfaringer av stor betydning på andre områder. Intensjonsavtalen mellom ti store selskaper om samarbeid innenfor industriell KI og kvanteteknologi er et eksempel på dette. Forskningsrådet har hatt en omfattende aktørdialog om sensitive teknologier, digital sikkerhet, bioteknologi, forsvarsindustri, avanserte materialer, landbaserte mineraler samt om kvanteteknologi, hvor sistnevnte har ført til både bred mobilisering og viktige dialoger.

Grønn plattform for omstilling i næringslivet

I Grønn plattform investerer Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet sammen for grønn omstilling i næringslivet. I 2025 ble det tildelt 12 nye prosjekter med stor tematisk bredde, bl.a. innenfor transport, bygg og anlegg, samt mineraler, og der prosjekteiere er likt fordelt mellom bedrifter og forskningsinstitutter. Tilbakemeldingen fra prosjektene er at ordningen treffer på utfordringen med å få risikoavlastning til større samarbeid om forskning, teknologiutvikling, pilotering og tidlig industrialisering. Grønn plattform sies å utløse samarbeid og investeringer som ellers ikke ville blitt realisert, særlig i mer komplekse verdikjeder. Virkninger og effekter av Grønn plattform vil bli nærmere belyst i den pågående evalueringen som vil ferdigstilles ved utgangen av 2026. Forskningsrådet mener at samarbeidet i virkemiddelapparatet og ikke minst hos prosjektaktørene viser at modellen bør brukes på flere områder der kompetanse, teknologi og muligheter må kobles mer effektivt for å løse floker og skape verdier, eksempelvis innenfor helse og forsvar. Grønn plattform-porteføljen har over år dreid fra å ha stor vekt på fornybar energi til å også bidra til grønn omstilling innen viktige områder som mobilitet og mineraler, områder som har få andre virkemidler som treffer.

Strategisk område: Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som fører til økt verdiskaping i norsk økonomi. Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.

Forskningsrådet bidrar til samspill og kunnskapsspredning

Forskningsrådet har flere tiltak for å fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner og private og offentlige foretak. Dette er ordninger der UH-, instituttsektor, offentlig sektor og næringsliv deltar, og ofte flere av sektorene sammen. Forskningsrådet har i økende grad brukt sentervirkemiddelet for langsiktig, gjensidig og forpliktende samarbeid. I sin årlige analyse har Samfunnsøkonomisk Analyse sett at prosjekter med støtte fra Forskningsrådet, der private og offentlige foretak samarbeider med forskningsinstitusjoner, har positive effekter. De førstnevnte har nytte av kunnskapen i institusjonene, og institusjonene får innsikt i kunnskapsbehov. I snitt er det 4,8 samarbeidspartnere i hvert prosjekt. 63 prosent av prosjektene oppgir at resultatene er tatt i bruk av forskningsinstitusjoner, og 47 prosent i bedrifter. Bedrifter bruker gjerne kunnskapen som grunnlag for endringer i egne produkter eller tjenester. Forskningsinstitusjoner bruker gjerne kunnskapen i nye prosjekter og for andre brukergupper, samfunnsområder eller sektorer, eller at kunnskapen utviklet gjennom prosjektet har avdekket helt nye problemstillinger som bør utforskes. Forskningsrådet tilrettelegger for sektorsamspill og for at kunnskap skjer gjennom virkemiddelbruk og krav til aktørene. I

prosjekter med gjensidig stor interesse og verdi, er avtaler om IPR og bruksrettigheter ofte krevende. Forskningsrådet vil se på handlingsrommet innenfor statsstøttereguleringen og andre lands erfaringer for å kalibrere forventninger og lette forhandlinger i slike sammenhenger.

Forskningsrådet bruker i økende grad forskningsentre for å bidra til langsiktig kompetansebygging, samarbeid og konkurransekraft. I 2025 ble det etablert en rekke nye sentre: åtte Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), sju KI-sentre hvorav seks utfordringsorienterte og ett innen maritim sektor, fire kvanteteknologisentre og tre transportsentre. Sentrene gir forskerrekruttering, samarbeid, konkurransekraft og internasjonalt samarbeid. Analyser og evalueringer av igangsatte og nylig avsluttede SFI-er og Forskningsentre for miljøvennlig energi (FME) viser at ordningene bidrar til forskerutdanning, sektorsamarbeid, innovasjoner, internasjonal aktivitet, samarbeid samt samfunnsøkonomisk verdiskaping i både etablerte og fremvoksende næringsområder.

I 2025-tildelingen av nye SFI-er ble det i større grad lagt vekt på forankring hos deltagende bedrifter. De åtte tildelte SFI-ene dekker bred omstillings- og teknologiinnsats. De 22 tidligere etablerte SFI-ene har nær 250 brukerpartnere, og 80 prosent har fått eller forventer å få nye produkter, prosesser eller tjenester gjennom deltakelsen. SFI-er som ble midtveisvurdert i 2025 viser forskningsresultater på høyt internasjonalt nivå, omfattende internasjonalt samarbeid og at stipendiater og masterstudenter har tett kontakt med næringslivet. Dette gir kompetanseoverføring og øker relevansen av forskningen. Forskningsrådets erfarer at SFI-prosessen i 2025 sikret bedre bedriftsforankring og mer solid privat-offentlig samarbeid enn tidligere. Ordningen kan videreutvikles for økt vekt på kommersialisering og økt privat finansiering, og det bør også vurderes om en andel av neste tildeling bør rettes mot særlige utfordringer eller potente fremvoksende næringsområder.

Kommersialisering og nyskaping fra bredden av forskningsinstitusjoner

Forskningsrådets kommersialiseringsstøtte er på institusjons- og prosjektnivå, og er rettet mot tidlige faser med høy risiko, store kapitalbehov og markedssvikt. Dette gir forskningsinstitusjonene mulighet til å bygge kultur og strukturer for nyskaping, og forskere og oppstartsbedrifter mulighet til å verifisere lovende funn. Etter omleggingen til at FoU-institusjonene er søker til tidligfase teknologioverføring (TTO-funksjonsstøtten), har antallet mottakere blitt firedoblet. Tildelingene vektlegger aktørsamarbeid og bedre utnyttelse av kompetanse i teknologioverføringsmiljøene. I 2025 ble det lyst ut rekordstore midler til kommersialiseringsprosjekter, som følge av prisjusteringer og bidrag fra flere porteføljestyre. Kvaliteten på prosjektene var høy med bredere faglig spredning enn tidligere. Det ble tildelt 51 mill. kroner til 100 kvalifiseringsprosjekter og 235 mill. kroner til 47 verifiseringsprosjekter, men mange støtteverdige prosjekter avslås. Løpende behandling gir raskere responstid, i tråd med brukerønsker.

Kommersialiseringsstøtte fra Forskningsrådet utløser betydelige private investeringer. Resultatrapporteringen fra forskningsinstitusjonene for 2025 viser høy kapitaltilgang til oppstartselskaper fra investorer, såkorn- og venturemiljøer. Kapitaltilgangen varierer mellom år og påvirkes av enkelte større investeringer, og var nær doblet fra 2024 til 2025. Over tid er bildet at offentlig støtte til kommersialisering mobiliserer privat kapital, og Forskningsrådet anser at støtten bidrar til å redusere risiko i tidlig fase og gjøre prosjekter attraktive for kapitalaktører.

I 2025 etablerte Forskningsrådet et nyskappingsforum, som er en møteplass for relevante aktører i forsknings- og kapitalmiljøer, for å styrke samspill og innsikt i kommersialisering fra forskning. Forskningsrådets støtte er ofte avgjørende for at forskere tar steget fra laboratorium til entreprenørskap. Vinneren av Forskningsrådets innovasjonspris 2025, Bodil Holst i Lace Lithography AS, har understreket betydningen av støtten for å utforske kommersielle muligheter og etablere et av Europas mest lovende selskaper innenfor dyp teknologi.

Forskningsinstituttene er viktige for norsk næringsliv

Forskningsinstituttene, som er dekket av retningslinjene for statlig grunnfinansiering, er viktige for næringslivets behov for anvendt forskning og kunnskap. I 2024 var instituttene sine inntekter fra norsk næringsliv 2,5 mrd. kroner, som utgjør nær 19 prosent av samlede netto driftsinntekter. For de teknisk-industrielle instituttene er tilsvarende tall hhv. 1,7 mrd. og vel 25 prosent. Instituttene

inntekter fra Forskningsrådet, ikke inkludert grunnbevilgningen, var i 2024 på 2,4 mrd. kroner og nær 19 prosent av driftsinntektene. En stor andel kommer fra sentre og samarbeidsprosjekter. I vår totale næringsrettede portefølje var instituttsektor kontraktspartner i 37 prosent av innsatsen i 2024, en økning fra 29 prosent i 2020. Næringslivets andel har vært synkende i samme periode. Dette er en utvikling vi vil følge nøye med på framover.

Instituttene mottok 1,1 mrd. kroner fra EU, som tilsvarer ca. 8 prosent av driftsinntekter. Instituttsektoren bidrar således mest til norsk EU-retur. Instituttene deltakelse er særlig stor i prosjekter for konkurransedyktig næringsliv og mot store samfunnsutfordringer, der også norsk næringsliv og offentlig sektor har sin største deltakelse. En viktig forutsetning for suksess er Retur-EU-ordningen, som kompenserer for noe av gapet mellom EUs finansiering og instituttene faktiske kostnader.

Nærings-ph.d.-ordningen for økt kunnskap og samspill

Nærings-ph.d.-ordningen bidrar til rekruttering, samarbeid mellom akademia og bedrifter og til at kunnskap spres og tas i bruk. Forskningsrådets porteføljestyrer bruker i økende grad nærings-ph.d.-ordningen for å nå sine mål om rekruttering og næringsrettet FoU. I 2025 var det en rekordstor tildeling av 110 mill. kroner til totalt 51 prosjekter. Ordningen ble evaluert i 2025 og viser at den er velfungerende og har stor merverdi: Fire av fem kandidater ville ikke tatt doktorgrad og fire av fem bedrifter ville ikke deltatt i et doktorgradsløp uten ordningen. Hele 70 prosent av prosjektene har gitt nye eller forbedrede metoder, produkter, prosesser eller tjenester. Evalueringen viser også at mange bedrifter øker sin forskningsinnsats i etterkant av et nærings-ph.d.-prosjekt. Gradsgivende institusjon opplever ordningen som relevant og at den øker samarbeidet med næringslivet. I 2025 viste en større bredde av forsvarsrelevant næringsliv interessen for ordningen som et grep for å øke sin FoU-aktivitet, rekruttere nyutdannede og for økt samarbeid med sivile forskningsorganisasjoner.

Internasjonalt næringsrettet FoU-samarbeid

Internasjonalt FoU-samarbeid er viktig for næringslivets tilgang på kunnskap, partnere og for markedstilgang. Norske bedrifter har til nå konkurrert seg til om lag 3 mrd. kroner i Horisont Europa, hvorav halvparten innenfor klima, energi og mobilitet. Suksessraten til deltakelse fra næringslivet er på vel 22 prosent. I Horisont Europas partnerskap har næringslivet hentet 46 prosent av sin retur, og kun tre prosent fra samfunnsoppdragene. Næringslivsreturen fram til oktober 2025 er totalt 0,55 prosent og har, i likhet med suksessraten, falt det siste året grunnet økende konkurranse fra Storbritannia. EUs industrisatsinger og skaleringsstøtte er komplementær til nasjonale ordninger og attraktive pga. andre støttesatser. Retur-EU-ordningen har stor betydning, og stimulerer til økt deltakelse fra næringslivet gjennom forskningsinstituttene. Norske aktører har hatt stor suksess i European Defence Fund, men økt tilsøkning fra mange land den siste tiden gir mer konkurranse. Store aktører og små og mellomstore bedrifter i norsk forsvarsindustri deltar i prosjektene.

Eurostars er et samarbeid mellom EU-kommisjonen og Eureka, og der nasjonale midler forsterkes av kommisjonen. Ordningen er komplementær til norske virkemidler ved at SMB-er med markedsnære FoU-prosjekter her får støtte til internasjonalt samarbeid, også med land utenfor Europa. I 2025 ble 20 prosjekter med norske deltagelse tildelt vel 100 mill. kroner, hovedsakelig i IKT-, akvakultur-, helse-, energi- og IKT-næringene.

Norge, ved NSM og Forskningsrådet, har ansvar for et norsk koordineringssenter for forskning og innovasjon innenfor cybersikkerhet (NCC-NO), og er dermed med i et bredt europeisk nettverk på feltet. I 2025 ble det tildelt vel 30 prosjekter til norske SMB-er for å styrke deres arbeid med cybersikkerhet og det er også en utlysning for å styrke cybersikkerhet innenfor energi, der hele 25 SMB-er har søkt.

Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer

Samlet vurdering

Forskningsrådets strategiske innsats har over tid bidratt til sterkere forskningsmiljøer, hevet kvalitet og relevans samt konsolidert nasjonalt og internasjonalt samarbeid på prioriterte områder i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Det er særlig tre grep Forskningsrådet har tatt som sikrer at det fremmes forskning for å løse store samfunnsutfordringer: 1) Forskningsrådet fremmer forsknings-samarbeid mellom aktører fra forvaltning, forskning, næringsliv og sivilsamfunn. Dette legger til rette for kunnskapsdeling, felles problemforståelse og samhandling på tvers av sektorer, og bidrar til at løsninger bygger på forskning og erfaring fra flere fagfelt og samfunnssektorer. 2) Forskningsrådet samordner tildelinger flere departementer for å sikre finansiering av forskning på sektorovergrepene problemstillinger. 3) Forskningsrådet fremmer forskning av høy kvalitet som er målrettet mot store samfunnsutfordringer på områder som krever tverrfaglig innsats og langsiktige løsninger.

I 2025 er det både videreført langsiktige satsinger og iverksatt nye for å tilpasse aktiviteten til endrede rammebetingelser og nye samfunnsutfordringer. Eksempler på nye satsinger er store og brede utlysninger på samfunnssikkerhet og beredskap som følge av en ny geopolitisk situasjon, samt en senterutlysning om natur og arealer knyttet til tap av naturmangfold.

Det er en reduksjon i antall rekrutteringsstillinger på enkelte av områdene. Dette medfører en risiko for svekket kompetanseoppbygging og manglende kontinuitet, spesielt i fagmiljøer med stor konkurranseflate mot andre deler av nærings- og samfunnslivet. På samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet er det blitt iverksatt nye tiltak, som kan anvendes på andre områder dersom resultatene viser seg gode. Dette omfatter økte støttebeløp for å ta høyde for økte kostnader og utlysninger rettet spesifikt mot unge forskertalenter.

Forskningsrådet har optimalisert investeringene gjennom strategiske valg av tema og bruk av virkemidler, samt for bedre samarbeid og samspill mellom nasjonal og internasjonal forskning. Eksempelvis har vi i en pilotordning på klima-, energi- og miljøområdet lempet på kravet om kontantfinansiering fra næringslivet for utvalgte bransjer, med mål om å øke søknadstilfang og konkurranse. Vi har også gått inn for å etablere sentre for bærekraftig areal- og naturbruk. Forskningsrådet har fungert som en effektiv brobygger mellom nasjonale og internasjonale aktører, og vært en pådriver for tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid der det er formålstjenlig.

Forskningsrådet er vertskap for oppfølgingen av de tre nasjonale samfunnsoppdragene som ble vedtatt i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. *Bærekraftig før* har vært virksomt siden 2024, *Ingen barn og unge utenfor!* startet opp høsten 2025 og *Sirkulær økonomi* vil ha formell oppstart i 2026. Som vertskap skal Forskningsrådet skape åpne og inkluderende arenaer der aktører fra forvaltning, forskning, næringsliv og sivilsamfunn samarbeider om helhetlige og kunnskapsbaserte løsninger på komplekse utfordringer.

Mange av de tematiske prosjektene i Forskningsrådets portefølje er tverrfaglige, men andelen prosjekter med bidrag fra humaniora er lav. Forskningsrådet har øremerkede humanioramidler som fra 2025 er lagt inn i tematiske fellesutlysninger som etterspør humanioraperspektiver på samfunnsområder der det er viktig at disse perspektiver inngår. Forskningsmiljøene har respondert godt på disse utlysningene, og det er sendt inn mer enn dobbelt så mange tematiske søknader der humaniora inngår sammenlignet med 2024. Til sammen inngår humaniora i hele 39 prosent av søknader med tildeling i tematiske utlysninger av forskerprosjekt og kompetanse- og samarbeidsprosjekt i 2025, noe som er langt høyere enn i tidligere år. Forskningsrådet vurderer at dette er en svært positiv utvikling og vil fortsette å integrere humaniora i tematiske fellesutlysninger.

Forskningsrådet har bidratt til å realisere målene innenfor de strategiske områdene i langtidsplanen gjennom å stimulere til høy forskningskvalitet, styrket samarbeid og utlyse midler knyttet til store

samfunnsutfordringer. Økende kompleksitet i samfunnsoppdraget stiller oss imidlertid overfor nye utfordringer og krav om tydeligere prioritering av knappe ressurser. For å sikre at Forskningsrådet også framover bidrar godt til at samfunnets kunnskapsbehov på sentrale områder ivaretas, anbefales det å prioritere rekruttering, styrke tverr-faglighet og videreutvikle virkemidler for økt innovasjon. I en tid med økt usikkerhet og krevende valg, trenger Norge tverrgående løsninger og bredere deltakelse fra flere samfunnssektorer. Forskningsrådet har virkemidler og mulighet for samspill for å bidra med kunnskap og innovasjon på komplekse samfunnsutfordringer.

Hav og kyst

Hav- og kystområder er viktige for mat og energi, levende lokalsamfunn, arbeidsplasser, natur- og kulturopplevelser og er avgjørende for å oppnå flere av FNs bærekraftsmål. Forskningsrådet investerer i forskning og innovasjon som fremmer ny kunnskap om hav, klima og miljø, verdiskaping og bærekraftig forvaltning, herunder bærekraftige havnæringer, maritim transport og sikker energiforsyning fra havet. I 2025 var den totale innsatsen på 1,8 mrd. kroner, som er en liten økning fra 2024 men noe lavere enn i perioden 2021 til 2023. Den totale prosjektporteføljen på området består av 1.036 prosjekter.

Havmiljø og sjømat

Det haster med forskning som sikrer at samfunnet kan gjøre iverksette nødvendige tiltak mot risiko fra endringer i klima og naturmiljø. I 2025 har Forskningsrådet styrket innsatsen for hav, klima og miljø gjennom målrettede nasjonale og internasjonale tiltak, med særlig vekt på naturmangfold, klima- og naturrisiko og samfunnsikkerhet og beredskap. Rene, rike og produktive hav- og kystøkosystemer er grunnleggende for en bærekraftig sjømatsektor. Klimaendringer, miljøgifter og forurensning påvirker hva vi kan høste, dyrke og utnytte fra sjøen. Tilgang til areal og sameksistens er høyaktuelle problemstillinger med stor oppmerksomhet hvor samarbeidet om fellesutlysningene *Arealer under press* har vært viktige. Etableringen av sentre for bærekraftig areal- og naturbruk i 2026 forventes å bli samlende for den nasjonale forskningen og gi langsiktig forskningsaktivitet i samarbeid med brukere fra næringsliv, offentlig sektor og øvrige samfunnsaktører.

I 2025 var Forskningsrådets innsats på marin verdiskaping størst innen fiskehelse og velferd samt bærekraftig fôr, begge i samarbeid med landbasert matproduksjon. Nasjonalt har Forskningsrådet vertskap for sekretariatsfunksjonen for Samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr, og har i løpet av 2025 hentet inn omfattende innspill fra aktører over hele landet og leverte en rapport med konkrete råd til beslutningstakere om hvordan nå målene definert i samfunnsoppdraget. I 2025 gjennomførte Forskningsrådet den første utlysningen knyttet til samfunnsoppdraget. Til tross for at utlysingen dekket hele bredden av tema innen fôrområdet, var suksessraten størst for blå sektor. De innvilgede prosjektene vil gi verdifull kunnskap om produksjon og anvendelse av, og forbrukeres oppfattelse og holdninger til, nye bærekraftige fôrråvarer til oppdrettsfisk og landlevende husdyr.

Samspillet mellom prosjekter finansiert internasjonalt og nasjonalt bidrar til å bygge opp nasjonal kunnskap. En større norsk innsats vil bidra til å realisere uforløste potensial i EU-partnerskapene for å kunne konkurrere og samarbeide på et høyt europeisk nivå, samt hente mer midler fra EU. Norske FoUI-miljøer er på et høyt, og dels verdensledende nivå innen havbruk og fiskeri, marin biøkonomi, miljø og naturressurser, og har stort potensial for å bidra til å løse globale utfordringer innenfor disse områdene. Satsingen *Polhavet 2050* mottok en bevilgning på 1 mrd. kroner fra regjeringen gjennom Forskningsrådet i 2025. Det tiårige forskningsprogrammet skal styrke kunnskapsgrunnlaget om et Polhav i rask endring, fra isdekket til i stor grad isfritt om sommeren, som kan ha store politiske, økonomiske og miljømessige konsekvenser. Kunnskap fra prosjektet vil gi beslutningstakere et solid grunnlag for framtidig forvaltning, både nasjonalt og internasjonalt.

Havteknologi og maritim innovasjon

Forskningsrådet har i 2025 prioritert maritime innovasjonsprosjekter i grønn skipsfart, digitalisering og sikkerhet til havs, samt et nytt forskningscenter for bruk og utvikling av kunstig intelligens (KI) til nytte

for maritime aktører. Sistnevnte er sett i lys av at KI er et forskningsfelt i sterk utvikling og at bruk av KI i den maritime forskningen har vært sterkt økende i de senere årene med en åttedobling fra 2019 til 2023. Det nye *Norwegian Maritime AI Centre*, ledet av NTNU, har fått tildelt 100 mill. kroner over fem år. Senteret skal bidra til bedre koordinering av forskning og utvikling, øke innovasjonen for maritime aktører og styrke verdiskapingen for maritime bedrifter ved økt bruk av KI. Smart maritim teknologi har mange mulige bruksområder både militært og sivilt, og kan styrke tverrfaglig samarbeid mellom forskning, maritim næring og forsvaret.

Godt samspill mellom nasjonal og internasjonal maritim forskningsinnsats er en viktig prioritet. Forskningsrådet har bidratt til god deltagelse av norske maritime aktører i EUs rammeprogram, fulgt opp det globale partnerskapet *Zero-Emission Shipping Mission*, samt bidratt med midler til maritime internasjonale utlysninger. Herunder EU-partnerskapet *Maritime Low Emission Network* og i bilateralt samarbeid med Brasil. En milepæl i 2025 er samarbeidsavtalen mellom Norge og Brasil om forskning på klimavennlig skipsfart. Avtalen og bilaterale utlysninger med Brasil vil føre til økt forsknings-samarbeid mellom norske og brasilianske aktører.

Petroleum og havbunnsmineraler

Petroleumsforskningen, herunder forskning på geologi og undergrunnsforståelse, er viktig for å øke verdiskapingen og realisere de gjenværende ressursene på norsk sokkel på en bærekraftig måte. Betydningen av norsk gass for energisikkerhet i Europa har økt som følge av krigen i Ukraina. Forskningsrådet har vektlagt å styrke forskning på samfunnssikkerhet og beredskap i 2025 og det startes fire nye prosjekter som omhandler sikkerheten på norsk sokkel. Spørsmål som belyser geopolitikk, trusler mot kritisk infrastruktur til havs, metodikk for overvåkning og hvordan sikkerheten kan ivaretas er viktig tematikk i prosjektene. En fortsatt satsing på teknologiutvikling i leverandør-industrien er av høy prioritet. Det er omfattende samarbeid mellom forskningsorganisasjoner, leverandører og operatører på norsk sokkel i forskningssentre og kompetanseprosjekter.

Behovet for kritiske metaller og sjeldne jordarter er svært stort i den grønne omstillingen, og mange av mineralene og metallene finnes på havbunnen. En forskningssatsing på havbunnsmineraler ble startet i 2025, som oppfølging til Meld. St. 25 (2022-2023) *Mineralverksemd på norsk kontinental-sokkel – opning av areal og strategi for forvaltning av ressursane*, og beslutningen om å åpne et område i Norskehavet og Grønlandshavet for mineralvirksomhet. Kunnskapen om mineralressursene, geologiske prosesser og effekter på miljø og økosystem av framtidig mineralvirksomhet på havbunnen må styrkes. Den nye forskningssatsingen bygger på kunnskap og teknologi fra blant annet petroleumsforskningen, som har gitt en stor bredde i relevante undervannsteknologier, og utviklet en verdensledende leverandørindustri. Grønn plattform-prosjektet *Havbunnsmineraler - Akseleterer energiomstillingen* har hatt særlig stor betydning for å flytte kunnskapsfronten. Prosjektet ble gjennomført av et bredt samarbeid mellom ulike aktører på til sammen 15 bedrifter, forskningsmiljøer og en katapult (en statlig støtteordning forvaltet av Siva, som tilbyr nasjonale testsentre med høyteknologisk utstyr og kompetanse). Prosjektet har utviklet og demonstrert ny teknologi og metodikk innenfor miljøovervåkning, leting etter ressurser, produksjon og mineralprosessering.

Forskningskvalitet

Forskningskvaliteten i den målrettede porteføljen har ligget stabilt høyt de siste årene. Karaktergjennomsnittet har ligget på rundt 6, både i samlet vurdering og relevans, av maksimalt 7. Dette viser at forskningsmiljøene holder et svært høyt faglig nivå og gir et solid grunnlag for ny kunnskap, innovasjon og samfunnsnytte.

Kapasitets- og kompetansebygging

Nasjonal kompetansebygging er en viktig satsing for å styrke kunnskap og nytenkning i hav- og kystrelaterte næringer. Porteføljen omfatter 81 doktorgradsårsverk og 38 postdoktorårsverk i 2025, noe som er en liten nedgang i totalt antall rekrutteringsstillinger fra 2020-2024. Derfor har Forskningsrådet i 2025 prioritert prosjekter som finansierer doktorgradsstipendiater i utlysninger, for eksempel forskningssentrene innenfor petroleum og maritim, som har en målrettet satsing på forskerrekuttering

der samarbeidet med næringslivet har stor betydning. I 2025 ble det utlyst egne midler for forskere i tidlig karriere innenfor bærekraftig fôr og dyrehelse og -velferd.

Samarbeid og tverrfaglighet

Det er minst én samarbeidspartner fra næringsliv og/eller offentlig sektor i en svært stor andel av prosjektene. Tverrfagligheten vurderes som god ettersom rundt 42 prosent av prosjektene involverer mer enn ett fag i prosjektene. For å få et best mulig kunnskapsgrunnlag i håndteringen av sentrale og sammensatte utfordringer, er det likevel behov for å styrke tverrfagligheten ytterligere i fremtidige utlysninger, gitt at det veies opp mot hva som ønskes oppnådd i den gitte problemstillingen.

Forskning i bruk

Norge har verdensledende havnæringer innenfor petroleum, skipsfart, fiskeri og havbruk. Dette gir både kompetansen og muligheten til å møte behovet for rask omstilling, forutsatt at ny kunnskap deles, tas i bruk og får en reell betydning for samfunnet. Et nylig avsluttet førkommersiell anskaffelsesprosjekt, ledet av Fiskeridirektoratet, viser for eksempel hvordan ny teknologi kan gi objektivt og etterprøvbart grunnlag for ressursuttak.

Innenfor petroleum har utlysningene inkludert støtte til demonstrasjon av ny teknologi for å møte industriens behov i den siste fasen før markedsintroduksjon. Samarbeidet mellom forskningsmiljøer og næringsliv gjennom kompetanseprosjekter, samarbeidsprosjekter og forskningsentre er også avgjørende for relevans og praktisk bruk av forskningsresultater. Det nye KI-senteret skal undersøke hvordan KI kan brukes i maritim sektor og hvordan implementeringsbarrierer kan løses. Videre ser vi også at prosjekter innenfor prioriteringen hav og kyst har stor gjennomslagskraft internasjonalt, hvor 756 publikasjoner utgitt mellom 2015-2024 er sitert i 263 policydokumenter fra 47 land.

Samspillet mellom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer

Forskningsrådet vurderer løpende hvordan nasjonale satsinger bør balanseres mot internasjonale for å sikre godt samspill og best mulig anvendelse av nasjonale midler. Hav og kyst-porteføljen samarbeider internasjonalt, særlig med EU-partnerskapene, klynge 5 – *Klima, energi og mobilitet* og klynge 6 – *Mat, bioøkonomi, naturressurser, jordbruk og miljø*. Særlig det marine området er godt dekket i Horisont Europa og samsvarer med norske prioriteringer, spesielt i klynge 6 innenfor miljø- og marine økosystemer. Noe mer utfordrende er forskning om bærekraftige kystsamfunn hvor midtveiseevalueringen av FNs havforskningstiar fra 2025 viser at Norge bør styrke innsatsen knyttet til kystsamfunn, ta kunnskap i bruk og økt havforståelsen i befolkningen. Samtidig henter norske forskningsmiljøer betydelige midler gjennom EU-partnerskapet *Sustainable Blue Economy Partnership* (SBEP), særlig innen blå bioressurser, men også motstandsdyktige kystsamfunn og havobservasjoner. I maritim sektor er *Zero-Emission Waterborne Transport* (ZEWT) et sentralt partnerskap i klynge 5. Norske maritime aktører gjør det svært godt og tematikken knyttet til grønn skipsfart samsvarer godt med nasjonale prioriteringer. Forskningsrådet har deltatt aktivt i globale samarbeidsarenaer som gir norske forskere muligheten til å søke på utlysninger med tematikk og samarbeidspartnere som ikke fanges opp av EU-partnerskapene, som f.eks. forskning på lys og støy gjennom *JPI Oceans* og forskningssamarbeid utenfor Europa og Nord-Amerika gjennom Belmont Forum.

Helse

Forskningsrådets helsesatsing gjennomføres i en tid preget av økende helseulikhet, fallende tillit til forskning globalt, og svekket internasjonal medisin og helseforskning. Dette forsterker behovet for et solid kunnskapsgrunnlag som kan styrke forebyggende helsearbeid, sikre bedre nasjonal beredskap og bidra til en mer robuste og helhetlige helsetjenester.

Helseporteføljen støtter opp om prioriteringen *Helse* i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, og bidrar til høy kvalitet, relevans og omstillingsevne i norsk forskning, samt økt konkurransekraft og innovasjon. Porteføljen finansieres av flere departementer, med Kunnskapsdepartementet som største bidragsyter. Den tverrdepartementale finansieringen legger til rette for en helhetlig, langsiktig

og målrettet satsing på medisin, helseforskning og -innovasjon. I årets rapportering omtales innsatsen fra målrettede formål på medisin og helse i tillegg til innsatsen fra andre formål som i utgangspunktet ikke er rettet spesielt mot helse, men der det er enkeltprosjekter som er tematisk relevante (omtalt her som øvrig innsats). For å sikre at norsk medisin- og helseforskning møter samfunnets behov i fremtiden, er en samordnet og aktiv innsats fra alle relevante departementer avgjørende. I 2025 utgjorde den samlede innsatsen 1,6 mrd. kroner, en svak økning fra 2024, men fortsatt lavere enn nivåene i 2021–2023. Av dette ble 447 mill. kroner fordelt til målrettede aktiviteter. Porteføljen bestod ved årets slutt av 1.285 prosjekter, en svak økning fra 1.188 prosjekter i 2024. Utviklingen viser større tematisk og aktørmessig bredde og økt aktivitetsnivå, til tross for at totalfinansieringen fortsatt ligger noe under tidligere toppår.

Helseporteføljen bidrar til et solid kunnskapsgrunnlag for folkehelse og til utviklingen av treffsikre og bærekraftige tjenester gjennom investeringer i hele FoUI-verdikjeden. I 2025 ble innsatsen styrket innen tverrfaglighet, muliggjørende teknologier og forskning i kommunal sektor. En tverrsektoriell utlysning rettet mot å styrke bærekraften i kommunale helse- og omsorgstjenester og økt internasjonal deltakelse bidro til høy vitenskapelig kvalitet og styrket forskningsinnsatsen i kommunehelsetjenesten. Oppfølgingen av fagevalueringen av livsvitenskap er igangsatt, og en målrettet utlysning om mental helse i Ukraina er i prosess.

Porteføljen har også bygget kompetanse på sammenhengen mellom mat, miljø, klima og helse, noe som også støtter opp under norsk deltakelse i Horisont Europa. Brede satsinger og EU-partnerskap, blant annet etableringen av *Én-helse-partnerskapet*, har gitt merverdi gjennom større prosjekter, samfinansiering og styrkede kunnskapsnettverk. Det ble også gjennomført en global helseutlysning rettet mot internasjonal helseberedskap. Samlet sett bidrar innsatsen til økt forskningskvalitet, styrket kapasitet, bredere samarbeid og høyere relevans for samfunnsutfordringer og utviklingen av bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Forskningskvalitet

Forskningskvaliteten er samlet sett styrket. I den målrettede innsatsen viser kompetanse- og samarbeidsprosjektene klare forbedringer fra 2024 til 2025. Den øvrige innsatsen er mer variert, med økte kvalitetsvurderinger for forsker-, innovasjons-, koordinerings- og kommersialiseringsprosjekter, mens kompetanse- og samarbeidsprosjektene har noe lavere kvalitetsvurderinger enn året før. Den samlede utviklingen viser bedret vitenskapelig kvalitet i sentrale deler av porteføljen, men også økende variasjon mellom søknadstypene. Dette kan på sikt gi en mer ujevn kvalitetsprofil og påvirke porteføljens faglige robusthet.

Innenfor den målrettede innsats på helseforskning har antall publikasjoner økt fra 375 i 2020 til 498 i 2024. Den øvrige innsatsen hadde en nedgang i antall publikasjoner fra 351 til 241 i samme periode. Internasjonal sampublisering i målrettet innsats økte fra 59 til 64 prosent (2023–2024), og andelen åpen publisering ligger stabilt på 93 prosent. Den vitenskapelige gjennomslagskraften er styrket, med økt siteringsindeks (opp fra 1,4 til 1,8) og en svak økning i andel høyt siterte publikasjoner (fra 14 til 15 prosent). Patentsiteringer er fortsatt lavere i målrettet innsats enn i den øvrige porteføljen, men utviklingen fra 2024 til 2025 peker mot økt internasjonal kvalitet og integrasjon ved at norsk forskning samarbeider tettere med og henter kunnskap, metoder og partnere fra ledende internasjonale miljøer, samtidig som nedgangen i publikasjoner i øvrig innsats kan gi et mer ubalansert kunnskapsgrunnlag.

Kapasitets- og kompetansebygging

Den målrettede satsingen omfattet i 2025 totalt 74 doktorgradsårsverk og 49 postdoktorårsverk, det laveste nivået i perioden 2021–2025. Stipendiatkapasiteten var på sitt høyeste i 2021 for doktorgrad og i 2022 for postdoktorer. I den øvrige innsatsen nådde antallet stipendiater toppnivå i 2022, med 363 doktorgrads- og 215 postdoktorstillinger. I 2025 hadde øvrig innsats falt til 242 doktorgradsårsverk og 137 postdoktorårsverk – de laveste nivåene siden 2021. Den samlede nedgangen i rekrutteringsstillinger svekker tilgangen på kompetanse over tid og utfordrer sektorens evne til å opprettholde en stabil og bærekraftig forskningskapasitet. Nedgangen kan forklares av flere faktorer som bortfall av koronatiltakene, strammere budsjetter, endrede utlysninger, institusjonell omstilling og

svekket kapasitet i sektoren, noe som samlet reduserer antallet nye rekrutteringsstillinger og dermed ytterligere svekker tilgangen på forskningskompetanse over tid. Forskningsrådet har ikke tatt særskilte grep utover ordinære prosedyrer, og har dermed heller ikke lagt spesiell vekt på rekruttering i utlysningene utover det som allerede inngår i de vanlige virkemidlene.

Samarbeid og tverrfaglighet

Tverr- og flerfaglig samarbeid er avgjørende for å møte komplekse samfunnsbehov og utvikle bærekraftige og helhetlige løsninger. Helseporteføljen har god tematisk bredde, noe som blant annet kan knyttes til et økt fokus på kommunenes forskningsbehov gjennom samarbeidet med *Kommunenes samarbeidsarena for forskning* (KSF). Porteføljen har særlig tyngde innen kliniske fag, medisin og helsefag samt medisinsk teknologi, samtidig som fagområder som IKT, psykologi, samfunnsvitenskap og naturvitenskap også utgjør betydelige bidrag.

Den målrettede innsatsen innenfor medisin og helsefag hadde i 2025 flest forskerprosjekter (111), fulgt av internasjonale prosjekter (67), kompetanse- og samarbeidsprosjekter (64) og koordinerings- og støtteaktiviteter (62). Alle kategorier viser en tydelig nedgang fra 2024, noe som markerer en samlet reduksjon i aktivitet. Årsaken til nedgangen i prosjektaktivitet fra 2024 til 2025 kan forklares med en kombinasjon av strammere budsjetter, endrede prioriteringer i utlysningene, økt press på institusjonenes kapasitet og større konkurranse om midlene, noe som samlet reduserer antall prosjekter i både målrettet og øvrig innsats og svekker porteføljens langsiktige utviklingskraft.

I den øvrige innsatsen er prosjektomfanget bredere, med stor variasjon innen forskning, innovasjon og kommersialisering, men også her er det en markant reduksjon i prosjektantall fra 2024 til 2025. Dette svekker porteføljens bredde og kan påvirke utviklingskraft og langsiktig evne til å opprettholde strategisk viktig forskning. Denne utviklingen viser at porteføljen er i endring, med høy dynamikk, men samtidig netto nedgang i volum.

Selv om det totale antallet aktive prosjekter gikk ned fra 2024 til 2025, økte antallet nye prosjektinnmeldinger likevel, fordi flere prosjekter ble avsluttet enn startet i denne perioden. I 2025 økte antall nye prosjekter i både målrettet og øvrig innsats – fra henholdsvis 321 til 358 og fra 873 til 931. Samtidig er porteføljen fortsatt solid forankret i akademiske miljøer nasjonalt og internasjonalt, noe som bidrar til kontinuitet i forskningsaktiviteten. Samarbeidet er mest omfattende med utenlandske institusjoner, UH-sektor og helseforetak, mens øvrig innsats også viser vekst i samarbeid med offentlig sektor, instituttsektoren og næringslivet. Variasjonene peker på endrede samarbeidsmønstre, men porteføljen samlet sett er fortsatt sterkt forankret i akademiske miljøer nasjonalt og internasjonalt.

Innenfor helseporteføljen samarbeider norske forskere med forskere i 64 land i 2025. I den målrettede innsatsen hadde samarbeidet størst omfang mot Storbritannia, Sverige, Danmark, USA og Tyskland. Det er en nedgang i omfanget av samarbeid med institusjoner i andre land i 2024, noe som bidrar til redusert internasjonal bredde. I øvrig innsats er partnerlandene i stor grad de samme, supplert av Nederland. Selv om det totale antallet internasjonale samarbeidspartnere går ned, opprettholder det nordiske samarbeidet faglig stabilitet og kontinuitet.

Forskning i bruk

I helseporteføljen legges det stor vekt på at forskningen skal tas i bruk. Anvendt forskning, tjenesteforskning og innovasjonsprosjekter bidrar til at ny kunnskap tas raskere i bruk i helse- og omsorgstjenestene og i velferdssektoren. Prosjektene er i stor grad innrettet mot samarbeid, brukermedvirkning og implementeringsnære problemstillinger, noe som styrker sannsynligheten for at forskningsresultater omsettes til konkrete løsninger og metoder som møter identifiserte behov. Denne innretningen gir tidlig involvering av relevante aktører, sikrer faglig forankring og legger til rette for spredning og varige effekter.

I perioden 2015–2024 er det publisert 4.203 vitenskapelige artikler i den målrettede innsatsen og 5.590 i den øvrige innsatsen. En stor andel av publikasjonene som er sitert i policydokumentene

består av kliniske retningslinjer: 109 i målrettet innsats og 98 i øvrig innsats. En betydelig del av disse er knyttet til bærekraftsmål 3 om god helse. Det viser at forskningen i porteføljen i stor grad bidrar til kunnskapsbaserte anbefalinger som styrer utviklingen av helse og omsorgstjenestene.

Samlet sett viser resultatene at porteføljen leverer kunnskap som faktisk tas i bruk og som styrker kvalitet, effektivitet og bærekraft i tjenestene.

Horisont Europa og annet internasjonalt samspill med nasjonale virkemidler

Forskningsrådet legger vekt på et tett samspill mellom nasjonale virkemidler og deltakelse i europeiske programmer. Nasjonale ordninger mobiliserer forskningsmiljøer for deltakelse i Horisont Europa, samtidig som internasjonale samarbeid gir tilgang til større prosjekter og sterkere konsortier. Den målrettede innsatsen utgjorde 11,2 mrd. kroner i perioden 2019–2024, hvorav 3 mrd. kroner kom fra EU (27 prosent). Midlene har i hovedsak gått til UH-sektoren, næringslivet, helseforetak og instituttsektoren.

Totalt sett viser porteføljen en positiv utvikling i forskningskvalitet, internasjonal deltakelse og kunnskapsbruk, samtidig som nedgangen i prosjektvolum og rekrutteringsstillinger innebærer risiko for redusert langsiktig kapasitet. En videreføring av utviklingskraften forutsetter målrettede prioriteringer og et tett samspill mellom nasjonale virkemidler og internasjonale arenaer. Den tverrfaglige og internasjonale innsatsen, særlig gjennom Horisont Europa, styrker kvalitet og relevans ved å gi tilgang til større prosjekter og sterke forskningskonsortier.

Klima, miljø og energi

Forskningsrådets innsats på klima, miljø og energi er innrettet for å følge opp den tematiske prioriteringen slik den er beskrevet i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Forskningen og aktivitetene møter utfordringer knyttet til grønn og rettferdig omstilling av landbruk og bionæringer, nærings- og samfunnsnivå, bærekraftig forvaltning av økosystemer og arealer, energi- og lavutslippsløsninger, sirkularitet samt nordområdene, Arktis og Antarktis. Det inkluderer også innsats på samfunnsoppdraget *Bærekraftig før*.

Utviklingen innen klima-, miljø- og energifeltet trekker i ulike retninger. Norge fortsetter å redusere utslippene sine selv om tempoet er lavere enn ønsket. Parallelt svekker det amerikanske regimet klimaforskningen med ukjente konsekvenser. Tilsvarende hadde vi rekordhøy strømproduksjon i 2025, hvilket er et bra utgangspunkt for energiomstilling, samtidig som det går trådt med energi-effektivisering og etablering av nye grønne næringer som hydrogen, vind og solenergi. Dette gjenspeiler seg også i tilsøking/gjennomføring av forskningsprosjekter på disse områdene. I 2025 var den totale innsatsen på 3,8 mrd. kroner. Forskningsrådet tildelte 1,3 mrd. kroner gjennom nasjonale utlysninger og 330 mill. kroner gjennom internasjonale utlysninger. Den løpende prosjektporteføljen på området bestod ved utløpet av 2025 av til sammen 1.047 prosjekter, på nivå med foregående år.

Nøkkeltall for Klima, miljø og energi 2025

<i>Kategori</i>	<i>Sum i 1 000 kroner 2025</i>	<i>Antall prosjekter</i>
Klimarelevant forskning	3 778 902	2 059
Kutt i utslipp av klimagasser	1 524 864	816
Naturmangfold	539 274	416
Klimaeffekter og klimatilpasninger	353 769	273
Polarforskning	331 902	292
Sirkulær økonomi	305 691	213
Forurensning	273 904	196
Kulturminner og kulturmiljøer	24 166	48

Forskningsrådet har siste år jobbet særskilt med handlingspunkter knyttet til *Naturløftet*, *Klima 2050* og *Arktis*. Naturløftet og Klima 2050 korresponderer særlig med Langtidsplanens prioriteringer knyttet til grønn og rettferdig omstilling og natur- og arealforvaltning, men med koblinger til flere tilgrensende områder. Disse omtales under hver sin deloverskrift. Innsats knyttet til Arktis og polare områder mer overordnet omtales under Felles innsats på tvers.

Innsats innen natur- og miljøforskning - Naturløftet

Forskningsrådet har styrket innsatsen for natur og bærekraft gjennom målrettede inter-nasjonale og nasjonale tiltak. Norske forskningsmiljøer har markert seg sterkt i EU-partnerskapene *Biodiversa+* og *Agroecology* og den nasjonale porteføljen for *Arealer under press* er videreutviklet. Årets viktigste strategiske grep har vært overgangen fra prosjektutlysningen *Arealer under press* til etableringen av Senter for bærekraftig areal- og naturbruk.

Siden 2020 har fellesutlysningen *Arealer under press* investert til sammen én milliard kroner i 76 prosjekter. Omleggingen til en konsentrert senteratsing gir betydelig merverdi: Ved å trekke på erfaringene fra ordningene Forskningsssentre for miljøvennlig energi (FME) og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), kobler sentrene forskning, næringsliv og offentlig sektor tettere sammen. Dette reduserer gapet mellom frembrakt kunnskap og praktisk bruk i ulike samfunnssektorer.

Sentrene vil sikre en mer effektiv utnyttelse av eksisterende kunnskap ved at også resultater fra enkeltprosjektene sees i sammenheng. Den langsiktige finansieringshorisonten gjør det samtidig mulig å ta et grundig og systematisk grep om komplekse, tverrgående problemstillinger. Dette gir et mer robust beslutningsgrunnlag.

Satsingens merverdi forsterkes ytterligere gjennom en samfinansieringsmodell der flere departementer og Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA) forener sine ressurser. Denne tverrsektorielle tilnærmingen styrker koordineringen av nasjonal kunnskapsutvikling på områder med overlappende ansvarsområder. Samlet sett sikrer dette at investeringene etterlater tydelige og varige spor i både forskningssystemet og samfunnet for øvrig, og bidrar til en mer helhetlig og effektiv naturforvaltning.

Innsats innen klima og energiomstilling – Klima 2050

Forskningsrådet har i 2025 blant annet gitt myndighetene råd om innretning og volum knyttet til innsatsen på klima/sirkulær økonomi og energiomstilling, rådgitt om og påtatt oss vertskap for Samfunnsoppdraget på sirkulærøkonomi, bidratt til opprettelsen og utformingen av Energi2050 og prioritert klima, klimarisiko og klimavennlig teknologi i utlysninger og nye investeringsplaner. Det internasjonale samarbeidet om klimatilpasning er også styrket gjennom strategisk samarbeid med blant andre flere afrikanske land, Tyskland og Frankrike. Forskningsrådet har på oppdrag for Energidepartementet vært engasjert i arbeidet med norsk deltagelse i EUs strategiske energiteknologistrategi, SET-planen. Vi har også støttet oppunder den norske klimamodellen NorESM gjennom infrastruktur- og forskerprosjekttildelinger. Modellen er omfattende brukt i norsk og internasjonal klimamodellering og leverer klimafremskrivninger til IPCC.

Ettersom fjorårets årsrapport og porteføljeanalyse har synliggjort nedgang i tilsøkning og aktivitet innen hhv. energieffektivisering i bygg og industri utover norsk metallindustri – på tross av forsøk på å prioritere dem i ulike utlysninger – har dette området vært viet ekstra oppmerksomhet i 2025. Årsakene til nedgangen er trolig sammensatte, men vi ser for både bygg- og industrisektoren at kravene til kontantfinansiering fra næringslivet i de benyttede søknadstypene (KSP-K) kan ha virket begrensende på tilsøkingen.

Porteføljestyret for energi og transport har besluttet å gjennomføre en pilot rettet mot energi-effektivisering i bygg og industri i 2026, uten krav til kontantfinansiering. Hensikten er å nå bransjer som mangler lokomotivbedrifter og tradisjoner for forskning og vi får verdifull erfaring med bruk av samarbeidsprosjekter for teknologutvikling. Dette er ett eksempel på hvordan Forskningsrådet jobber for å tilpasse virkemidlene for å øke norsk næringslivs bidrag til å løse denne samfunnsutfordringen.

Felles innsats på tvers

Mange av utfordringene knyttet til grønn og rettferdig omstilling og bærekraftig forvaltning av areal og natur rammer samfunnet på tvers av tematikk, sektorer og geografi, og påvirker også andre strategiske områder. Satsinger som anses å ha sin hovedtyngde innenfor KME omtales under.

Forskningsrådet har en unik rolle i å mobilisere og koble sammen aktører som ellers neppe ville samarbeidet. Med erfaringer gjort over tid har vi utviklet virkemidler som sikrer at tverrfaglig innsats gir resultater. Et eksempel er samarbeidet om fellesutlysninger rettet mot prosjekter som ser mat, miljø, klima og folkehelse i sammenheng. Ved å være pådriver for tverrfaglige prosjekter skaper vi en samarbeidsarena der aktører med ulik kompetanse kan finne innovative løsninger som ikke ville vært mulig innenfor tradisjonelle faggrenser.

Fôrproduksjon er et annet samfunnskritisk område hvor Forskningsrådet i 2025 har investert målrettet i et stort tverrfaglig prosjekt på bærekraftig fôr, som del av en større satsing. Vi har i førsatsingen og i en egen utlysning for dyrevelferd og -helse samlet aktører fra bioøkonomien, naturvitenskap og humaniora. Det skal sikre at etiske og samfunnsmessige hensyn blir ivare tatt når ny kunnskap og nye løsninger utvikles. Selv om tilfanget av gode innovasjonssøknader innenfor mat og bioressurser var stort, var det på fôr-området noe lavere enn forventet. Vi har derfor arbeidet aktivt med å styrke engasjementet i forskningsmiljøer og næringsliv frem mot kommende utlysninger for å sikre den nødvendige bredden i teknologi og kunnskapsutviklingen.

De komplekse utfordringene i polarområdene krever forpliktende samarbeid på tvers av landegrenser og fagdisipliner. Her fungerer Forskningsrådet som en strategisk motor som både bekler flere roller og som makter å koble internasjonal innsats med langsiktige nasjonale programmer. Etableringen av forskningskontoret på Svalbard, koordineringen av arbeidet med Det femte internasjonale polaråret og utlysninger i forbindelse med Polhavet 2050 er gode eksempler på at Forskningsrådet skaper merverdi for forskningssystemet. Økt kunnskap om klimaendringer, økologi, issmelting, internasjonale forhold knyttet til geopolitikk, sikkerhet og beredskap og konsekvensene av disse i samfunnsplanleggingen er avgjørende for å sikre Norges posisjon som polarnasjon i møte med økt global interesse i nord og sør.

Forskningskvalitet

På en normalisert siteringsindeks ligger Forskningsrådsfinansierte publikasjoner på et høyt nivå sammen med norsk forskning generelt (1,34/1,35) sammenliknet med normalverdien på 1. På rapporteringstidspunktet er trenden for KME-porteføljen imidlertid noe nedadgående. Det er nærliggende å peke på forskyvningen fra akademisk orienterte Forskerprosjekter til strategisk orienterte samarbeidsprosjekter som en årsak. Andelen publikasjoner blant de topp 10 prosent mest siterte er på den annen side 18 prosent for forskningsrådsfinansiert innsats mot 16 prosent for norsk forskning finansiert fra andre kilder. I snitt for 2020-2024 var andelen åpne publikasjoner fra våre prosjekter 81 prosent mot 74 for øvrige, noe som tyder på at det hjelper å stille krav om åpenhet ved finansiering.

Kapasitets- og kompetansebygging

KME-porteføljen til Forskningsrådet er en viktig satsing for nasjonal kompetansebygging med 235,6 doktorgradsårsværk og 82,6 postdoktorårsværk per 2025. Vi opplever en del etterslep i rapporteringen på disse tallene, men dette er høyere enn på samme tid i fjor. Dette er i tråd med oppgangen som var spådd i forbindelse med diverse senteroppstarter og sånn sett er trenden snudd. Forskningsrådet finansierte også et kunnskapsnotat for å kartlegge kunnskapsstatus og -behov relevant for regelverksutvikling innen bærekraftig fôr til husdyr og oppdrettsfisk. Arbeidet bygger på eksisterende rapporter og skal inneholde et sammendrag for forvaltningen.

Samarbeid og tverrfaglighet

Innenfor KME-porteføljen legges det stor vekt på å få til samarbeid på tvers av sektorer og på tvers av fag og disipliner. Det er minst én samarbeidspartner fra næringsliv og/eller offentlig sektor i en svært stor andel av prosjektene i KME-porteføljen. Det er et solid innslag av tverrfaglighet i prosjektene, ved at ca. 45 prosent av prosjektene rapporterer om involvering av mer enn ett fag. Tiltak for å øke antall

prosjekter med innslag fra humaniora synes også å ha gitt flere prosjekter med innslag av humaniora-perspektiver enn i fjor. Innenfor porteføljen for energi og transport fikk vi blant annet finansiert et helt humanioraledet prosjekt med målrettede midler for humaniora.

Forskning i bruk

KME-forskningen tas i bruk i utstrakt grad. Av 10.000 publikasjoner i perioden 2015-2024, er 2.000 sitert i 700 policy-dokumenter i 66 land. På oppdrag fra Forskningsrådet vurderte Menon i 2025 effekter av energiforskning basert på 60 forskningscase. Samlet finner de at energiforskning har store realiserte og potensielle effekter knyttet til blant annet økt fornybar energiproduksjon, energi-effektivisering og redusert klima- og miljøpåvirkning. Analysen dokumenterer at den samfunns-økonomiske avkastningen på investeringer i denne typen forskning er betydelig.

Samspeillet mellom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer

I 2025 har Forskningsrådet styrket samspeillet mellom nasjonale og europeiske investeringer for å maksimere utbyttet av forskningsmidlene, samtidig som særnorske behov ivaretas. Nasjonale utlysninger har blitt koordinert med EU-partnerskap slik at de komplementerer hverandre på spesifikke felt. Vi har vektlagt EU-partnerskapene *Agroecology*, *FutureFoods* og *Animal Health and Welfare*, *Clean Energy Transition Partnership* og *Sustainable Blue Economy* hvor norske aktører lykkes godt i tildelingene. Nasjonale utlysninger på fôr, bioøkonomi, arealkonflikter og sammenhenger mat, miljø, klima og folkehelse komplementerer og forsterker partnerskapenes temaer. Forskningsrådet har videre prioritert skogbruk, matsikkerhet og energisystemmodellering i det nordiske samarbeidet. For å sikre langsiktige muligheter i Horisont Europa har våre norske eksperter i 2025 arbeidet for at nasjonale interesser innen klima, energi og bioøkonomi reflekteres i arbeidsprogrammer for 2026–2027. Grepene har resultert i en slagkraftig portefølje som svarer på både nasjonale behov og som styrker norsk deltakelse i EUs grønne giv.

Muliggjørende og industrielle teknologier

Det strategiske området Muliggjørende og industrielle teknologier (MT) fungerer som fundament for fremtidig innovasjon, økonomisk vekst og løsningen på komplekse samfunnsutfordringer. I en tid preget av global usikkerhet og omfattende teknologiske endringer, styrker nasjonal MT-innsats både norsk teknologisk suverenitet, konkurransekraft, omstillingsevne, beredskap og robusthet mot det uforutsette. Forskningsrådets aktiviteter og prosjektene i Forskningsrådets MT-portefølje omfatter forskning og forskningsdrevet innovasjon innenfor bredden av muliggjørende og industrielle teknologier, inkludert grunnforskning innenfor fagområder som er nødvendige for utviklingen av disse teknologiene. To av de særlig prioriterte teknologiene i Langtidsplanen, kunstig intelligens (KI) og kvanteteknologi, er viet stor oppmerksomhet i 2025, mens det foreløpig er liten innsats knyttet til nevroteknologiprioriteringen.

Den totale forskningsrådsfinansierte FoU-innsatsen på området var i 2025 på 3,5 mrd. kroner fordelt på 4.400 prosjekter. Den målrettede FoU-innsatsen, som primært er resultat av Forskningsrådets strategiske MT-tildelinger i forutgående år, utgjorde 519 mill. kroner fordelt på 600 prosjekter. I lys av den totale MT-porteføljen, som også inkluderer EU-finansierte prosjekter, tildelte Forskningsrådet 2,1 mrd. kroner i 2025 gjennom nasjonale utlysninger til nye, flerårige MT-prosjekter og 123 mill. kroner gjennom internasjonale utlysninger. Blant annet ble det innvilget 36 forskerprosjekter innenfor IKT, nanoteknologi/avanserte materialer og teknologikonvergens med den hensikt å styrke forskningskvaliteten og flytte forskningsfronten på teknologiområder som er viktige for de øvrige tematiske prioriteringene i LTP og for målet om styrket konkurransekraft og innovasjonsevne. Ved å stille krav til prosjektene om ansvarlig forskning og teknologiutvikling, bidrar Forskningsrådets til at konsekvenser av ny teknologi blir belyst og at implementering av teknologien blir gjort på en god og sikker måte til beste for menneske, natur og samfunn.

Sammen med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har Forskningsrådet laget et kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVASt). Åtte av

de elleve teknologiområdene som KVASt definerer som sensitive i norsk kontekst, faller innenfor MT-området, inkludert KI- og kvanteteknologier som Forskningsrådet har jobbet særskilt med i 2025.

Kunstig intelligens

I juni tildelte Forskningsrådet seks nasjonale forskningsssentre for kunstig intelligens (KI) etter en innovativ og grundig prosess som mobiliserte et rekordstort antall unike aktører fra forskning, næringsliv, offentlig og frivillig sektor. Samlet følger KI-sentrene opp regjeringens føringer for «KI-milliarden» om å dekke forskning på samfunnskONSEKVENSER av KI, forskningsbasert utvikling av KI-teknologi og forskning på hvordan KI kan tas i bruk. Allerede før de er formelt etablert, er det liten tvil om at både sentrene og den forutgående prosessen har satt varige spor i forsknings- og innovasjonssystemet gjennom økt KI-engasjement og helt nye samarbeidskonstellasjoner.

Den geopolitiske situasjonen har gjort nordisk KI-samarbeid stadig mer relevant. Midler fra *KI-milliarden* ble derfor lagt inn i NordForsk-tildelingen på 300 mill. kroner til nordisk-baltiske samarbeidsprosjekter om ansvarlig bruk av KI. Norske aktører deltar i 15 av de 17 tildelte prosjektene. I perioden 2024-2025 ble KI-milliarden også benyttet til å styrke KI-kompetansen i næringsliv og offentlig sektor gjennom målrettet tildeling av 24 doktorgradsstipendiater i bedrifter og 5 i offentlig sektor. For å bidra til at KI blir bedre tilgjengelig for forskning, offentlig sektor og næringsliv, har Forskningsrådet delfinansiert en nasjonal KI-fabrikk gjennom EU-partnerskapet innenfor tungregning, *EuroHPC JU*. KI-fabrikken vil tilby alt fra trening og finjustering av KI-modeller i et superdatamaskinmiljø til ekspertveiledning og tilgang til helt nye verktøy og tjenester.

Kvanteteknologi

Generelt gjør fragmenterte og små forskningsgrupper det vanskelig å bygge sterke miljøer innenfor nye felt som kvanteteknologi. Da regjeringen besluttet å styrke kvanteteknologisk forskning med 70 mill. kroner årlig fra 2025, valgte derfor Forskningsrådet å lyse ut sentre for kvanteteknologisk forskning som skal gi økt nasjonal kapasitet og kvalitet innenfor kvanteberegning, kvantesensorer og kvantekommunikasjon. Ved årets slutt ble det tildelt fire femårige grunnforskningssentre, som samlet dekker de tre kvanteområdene og involverer aktører i privat og offentlig sektor. Forskningsrådet valgte også å lyse ut og tildele midler til videreutvikling av nasjonal infrastruktur for kvanteteknologisk forskning. I tillegg deltok vi i EU-partnerskapet *Chips JUs* utlysning av pilotlinjer for kvantechiper for å bygge bro over til industriell produksjon, der én søknad med norske deltakere fikk støtte.

Sammen med Innovasjon Norge og Nasjonal sikkerhetsmyndighet har Forskningsrådet laget et kunnskapsgrunnlag med anbefalinger for departementenes arbeid med en norsk kvantestrategi. Rapporten er basert på skriftlige innspill, intervjuer, samtaler og innspillsmøter med aktører i det norske og nordiske miljøet for kvanteteknologi, og på utdypende dialog med nøkkelpersoner innenfor forskning, med økosystemaktører og med næringsliv. Med lanseringen av regjeringens «kvantesprang» høsten 2025 forsterket Forskningsrådet dialogen med relevante aktører i privat sektor for å sikre at kvantespranget vil utløse private investeringer og koble kvanteteknologisk forskning med anvendelser som kan gi konkret samfunnsnytte, økt verdiskaping og styrket nasjonal beredskap.

Forskningskvalitet

Det er stor konkurranse om de målrettede midlene, og gjennomsnittskarakteren til nye MT-prosjekter har de siste fem årene holdt seg stabilt på 6, der 7 er høyeste karakter. De nye forskerprosjektene i 2025 hadde i snitt karakter 7 på kvalitetskriteriet potensial for å flytte forskningsfronten. Målet for MT-forskningen er primært å utvikle teknologi som kan tas i bruk, ikke å publisere. Med dagens tempo i teknologiutvikling, overrasker det ikke at antallet vitenskapelige publikasjoner i perioden 2020-2024 var på sitt laveste i 2024 og at andelen internasjonal sampublisering i femårsperioden var 13 prosentpoeng lavere enn for norsk forskning generelt. Normalisert siteringsindeks i perioden var imidlertid høyere for MT-prosjektene enn for forskning generelt (1,42 vs. 1,35) og andelen publikasjoner blant de 10 prosent mest siterte var på samme nivå (15 vs. 16 prosent). Følgelig er det Forskningsrådets vurdering at de målrettede MT-prosjektene holder høy forskningskvalitet.

Kapasitets- og kompetansebygging

Forskningsrådet er kontinuerlig opptatt av å utvikle sterke MT-miljøer, og har brukt målrettede MT-midler til å bygge kapasitet og kompetanse gjennom ulike typer virkemidler. Kapasiteten i forskningsorganisasjonene til å utvikle og forstå teknologi er blitt stadig bedre, og interessen for å ta i bruk ny og bedre teknologi vokser både i næringsliv, offentlig sektor og resten av samfunnet. I 2025 ble det utført 119 stipendiatårsverk i de målrettede prosjektene, fordelt med 74 doktorgrads- og 45 postdoktorårsverk. Dette er det laveste antallet stipendiatårsverk på mange år og en nedgang på 37 prosent fra 2024, som også var et bunnår. Med unntak for teknologikonvergens rammer nedgangen hele MT-feltet. Spesielt dramatisk er det for IKT, som har fått halvert antallet stipendiatårsverk siden 2022, samtidig som etterspørselen fortsetter å øke både i næringsliv og offentlig sektor. Forskningsrådet arbeider for å øke tildelingene til MT-feltet, men handlingsrommet for å styrke IKT-feltet innenfor dagens tilsagnsramme er sterkt begrenset.

Samarbeid og tverrfaglighet

Både i nasjonale og internasjonale MT-utlysninger etterspør Forskningsrådet forpliktende samarbeid mellom forskningsorganisasjoner, næringsliv, offentlig sektor og/eller forsvarssektoren. I 2025 ble det for eksempel tildelt seks samarbeidsprosjekter innenfor næringsrettet bioteknologi for å øke teknologi-kompetansen hos bedriftspartnerne og sannsynligheten for at ny kunnskap og teknologi blir tatt i bruk. I perioden 2024-2025 var det registrert samarbeidspartnere i 72 prosent av målrettede prosjekter, og flest prosjekter hadde samarbeidspartnere i næringslivet (46 prosent), instituttsektoren (43 prosent) og UoH-sektoren (40 prosent). Av prosjekter med internasjonalt samarbeid, var det flest som hadde valgt seg samarbeidspartnere i Storbritannia, USA, Tyskland og Spania. Tverrfaglighet vurderes som en forutsetning for å kunne møte store og komplekse samfunnsutfordringer, og Forskningsrådet er derfor tilfreds med at ca. halvparten av MT-prosjektene inkluderte minst to fagområder. 11 prosent av prosjektene inkluderte samfunnsvitenskap og/eller humaniora. Ettersom MT har kraft til å transformere både forskning, samfunn og næringsliv, er det behov for å øke andelen prosjekter som inkluderer etiske, juridiske, sikkerhetsmessige, økonomiske, miljømessige og sosiale aspekter både i utvikling og bruk av teknologi.

Forskning i bruk

Porteføljeanalysen fra juni 2025 viser at det er en betydelig anvendelse av funn og resultater fra forskningen på MT-området. De forskningsrådsfinansierte prosjektene som er 100 prosent MT-merket (både målrettede og øvrige) stod for 28 prosent av alle innrapporterte resultater til Forskningsrådet i 2024. De vitenskapelige publikasjonene utgjorde 28 prosent av alle innrapporterte publikasjoner, formidlingstiltakene utgjorde 23 prosent av alle formidlingstiltak og de innovasjonsrettede tiltakene (antall bedrifter som anvender prosjektresultatene, antall innovasjoner og kommersialiserte FoU-resultater, antall nye foretak og forretningsområder) utgjorde 71 prosent av alle innrapporterte innovasjonstiltak. Målrettede MT-prosjekter innrapporterte total sett litt færre resultater enn øvrige MT-prosjekter og stod kun for 11 prosent av alle MT-prosjektene innrapporterte innovasjonstiltak. Sistnevnte er som forventet: De målrettede MT-prosjektene ligger gjerne lavt på TRL-skalaen for at resultatene skal kunne muliggjøre måloppnåelse for de øvrige tematiske LTP-prioriteringene og gi styrket konkurransekraft og innovasjonsevne i privat og offentlig sektor i bredt.

Samspeillet mellom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer

De målrettede MT-utlysningene, både nasjonale og internasjonale, er blitt innrettet slik at de skal utfylle hverandre og også utfylle eller kvalifisere til utlysningene i EU-programmene. De nasjonale tildelingene i 2025 vil videreutvikle forskningsmiljøer av høy kvalitet innenfor teknologiområder som er, eller forventes å bli, viktige for kunnskaps- og teknologiberedskap, sikkerhet, omstilling, konkurransekraft, forsvarsevne og verdiskaping. Også de internasjonale utlysningene som Forskningsrådet deltok i, er innenfor kritiske teknologiområder, og prioriteres fordi de leder til ny kunnskap og kompetanse som Norge har behov for. Den EU-finansierte delen av Forskningsrådets totale MT-portefølje økte med 18 prosent fra 2023 til 2024 til 1,55 mrd. kroner. Ikke uventet var det suksessen i Horisont Europas klynge 4 *Digitalisering, næringsliv og romvirksomhet*, klynge 5 *Klima, energi og mobilitet* og klynge 1 *Helse* som særlig bidro til økningen, noe Forskningsrådets strategiske

EU-rådgivning og mobilisering av norske aktører til EUs utlysninger har mye av æren for. I lys av rask teknologiutvikling og økende internasjonal spenning, er det samtidig bekymringsfullt at digital sikkerhet er svakt representert i MT-porteføljen og at få prosjekter er finansiert fra klynge 3 *Samfunnsikkerhet*. Forskningsrådet forventer at økt oppmerksomhet om forsvarsevne, sikkerhet og beredskap og en målrettet nasjonal MT-utlysning i 2026 vil gi digital sikkerhet en mer fremtredende plass i MT-porteføljen i de kommende årene.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det strategiske området Samfunnssikkerhet og beredskap styrker samfunnets evne til å forebygge og håndtere hendelser som setter liv og helse i fare og truer grunnleggende verdier og funksjoner. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er i kraftig endring, med utfordringer knyttet til utenrikspolitiske interesser, forsvar, samfunnssikkerhet og beredskap. Sammensatte trusler (hybrid krigføring), konflikter og krig, pandemier og alvorlige naturhendelser er med på å skape usikkerhet. Forskningsrådet følger opp Langtidsplanen med viktig kunnskap om risikoforståelse, forebygging, beredskap, krisehåndtering og motstandsdyktighet. Arbeidet involverer mange disipliner, fagfelt og ulike aktører i offentlig sektor, næringsliv og sivilsamfunn. Området er komplekst og kjennetegnet av at kriser ofte er knyttet sammen.

I 2025 var den samlede innsatsen på samfunnssikkerhet og beredskap på om lag 760 mill. kroner, i tillegg til at norske forskere hentet inn 500 mill. kroner fra EU på tematikken. Innenfor utenriks- og sikkerhetspolitikk var det fokus på å styrke nasjonal kompetanse knyttet til Midtøsten og Asia. I 2025 ble det bevilget ekstra midler til forskning på Midtøsten, en ny geografisk satsing innen utenriksforskningen, med mål om å skape større bredde i forskningsfeltet. Innenfor global utvikling og ulikhet ble det lyst ut midler til samarbeidsprosjekter med partnere i lav- og lavere mellominntektsland innen fellesutlysningen Arealer under press og en egen utlysning innen global helse. Totalt 10 nye prosjekter ble finansiert.

Det er behov for å bygge mer kunnskap på flere områder innenfor kriminalitet. I 2025 ble det lyst ut midler til forskning for å forebygge og bekjempe vold og overgrep i nære relasjoner, både gjennom offentlig sektor ph.d.-prosjekter, og gjennom prosjekter hvor forskere samarbeider med praksisaktører i justissektoren. I 2026 er organisert kriminalitet ett av de prioriterte temaene i den nyetablerte fellesutlysningen på samfunnssikkerhet og beredskap.

I 2025 ble det også etablert en ny portefølje for forsvarsevne, sikkerhet og beredskap for å samordne forskningsinnsatsen innenfor totalforsvar og sammensatte trusler og utnytte mulighetene som ligger i sivilt-militært forskningssamarbeid.

Forskning på demokrati og rettstatsutfordringer omtales under Tillit og fellesskap. Nedenfor vil vi særlig belyse satsinger knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap, som er ledd i det strategiske handlingspunktet Robust samfunn.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Forskningsrådet har prioritert samfunnssikkerhet og beredskap på flere måter i 2025. For eksempel var trygghet tema for Forskningsdagene, og kampen om sannheten tema for Forskningsamtalen. Den største milepælen har vært å få etablert en bred fellesutlysning på feltet, for bedre å svare på det store kunnskapsbehovet som er dokumentert i en rekke nasjonale utredninger og stortingsmeldinger. Det ble lyst ut 144 mill. kroner fra fem porteføljestyre, med midler fra til sammen ni departementer. Utlysningen favnet en rekke temaer som energiforsyningssikkerhet, matsikkerhet, alvorlige naturhendelser og naturfare, polarforskning, sivil beredskap og motstandskraft. Gitt kompleksiteten på feltet, var det krav om tverrsektorielt samarbeid i prosjektene. 12 spennende prosjekter ble innvilget.

I 2025 var Forskningsrådet i tillegg drivkraften bak NordForsk sin utlysning om antagonistiske trusler mot samfunnssikkerheten i Norden og Baltikum. På oppdrag for Forskningsrådet utarbeidet Arbeids-

forskningsinstituttet AFI dessuten rapporten Samfunnssikkerhet og beredskap: En hurtigoversikt over tematiske trender og miljøer i norsk forskning fra 2015 til 2025. Forskningsrådet satte også ned en ekspertgruppe som utarbeidet notatet Fremtidige forskningsbehov innen samfunnssikkerhet, som bygger på funnene i rapporten. Arbeidet er et viktig kunnskapsgrunnlag for innsatsen fremover.

Forskningskvalitet

Karaktersnittet for prosjektene i porteføljen har ligget stabilt på mellom 5 og 6 av maksimalt 7 de siste fem årene. De vitenskapelige publikasjonene fordeler seg på alle fagfelt. De siste årene har siteringsindeksen ligget over gjennomsnittet for norsk forskning, selv om det varierer noe mellom tematikk og fagfelt. Alt i alt vitner det om høy kvalitet i forskningsmiljøene.

Kapasitets- og kompetansebygging

Ved å lyse ut midler over tid, har Forskningsrådet styrket kapasiteten til forskningsmiljøene. Det er viktig for miljøene med forutsigbarhet og jevnlig utlysninger. Antallet doktorgradsstipendiater og postdoktorer har imidlertid svingt noe, og har falt de siste to årene. Dette kan skyldes normale variasjoner, men også at øvre finansieringsramme har stått uendret på 12 mill. kroner i mange år, og ofte lavere for noen tema, uten krav om rekrutteringsstillinger. For å motvirke trenden og gi større rom for stipendiater, økes støttebeløpet i fellesutlysningen på samfunnssikkerhet og beredskap i 2026, da det gir større rom for rekrutteringsstillinger. I tillegg blir det en utlysning rettet spesifikt mot unge forskertalenter innenfor global helse og utviklingsforskning.

Samarbeid og tverrfaglighet

Prosjektene i porteføljen har utstrakt internasjonalt samarbeid og partnere fra alle verdenshjørner. Mens noen utlysninger lar samarbeidet følge forskningsmiljøenes preferanser og nettverk, etterspør andre målrettet samarbeid med enkeltland eller grupper av land. Innenfor utviklingsforskning og global helse er det krav om likeverdig samarbeid med partnere fra lav- eller mellominntektsland. De siste årene har det vært flere utlysninger som krever samarbeid med aktører som ikke er forskningsorganisasjoner. Målet har vært å styrke samfunnsrelevansen. Andelen prosjekter med partnere fra offentlig sektor, næringsliv eller frivillige organisasjoner er økende, men det er klart flere med partnere fra næringslivet enn fra offentlig sektor. Det jobbes med å øke andelen offentlige aktører, blant annet med utlysninger rettet spesifikt mot denne sektoren. Det er mange tverrfaglige prosjekter, med over 40 prosent som har innslag av to eller flere fagområder, i tillegg til at de gjerne kombinerer ulike fagretninger innenfor et fagområde. Samfunnsvitenskapelige fag dominerer, fulgt av teknologiske fag, landbruks- og fiskerifag, matematikk og naturvitenskapelige fag, medisin og helsefag og humaniora. For å øke humanioraandelen, ble humanistiske perspektiver løftet tydeligere i utlysninger i 2025, med godt resultat, og vil løftes i kommende år.

Forskning i bruk

Forskningen har bred relevans for politikktutforming, offentlige myndigheter og organer, og ulike praksisfelt. Den bidrar til å belyse aktuelle samfunnsspørsmål i det offentlige rom. Publikasjoner fra prosjektene er hyppig sitert i policydokumenter nasjonalt og internasjonalt. I tillegg bidrar satsingen på prosjekter der forsknings- og praksisaktører samarbeider for å gi flere verktøy, løsninger og resultater som kan tas direkte i bruk i politikk, forvaltning, praksis og i næringslivet.

Samspeillet mellom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer

Forskningsrådets merverdi ligger i å koble norske aktører inn i disse strukturene og sørge for at nasjonal, europeisk og nordisk innsats trekker i samme retning. Innenfor matsikkerhet får eksempelvis norske forskningsmiljøer tilgang til større nettverk, ressurser og kompetanse gjennom de europeiske partnerskapene *Agroecology* og *FutureFoods*, og gjennom nordisk samarbeid via Nordisk komité for jordbruks- og matforskning og NordForsk. Når det gjelder utlysninger i Horisont Europas klynge 3 samfunnssikkerhet, gjør norske aktører det godt innenfor krisehåndtering og cybersikkerhet, men den totale returandelen går ned. Nedgangen kan delvis forklares med større konkurranse, da det er en rapportert økning på 70 prosent i antall søknader.

Tillit og fellesskap

Norge preges av en stadig mer uforutsigbar verden preget av raske og dyptgripende samfunnsendringer. Drivere som klimaendringer, teknologisk utvikling, global uro og et økende press på arbeidskraft, kompetanse og velferdssystemer gjør at behovet for omstilling er mer omfattende enn tidligere. Dette utfordrer den norske samfunnsmodellens bærekraft og setter våre tradisjonelle styrker, tillit, fellesskap og brede fellesarenaer, under press. Det forsterker behovet for å sikre deltakelse og mangfold, motvirke utenforskap og videreutvikle en innovativ og effektiv offentlig sektor.

Forskningsrådet bidrar i denne omstillingen ved å fremme forskning og forskningsbasert innovasjon for et godt og tilgjengelig utdanningssystem, et omstillingsdyktig arbeidsliv, et bærekraftig velferdssystem, gode levekår og et robust og demokratisk samfunn. Våre satsinger omfatter også forsknings- og innovasjonsinnsatsen for samfunnsoppdraget *Ingen barn og unge utenfor!*

Den samlede innsatsen på dette bredt anlagte feltet om lag én mrd. kroner i 2025, og Forskningsrådet tildelte rundt 560 mill. kroner gjennom nasjonale utlysninger. Norske miljøer har mobilisert godt til Horisont Europa, og resultater offentliggjøres i mai. Ved utgangen av 2025 bestod porteføljen av 559 aktive prosjekter.

I 2025 satte Forskningsrådet inn betydelig innsats for å følge opp samfunnsoppdraget *Ingen barn og unge utenfor!*, Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og rådgivning tilknyttet FoU-innsatsen for likestilling og ikke-diskriminering. Samfunnsoppdraget og FoU-strategien svarer ut prioriteringer i Langtidsplanen, mens oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er forankret i Forskningsrådets strategi og handlingsplan.

Samfunnsoppdraget Ingen barn og unge utenfor!

2025 var et viktig år i Forskningsrådets arbeid mot ungt utenforskap. Regjeringen lanserte samfunnsoppdraget *Ingen barn og unge utenfor!*, og Forskningsrådet fikk i oppgave å være vertskap for innsatsgruppen som skal være det operative leddet i arbeidet. Forskningsrådet har bidratt med rådgivning knyttet til kunnskapsgrunnlaget om ung utenforskap, blant annet gjennom arbeidet med BarnUnge21-strategien. Målet med samfunnsoppdraget er å i større grad kunne målrette og koordinere en helhetlig innsats for forskning, utvikling og innovasjon som skal gi bedre løsninger innenfor og på tvers av tjenesteområder og sektorer, slik at færre faller utenfor utdanning, arbeid og samfunnsliv. De siste årene har Forskningsrådet derfor prioritert utlysninger som fremmer bedre samhandling mellom tjenestene, tverrsektorielle prosjekter og forskningssentre for profesjonsutdanninger. I 2025 resulterte en målrettet utlysning i 116 mill. kroner til forskning som skal gi ny og viktig kunnskap for inkludering av barn og unge, med mål om å styrke relevante sektors samhandling. Prosjektene kjennetegnes av tett samarbeid og kunnskapsutveksling med sentrale aktører som skole, helse, barnevern, NAV, samt frivillige og trosbaserte miljøer. Forskningsrådet har gjort flere strategiske valg for å sikre at temaet forblir en sterk prioritering fremover.

Oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport

Forskningsrådet har i over 20 år hatt en særskilt satsing på samisk forskning, som danner et solid grunnlag for å følge opp Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. I 2025 gjennomførte Forskningsrådet den første større og målrettede utlysningen for å møte kommisjonens dokumenterte behov for mer kunnskap om konsekvensene av fornorskningspolitikken overfor samer, kvener/norskfinner og skogfinner. Samarbeid mellom flere porteføljestyrer sikret tverrsektorielle perspektiver og tematisk bredde innenfor en utlysning på nær 90 mill. kroner. Innsatsen videreføres for å ytterligere styrke forskningskvalitet og -kapasitet på feltet, og slik sikre et solid kunnskapsgrunnlag for helhetlig oppfølging av kommisjonens anbefalinger.

I 2025 har Forskningsrådet arbeidet systematisk med formidling og kunnskapsdeling om hvordan vi følger opp kommisjonens rapport, både internt og eksternt. Ambisjonen har vært å styrke forståelsen av urfolks- og minoritetsperspektiver på tvers av forskningsområder og sektorer. Sammen med

forskningsinvesteringene bidrar dette til målsetninger om å revitalisere språk og kultur, styrke kunnskapsgrunnlaget i praksisfelt som helse og utdanning, samt fremme tverrfaglig forskning innen klima, miljø og tradisjonelle næringer. Aktivitetene har samlet sett økt bevissthet og kompetanse om tematikken, og bidratt til et mer inkludert kunnskapsgrunnlag i forskningssystemet.

For å sikre kvalitet, åpenhet og langsiktighet i oppfølgingen ble det også i 2025 igangsatt en ekstern evaluering av hvordan Forskningsrådet har arbeidet med samiske, kvenske/norskfinske og skogfinske temaer. Evalueringen skal bidra til å ansvarliggjøre og legitimere i det videre arbeidet.

FoU-strategi om likestilling og ikke-diskriminering

På oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet har Forskningsrådet utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for FoU om likestilling og ikke-diskriminering. Arbeidet ble fullført i 2025, i tråd med Langtidsplanens prioriteringer. For å sikre bred medvirkning etablerte Forskningsrådet en ekspertgruppe og en referansegruppe og gjennomførte åpne innspillprosesser. Kunnskapsgrunnlaget støtter opp under departementenes videre arbeid med FoU om likestilling, ikke-diskriminering og mangfold.

Forskningskvalitet

Kvaliteten på søknader varierer noe avhengig av prosjektypens formål. Prosjekter som skal bidra til fornyelse og utvikling i forskningen holder et stabilt høyt nivå, med et karaktergjennomsnitt på rundt 5,8 av 7 i 2025. Samarbeidsprosjekter mellom forskningsmiljøer og brukere av forskning – som vektlegger kunnskapsutveksling og samfunnsrelevans hadde et snitt på 5,6 i 2025 hvorav 7 er høyeste karakter.

Publikasjons- og siteringsdata viser god kvalitet på forskning finansiert gjennom den målrettede innsatsen. I perioden 2020-2024 ligger siteringsindeksen omtrent på nasjonalt nivå (1,32) og 18 prosent av publikasjonene er blant de 10 prosent mest siterte i sitt fagfelt. Andelen åpent tilgjengelige publikasjoner er høy (85 prosent, mot 74 prosent nasjonalt), og økende i tråd med målet om åpen tilgang til publikasjoner finansiert gjennom Forskningsrådet, jf. *Plan S* – et internasjonalt initiativ for å sikre åpen tilgang til forskning. Andelen internasjonal sampublisering ligger stabilt over tid, særlig høyt innen medisin- og helsefag og naturvitenskap.

Kapasitets- og kompetansebygging

I 2025 bidro den totale innsatsen med 247 doktorgradsstipendiater og 113 postdoktorstipendiater til styrket kapasitets- og kompetanseutvikling i forskningssystemet. Forskningssettene står for en betydelig andel av rekrutteringen, men det totale antallet er synkende etter vekst i perioden 2020-2023. Trolig henger det sammen med nedgangen i totalt antall prosjekter, men også årsaker av mer strukturell art som for eksempel finansiering, egenandel og rundsumssatser.

Forskningsrådet har i 2025 gjort målrettede investeringer i forskning, kapasitetsbygging og kompetanseutvikling på sentrale samfunns- og kunnskapsområder. Innsatsen er viktig for kunnskapsbasert politikk og praksis, overordnet for hvordan vi kan opprettholde og videreutvikle et økonomisk og sosialt bærekraftig velferds- og kunnskapsamfunn. Som del av innsatsen har Forskningsrådet fokusert på områder med behov for økt forskningsinnsats, herunder kompetanse, høyere yrkesfaglig utdanning, fag- og yrkesopplæring og lærerutdanningene.

Videre har den globale utviklingen tydeliggjort behovet for mer kunnskap og større forskningskapasitet om demokrati som styringsform og levesett. I 2025 har Forskningsrådet derfor utarbeidet en større, tverrgående tematisk utlysning som innebærer en betydelig investering i og satsing på kompetanse- og kapasitetsbygging innenfor demokratiforskning. Utlysningen skal ha en bred faglig og tematisk tilnærming, nasjonalt og globalt.

Samarbeid og tverrfaglighet

De fleste prosjektene har minst én samarbeidspartner, oftest andre norske universiteter og høyskoler, deretter norske forskningsinstitutter og internasjonale forskningsorganisasjoner. Antallet samarbeid som sikrer brukerperspektiver holder seg stabilt og involverer særlig offentlig sektor, som kommuner (for eksempel skoler og barnevern), fylkeskommuner (for eksempel videregående skoler) og NAV.

Det er et resultat av bevist virkemiddelbruk for å sikre en balanse av perspektiver i forskningen som finansieres samtidig som vi når målet om økt kunnskapsdeling og bruk av forskning.

Vitenskapelige publikasjoner spenner over flere fagfelt, med størst tyngde innen samfunnsvitenskap og humaniora. Porteføljeanalyser viser likevel at det er et behov for å ytterligere styrke tverrfaglighet, slik at vår evne til å håndtere samfunnsutfordringer understøttes av flere perspektiver. Dette inkluderer bedre integrering av humaniora og rettsvitenskap i samfunnsforskningen, samt å fremme samarbeid mellom eksempelvis samfunnsvitere og helse- og medisinforskere. I 2025 støttet Forskningsrådet rettsvitenskapelig forskning og forskning på regulering og lovgivning gjennom en egen utlysning. Samtidig er det rom for å bedre legge til rette for rettsvitenskapelige perspektiver i brede samfunnsforskningsutlysninger.

Forskningsrådet har siden Meld. St. 25 (2016–2017) Humaniora i Norge arbeidet systematisk for å styrke humanioras rolle i tematisk og utfordringsdrevet forskning. Ved å etterspørre humanistiske perspektiver i utlysninger innenfor blant annet klima-, miljø- og velferdsforskning, har deltakelsen fra humanistiske fagmiljøer i tverrfaglige prosjekter rettet mot sentrale samfunnsutfordringer økt. I fortsettelsen kan det være behov for utlysninger om samfunnsutfordringer der problemforståelsen i større grad tar utgangspunkt i grunnleggende humanistiske spørsmål.

Forskning i bruk

Forskningsrådet har over tid økt bruken av virkemidler som kobler forskningsmiljøer tettere på brukere av forskning i ulike samfunnssektorer, også næringsliv og sivilsamfunn. Samarbeidskrav fremmer aktiv kunnskaps- og kompetanseutveksling og sikrer forskning med høy relevans for utfordringer beskrevet i Langtidsplanen. Publikasjoner finansiert gjennom den totale innsatsen siteres i nasjonale og internasjonale policydokumenter, blant annet fra Regjeringen, OECD og Nordisk ministerråd. Eksempelvis siteres 15 publikasjoner, finansiert gjennom den målrettede innsatsen på feltet, i stortingsmeldingen *Tro på fremtiden – uansett bakgrunn* (Meld. St. 28 2024-2025).

Samspeillet mellom nasjonale og internasjonale konkurransearenaer

Horisont Europas Klynge 2 – *Kultur, kreativitet og inkluderende samfunn* treffer godt Langtidsplanens prioritering av Tillit og fellesskap, og norske miljøer leverte sterke resultater i perioden 2021–2024. Resultatene fra 2025-utlysningene kommer i 2026. Finansiering fra Forskningsrådet har flere ganger utløst EU-finansierte «søsterprosjekter» i klynge 2 – og omvendt. Dette gjenspeiler at nasjonale og europeiske prioriteringer i stor grad sammenfaller, og at Forskningsrådet aktivt har løftet norske behov inn i europeiske utlysninger og mobilisert relevante miljøer. Dette blir stadig viktigere, ettersom tematikken ikke nødvendigvis vil få samme vekt i neste rammeprogram. I så fall bør Forskningsrådet vurdere hvordan virkemidlene kan innrettes for å sikre fremragende forskningsmiljøer også fremover, for eksempel gjennom økt nasjonal innsats og styrket nordisk samarbeid via NordForsk.

I 2026 og 2027 starter to nye europeiske partnerskap med relevans for Tillit og fellesskap: *Resilient Cultural Heritage* og *Social Transformations and Resilience*. Norsk deltakelse gir mulighet for sterkere koblinger mellom nasjonal og europeisk finansiering, og tidspunkt og innretning på nasjonale utlysninger bør vurderes i lys av dette.

Forskningsrådet deltar også i internasjonale utlysninger gjennom blant annet NordForsk, hvor norske miljøer har gjort det godt innen blant annet utdannings- og arbeidslivsforskning og forskning på integrering og migrasjon.

Mål 4 Velfungerende forskningssystem

Forskningsrådet skal legge til rette for at forskningsressurser og -resultater utnyttes best mulig. Forskningsrådet skal bidra til å utvikle det nasjonale forskningssystemet, til styrket helhet og samspill, og til god interaksjon med internasjonale forskningsarenaer.

Forskningssystemet omfatter forskerne, institusjonene eller virksomhetene der de arbeider, og infrastrukturene de benytter. Systemet omfatter også myndigheter og virkemiddelaktører, både nasjonale og internasjonale. Forskningssystemet skal være «så åpent som mulig og så lukket som nødvendig». I 2025 har dette prinsippet blitt utfordret som følge av et mer konfliktfylt geopolitisk landskap. Forskningsrådet har styrket arbeidet med forskningssikkerhet i 2025. Et transparent forskningssystem er en forutsetning for å bevare og å bygge tillit. Sikkerhetstiltak kan oppleves som et brudd med forskningsnormer om deling og åpent samarbeid, og gir risiko for svekket internasjonalt samarbeid og akademisk frihet.

Videreføringen og forsterkningen av satsingen på forskningsinfrastruktur er avgjørende for et velfungerende forskningssystem fordi tilgang til moderne og oppdatert infrastruktur gir forskningsmiljøene mulighet til å drive forskning på høyt internasjonalt nivå. Når Forskningsrådet retter investeringene mot nasjonalt viktige forskningsinfrastrukturer og styrker koordineringen mellom institusjonene, sikres det at ressursene brukes effektivt og at flere får tilgang til avansert utstyr og tjenester. Dette bidrar til bedre samhandling på tvers av sektorer og gjør det lettere å møte både nasjonale og internasjonale forskningsbehov.

Internasjonalt samarbeid, og spesielt norsk deltagelse i EUs rammeprogram, er både en indikator på og en forutsetning for at forskningssystemet fungerer godt. Resultatene fra Horisont Europa er fortsatt gode. Midlene fra Horisont Europa utgjør nå om lag en tredjedel av konkurranseutsatte midler til norske FoU-miljøer når Forskningsrådet og Horisont Europa ses under ett. Forskningsrådet arbeider for å se nasjonale og europeiske utlysninger i sammenheng i enda større grad enn det som har vært gjort tidligere, i utarbeidelsen av porteføljestyrenes investeringsplaner.

Strategisk område: Økt deltakelse i Horisont Europa

Norsk deltakelse i Horisont Europa

Den norske returandelen ligger fortsatt godt over regjeringens ambisjon om at 2,8 prosent av de konkurranseutsatte midlene skal gå til norske miljøer. Den samlede norske returandelen har imidlertid falt fra 3,31 prosent til 3,08 prosent det siste året. Forskningsrådets anser at dette i stor grad skyldes økende konkurranse fra nye assosierte land og flere og bedre søknader generelt. Storbritannia ble assosiert til Horisont Europa i 2024, har tradisjonelt hatt høy deltakelse i rammeprogrammet og har økt sin deltakelse kraftig i 2025. Videre har Sveits, som ble assosiert i 2025, en økende returandel. Økt konkurranse har ført til fall i returandelen til de fleste andre land. Norge er imidlertid fortsatt det landet som har mottatt mest midler per FoU-årsverk. Nye assosierte land medfører ytterligere økt konkurranse, men også økte budsjetter.

Norske aktører gjør det tradisjonelt sett svært godt i de tematiske aktivitetene under de store samfunnsutfordringene. Hele 68 prosent av alle midlene Norge har mottatt så langt kommer fra søyle 2 - Globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv, med en returprosent på 3,62. Forskningsrådet vurderer dette som et resultat av at Norge har en sterkt instituttsektor med lange tradisjoner for samarbeid med næringsliv og offentlig sektor. Den norske returandelen i søyle 1 - Fremragende forskning er på 2,7 prosent og har aldri vært høyere. Dette kan dels forklares med Storbritannias fravær i deler av perioden og økt andel internasjonale forskere ved norske institusjoner. I søyle 3 – *Konkurransedyktig næringsliv* er returen på 1,68 prosent. UH-sektoren har til nå mottatt mest midler, dvs. 34 prosent av alle midlene fra Horisont Europa som har gått til Norge. Deretter følger instituttsektoren med 31 prosent, og næringslivet med 18 prosent. UoH-sektoren har styrket deltakelsen i Horisont Europa gjennom perioden, og fordelingen mellom UoH sektoren og instituttsektoren er nå omtrent på linje med Horisont 2020. Næringslivets andel av norsk retur har i Horisont Europa svekket seg noe. Dette skyldes blant annet mangel på store næringslivsdrevne prosjekter og høyere konkurranse, samt dreininger bort fra inkrementell innovasjon til dyp teknologi.

Forskningsrådets arbeid med Horisont Europa og nye Horisont Europa

Forskningsrådet har i 2025 arbeidet med å vurdere forslaget til nytt Horisont Europa og EU sitt nye konkurranseevnefond (ECF) og konsekvensene det vil ha for Norge. Analyser har resultert i et klart råd fra Forskningsrådet om full deltagelse i både nytt Horisont Europa og ECF. Forskningsrådet har hatt god dialog med sektoren før dette rådet ble gitt. Forskningsrådet har også aktivt bidratt til utforming av arbeidsprogrammet for årene 2026 og 2027. Det siste arbeidsprogrammet i et rammeprogram er en forberedelse for hva som kommer i det neste. Det er derfor viktig at norske miljøer er forberedt og Forskningsrådet har bidratt med målrettet mobilisering, kurs og annen aktivitet for å informere godt og sikre god deltakelse. Europakommisjonen har lansert flere piloter som testes i det siste arbeidsprogrammet, blant annet *Advanced Innovation Challenges*, *AI in Science* og *Green Industrial Deal*. Forskningsrådet og Innovasjon Norge har samarbeidet tett for å forberede norske miljøer på deltakelse i pilotene.

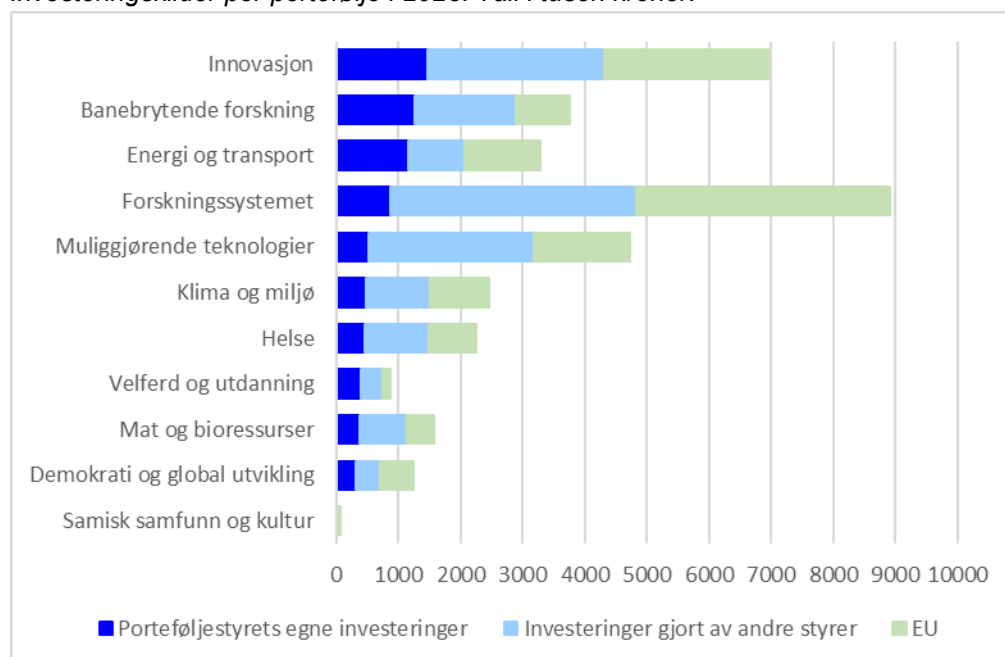
Forskningsrådet arrangerte høsten 2025 *Science Europe High Level Workshop*, sammen med det britiske forskningsrådet UK Research and Innovation og Science Europe. Deltakerne var europeiske forskningsråd, og konferansen resulterte i en rapport som vil benyttes i Science Europe sitt målrettede arbeid for å påvirke utviklingen av det nye Horisont Europa og koplingen mot ECF.

Samspill mellom nasjonal og internasjonal forskningsfinansiering

Forskningsrådet har i 2025 styrket arbeidet med å få til et bedre samspill mellom nasjonal og internasjonal forskningsfinansiering. Samspill omfatter blant annet å bygge miljøer som lykkes i Horisont Europa, en avveining av hva som lyses ut nasjonalt, deltagelse i de europeiske partnerskapene og også deltagelse i finansieringsaktivitet utenfor Europa. Arbeidet med å legge til rette for samspill gjennom analyser og statistikk er under utvikling og vil fortsette. Forskningsrådet vil arbeide videre med å dokumentere avveininger som gjøres for å oppnå synergier og best mulig bruk av de totale konkurranseutsatte forskningsmidlene. I slutten av 2024 startet Forskningsrådet en større gjennomgang av egne virkemidler. Arbeidet fortsetter i 2026 og omfatter også samspillet med EUs ordninger.

Europakommisjonen kom i 2025 med ny strategi for forsknings- og teknologiinfrastrukturer, som åpner for tettere samarbeid mellom næringslivsaktører og forskningsinfrastruktur. I forslag til nytt Horisont Europa legger kommisjonen stor vekt på synergier mellom forsknings- og teknologiinfrastruktur. Dette vil være et sentralt tema i vår utvikling av infrastrukturlandskapet fremover.

Investeringskilder per portefølje i 2025. Tall i tusen kroner.

Kilde: Forskningsrådets datavarehus 2025.

Figuren over viser fordelingen for 2024 av de enkelte porteføljestyrenes egne investeringer, investeringer gjort av andre porteføljestyrer og støtte utbetalt til norske deltakere i prosjekter i EUs rammeprogram innenfor porteføljestyrets ansvarsområde. Merk at samme prosjekt kan inngå i flere porteføljer, og de samme pengene kan dermed telles flere ganger. Finansieringsandelen fra EU har vært økende de siste årene, og økte betydelig i alle porteføljene i 2024. Det henger godt sammen med Norges sterke uttelling i første halvdel av Horisont Europa. Forskningsrådet forventer at den norske EU andelen vil fortsette å øke i 2026, men at økt konkurranse vil utfordre en fortsatt videre økning i slutten av det nåværende rammeprogrammet. Horisont Europa har økende, men varierende, betydning for porteføljenes måloppnåelse. Framover vektlegger også Europakommisjonen at samspillet med nasjonale midler blir nødvendig og påkrevd. Porteføljenes arbeid for å tilrettelegge de nasjonale midlene for godt samspill med Horisont Europa blir dermed enda viktigere framover.

Strategisk område: Strukturerende endringer

Forskningssikkerhet og helhetlig forskningssystem

I 2025 har Forskningsrådets arbeid med forskningssikkerhet blitt forsterket. Forskningsrådet har innført krav om at alle prosjekter som søker om finansiering skal vurdere og håndtere forskningssikkerhet, både i søknad og ved prosjektstart. Dette markerer et strukturelt skifte der forskningssikkerhet er en integrert del av Forskningsrådets virkemiddelapparat. Ved å prioritere oppfølging av EUs rådsanbefalinger om forskningssikkerhet fra 2024, inkludert oppdatering av egne tiltak og rutiner, har Forskningsrådet i 2025 posisjonert seg som en sentral nasjonal aktør også i internasjonale policyprosesser. Nasjonalt har Forskningsrådet og HK-dir. etablert et tverretattlig nettverk med deltakere fra Innovasjon Norge, Utlendingsdirektoratet, Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner samt etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenestene. Nettverket svarer på et behov for bedre informasjons- og erfaringsutveksling om forskningssikkerhet blant statlige etater. Vår vurdering er at arbeidet med forskningssikkerhet er i en tidlig fase både i Forskningsrådet og i sektoren for øvrig, men at det i løpet av 2025 er lagt et godt grunnlag for videre innsats på feltet.

Som en oppfølging av rapporten om et helhetlig forskningssystem og stortingsmeldingen om forskningssystemet, har Forskningsrådet vedtatt å etablere en ny portefølje for forsvarsevne, sikkerhet og beredskap. Arbeidet i porteføljen skal bidra til å samordne forskningsinnsatsen innenfor totalforsvar og sammensatte trusler. Målet er at kompetansen i det sivile forskningssystemet i større grad skal komme til nytte innenfor forsvar, sikkerhet og beredskap og å utnytte mulighetene som ligger i sivil-militært forskningssamarbeid. Vi vurderer opprettelsen av en ny portefølje i Forskningsrådet som et viktig skritt for utviklingen av et helhetlig forskningssystem for sivil og militær forskning i Norge og at Forskningsrådets rolle som koblingsboks på dette feltet er vesentlig styrket.

Kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVASt), som ble gjennomført sammen med NSM og FFI, var et viktig nybrottsarbeid i 2025. Kunnskapsgrunnlaget er nyttig for å beskytte nasjonale interesser, og for å identifisere sårbarheter i form av samarbeidsrelasjoner eller mangel på kunnskap og kompetanse. KVASt skal videreutvikles, og er et sentralt element det langsiktige arbeidet med forskningssikkerhet, se også kapittel 5. Vår vurdering er at kunnskapsgrunnlaget fra KVASt gir norske aktører et godt grunnlag for å vurdere både defensive og offensive tiltak når det gjelder å beskytte og fremme forskning på sensitive teknologier i Norge.

Sammen med FFI har Forskningsrådet arbeidet med en rapport om innretning og forvaltning av system for data og innsikt på tvers av sivil og militær sektor, som skal bidra til utviklingen av et helhetlig forskningssystem. Arbeidet skal på sikt styrke den strategiske styringen av forsvarsrelevant forskning og bidra til bedre ressursutnyttelse.

Nasjonal forskningsinfrastruktur

Forskningsrådet har videreført og forsterket satsingen på forskningsinfrastruktur ved en omfattende utlysning med en ramme på inntil 1,4 mrd. kroner. Utlysningen retter seg mot etablering og oppgradering av forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet, inkludert norsk deltakelse i internasjonale

infrastrukturer. Institusjonene oppfordres til samordning og strategiske prioriteringer før innsending av søknader. Utlysningen er delt i to grupper: en for navngitte infrastrukturer med særlig strategisk betydning for Norge og en åpen gruppe for øvrige infrastrukturer. Det er innført en terskelverdi for enkelte typer prosjekter for å styrke den nasjonale koordineringen og sikre at investeringene rettes mot områder med bred nasjonal interesse og potensial for internasjonalt ledende forskning.

Forskningsrådet publisert Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2025, som fungerer som det strategiske beslutningsgrunnlaget for årets utlysning. Veikartet synliggjør både nasjonale og internasjonale infrastrukturer med norsk deltakelse og peker ut prioriteringer, behov og utviklingstrekk i infrastrukturen framover. Dokumentet skal bidra til nasjonale avklaringer, veilede søkerne og sikre balanse mellom norske investeringer og internasjonale forpliktelser. Det understreker også økende behov for datainfrastruktur og styrket deltakelse i europeiske initiativer som ESFRI og EOSC, og viser at oppgraderinger og koordinering på tvers av sektoren er sentrale virkemidler for å sikre forskningsmiljøenes konkurransekraft. Samlet sett viser satsingen i 2025 en tydelig strategisk innretning: større økonomisk handlingsrom, klarere prioritering av sentrale nasjonale og internasjonale infrastrukturer og sterkere krav til institusjonell koordinering.

I 2025 la Forskningsrådet fundamentet for Norges fremtidige tungregneinfrastruktur. Dette ble gjort ved å kartlegge nasjonale behov og utarbeide en Konseptvalgutredning. Tilgang på regnekraft og grunnmodeller for kunstig intelligens (KI) er med på å åpne nye kommersielle muligheter i privat sektor, og er dermed avgjørende for at Norge skal lykkes med forskning, innovasjon og verdiskaping med KI. Alle som vil utvikle, tilpasse og drifte store språkmodeller eller som vil bygge nye generative KI-tjenester, trenger tilgang på regnekraft. Konseptvalgutredningen er et svært viktig grunnlag for å sikre kompetanse, arbeidsdeling og utnyttelse av ressurser.

Samspill i forskningssystemet

Forskningsrådet har gjennomgått virkemidlene for å sikre bedre treffsikkerhet og måloppnåelse. Etter dialogmøter, analyser og evalueringer finner vi at våre støtteordninger ikke er godt nok tilpasset for å fremme samarbeid innen viktige satsingsområder. Forskningsrådet har derfor utarbeidet en plan for virkemiddelutvikling 2025-28. Vi vurderer å utvikle en norsk versjon av Finlands økosystemvirkemiddel for FoUI-programmer ledet av store selskaper innrettet mot samfunns- og næringsutfordringer (Veturi-Ecosystem), samt å introdusere økt fleksibilitet i våre prosjekt- og senterordninger, for bedre å tilrettelegge for tverrsektorielt samarbeid, mv. Erfaringer fra andre land viser at økosystemvirkemidler ofte handler om mer enn bare forskning og innovasjon, – de tar også for seg ferdigheter, lover og regler, folkelig opinion og hvordan markedet utvikler seg.

Et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet med virkemiddelutvikling er NIFU-rapporten om sammenheng mellom egenskaper ved, og resultater fra, prosjekter finansiert av Forskningsrådet (NIFU arbeidsnotat 2025:19). De ulike søknadstypene gir ulike resultater for partnerkonstellasjoner, og bred representasjon fra ulike sektorer samvarierer positivt med referansemangfold i publikasjoner, allmennrettet formidling og at bedrifter tar i bruk resultater fra prosjektene. Funn viser også at brukerstyrte prosjekter gir flere innovasjonsresultater, flere kommersielle resultater og flere nye virksomheter sammenlignet med forskerstyrte prosjekter. Resultatene varierer imidlertid etter hvilke typer partnere som deltar i prosjektene.

Utviklingen av porteføljestyling har vært særlig viktig for å se FoU-investeringene i sammenheng. Det er lagt bedre til rette for at virkemiddelporteføljen bidrar til samhandling på tvers av sektorer gjennom bredere og mer åpne satsingsområder, samt økt bruk av fellesutlysninger for forskning på samfunnsutfordringer som går på tvers av sektorer, herunder forskning på bærekraftig areal- og naturbruk samt på sammenhengen mellom mat, miljø, klima og folkehelse. I arbeidet med samfunnsoppdrag er det vektlagt å drive frem og eksperimentere med nye måter å jobbe på, herunder også å tilrettelegge bedre for tverrsektoriell samhandling. Forskningsrådets målrettede virkemidler med samhandling på tvers som formål, bl.a. kompetanse- og samarbeidsprosjekter, flere senter-satsinger, mv., kan også vise til gode resultater. Forskningsrådet har forenklet virkemiddelporteføljen og søknadsprosessene gjennom innføring av søknadstyper med standardiserte kriterier og informasjon til søkere, som er

viktig for å lykkes med involvering av aktører som har lite erfaring med søknadsarbeid, som nystartede små og mellomstore bedrifter, og dermed for evnen til å mobilisere bredt.

Samlet er vår vurdering at arbeidet med å videreutvikle virkemidler for økt samspill i forskningssystemet har bidratt positivt. Framover er behov for både å evaluere effekten av igangsatte tiltak samt å iverksette nye tiltak for å styrke samspillet mellom academia og næringslivet spesielt.

Offentlig sektor

Forskningsrådet har styrket innsatsen for forskning og innovasjon i offentlig sektor gjennom nye strategiske grep og virkemidler. Det er tildelt tilsammen 169 mill. kroner til åtte nye prosjekter som skal fremme forskning og innovasjon for å møte store utfordringer i offentlig sektor. Prosjektene er innrettet mot blant annet KI-baserte verktøy for sikkerhet og beredskap, sirkulær byggforvaltning, droner i brann- og redningstjenesten, mv. Det ble også lyst ut støtte til nettverksbygging, nye forprosjektmidler rettet mot etablering av prosjektpartnerskap med innovasjonskapasitet, en forskerskole med bl.a. et formål å være støtteapparat for offentlig sektor-ph.d.-ressurser i sektoren. Det legges vekt på systemtiltak som sikrer at kunnskapen tas i bruk, som tilrettelegger for offentlig-privat samarbeid og å få fram nye løsninger som kan implementeres og skaleres.

I 2025 ble det igangsatt hele 42 nye og fullført 40 offentlig sektor-ph.d.-prosjekter, innen utdanning, helse, barn og familie, kultur samt offentlig administrasjon og forvaltning. Med bakgrunn i evalueringen av offentlig sektor-ph.d.-ordningen i 2022 forventes de største effektene av prosjektene å være økt FoU-kompetanse hos offentlige aktører og mer samarbeid med forskningsorganisasjonene.

Et sentralt element i Forskningsrådets arbeid med å fremme fornyelse og innovasjon i offentlig sektor er at aktørene fra sektoren skal være premissleverandører for hvilke problemstillinger som belyses og at de skal være likeverdige partnere i gjennomføringen av prosjektene. Kommuner har tradisjonelt vært lite involvert i forskning og innovasjonsarbeid. Derfor etableres nå Kommunenes Samarbeidsforum for Forskning (KSF). Målet med KSF er at kommunene skal profesjonalisere sitt arbeid med å etterspørre og ta forskning og innovasjon i bruk. KSF-arbeidet starter på helseområdet, men vil på sikt omfatte alle fagområder. 175 kommuner er nå med i KSF og det er etablert sju regionale KSF-enheter fordelt over hele landet. I tillegg, og gjennom samarbeidet med KS og KSF, ble det lyst ut 120 mill. kroner rettet opp mot bærekraftig tjenesteutvikling og personellbehov i den kommunale helse-tjenesten. Samlet sett har 2025 vært et år hvor Forskningsrådet har tatt grep for å styrke forskning, kapasitet og innovasjonsevne i offentlig sektor.

Rekruttering

Et velfungerende forskningssystem forutsetter samhandling mellom sektorer. Forskningsrådets vurdering er at offentlig og næringsrettede ph.d.-ordninger er blant de virkemidlene som bidrar sterkest til tverrsektoriell samhandling. Evaluering av nærings-ph.d.-ordningen av Menon Economics konkluderer med at den styrker forskningsinnsatsen i næringslivet, øker kompetansen hos både enkeltpersoner og bedrifter, og skaper tettere og mer varige bånd mellom academia og næringsliv².

I 2025 fikk syv nye nasjonale forskerskoler for arbeidslivsrelevans tildeling gjennom utlysningen Nasjonale forskerskoler for arbeidslivsrelevans. Målet er økt mobilitet, sektorsamarbeid og relevans i forskerutdanningen. Med dette finansierer Forskningsrådet 19 forskerskoler som arbeider systematisk med å styrke arbeidslivsrelevansen i doktorgradsutdanningen på tvers av fagområder. I tillegg ble det i 2025 lyst ut og tildelt midler til fire nye forskerskoler som del av oppfølgingen av de nasjonale fagevalueringene innen livsvitenskap, naturvitenskap og teknologi. Forskningsrådets vurdering er at forskerskolene bidrar til samhandling mellom universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter, samt privat og offentlig sektor.

Forskningsrådet har siden 2002 finansiert forskerlinjer i medisin og studentstipend i odontologi. I 2018 ble det etablert fem nye forskerlinjepiloter for å undersøke om ordningen kunne gi tilsvarende positive effekter også i andre fag. Som del av oppfølgingen av Forskningsrådets plan for rekruttering til

² [menon-rapport_evaluering-av-narings-ph.d.-ordningen-nov.-2025.final.pdf](#)

forskning og tidlig karriere ble ordningen evaluert i slutten av 2025. Evalueringen viser at forskerlinjene i hovedsak fungerer etter hensikten: de gir studentene reell forskningserfaring, styrker tidlig kontakt med forskningsmiljøene og bidrar positivt til rekruttering til ph.d.-utdanning. Samtidig viser evalueringen at søkertallene er fallende, til tross for positive effekter og gode tilbakemeldinger fra studentene. Evalueringen gir Forskningsrådet et godt grunnlag for å videreutvikle ordningen, særlig gjennom å klargjøre hvordan forskerlinjene er utformet og hvilke konsekvenser dette har.

Forskningsrådets strategiske innretning på virkemidlene for forskerrekruttering bidrar til å utvikle framtidens forskningssystem, men det er samtidig behov for ytterligere utvikling av virkemidlene på dette feltet for å nå overordnede forskningspolitiske mål.

Forskingskultur

Arbeidet med forskingskultur, etikk, mangfold og kjønnsbalanse er både styrket og konkretisert gjennom ny plan for kjønnsbalanse, kjønnsperspektiver og mangfold og gjennom refleksjonsnotat Forskningskultur i møte med globale endringer fra porteføljestyret for forskningssystemet. Forskningsrådet har bidratt til økt bevissthet og bedre praksis innen forskningsetiske spørsmål, forskningssikkerhet og inkluderende fagmiljøer. I den oppdaterte planen for kjønnsbalanse, kjønnsperspektiver og mangfold stilles det tydelige forventninger om at flere utlysninger skal stille krav om kjønns- og kjønnsbalanse og at praksis for moderat kjønnskvolter skal brukes mer målrettet.

Forskningsrådet har videreført satsingen *BALANSE+*, som skal fremme kjønnsbalanse og mangfold, og dermed bidra til et velfungerende og bærekraftig forskningssystem. I 2025 hadde utlysningen en ramme på 30 mill. kroner, fordelt på prosjekter på inntil 1 mill. hver. Prosjektene inngår i nettverket *BalanseHub*, koordinert av NIFU.

I 2025 gikk Forskningsrådet inn i et felleseuropeisk samarbeid mellom nasjonale forskningsfinansiører og EU-kommisjonen for å utvide og videreutvikle *Open Research Europe* (ORE), en modell der det er gratis for både forfattere å publisere og for lesere å få tilgang til innholdet. Dette markerer et betydelig løft i Forskningsrådets arbeid for å bygge infrastruktur for åpen publisering og redusere avhengigheten av kommersielle forlag.

I en tid hvor forskning er under press fra mange hold og på mange måter, er det svært viktig å jobbe for at de grunnleggende vilkårene for vitenskapelig virksomhet styrkes ved å bygge en god forskingskultur som fremmer åpenhet, deling, inkludering og samarbeid.

Mål 5 God rådgivning

Forskningsrådet har ansvar for å gi styresmaktene råd i forskningspolitiske saker. Forskningsrådet skal gi råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken (herunder sektorvise problemstillinger), og hvordan de gjeldende forskningspolitiske prioriteringene bør følges opp.

Forskningsrådets rådgivning er omfattende og inkluderer både helhetlig og uavhengig rådgivning til overordnede politiske myndigheter og rådgivning som knytter seg til departementenes bevilgninger til Forskningsrådet. Forskningsrådet har utarbeidet en rekke råd i begge kategorier og vurderer samlet innsats som god, men med behov for videreutvikling av særlig den forskningspolitiske rådgivningen. Forskningsrådet har i 2025 initiert en gjennomgang av vår rådgivningsfunksjon, med vekt på helhetlig, uavhengig rådgivning og plan for denne.

I 2025 har Forskningsrådet gitt råd om forskningspolitiske problemstillinger knyttet til EUs utkast til nytt rammeprogram og konkurranseevnefond samt budsjettforslaget med innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027. Videre har kunnskapsgrunnlag med anbefalinger knyttet til forskningssikkerhet og teknologiutvikling i betydelig grad preget den uavhengige rådgivningen i 2025. Denne rådgivningen er relatert til sensitive teknologier, tungregningskapasitet, kunstig intelligens, kvanteteknologi mv., og krysser fag, sektorer og politikkområder. Disse rådene er utviklet i samarbeid

med andre virkemiddelaktører som NSM, FFI, Innovasjon Norge, med flere departementer involvert. Tilbakemeldingene fra oppdragsgiver og andre relevante aktører tilsier at rådgivningen er verdsatt og treffer behovene. Økt systematikk og synlighet samt styrket ressursinnsats av denne typen helhetlig og uavhengig rådgiving vil bli vektlagt i det videre arbeidet med vår rådgivningsfunksjon.

Den mest omfattende rådgivningen er rettet mot det enkelte departement, i betydelig grad knyttet til budsjettforslag overfor departementene, men også til konkrete bestillinger i departementenes tildelingsbrev, samt bestillinger gjennom året. Slik sektorvis rådgiving gis også i økende grad på tvers av departementer for å håndtere et utfordringsbilde i endring, noe som stiller større krav til samhandling og koordinering på tvers av departementene. Tilbakemelding fra departementene viser at denne typen rådgiving verdsettes, både råd til det enkelte departement, men også den tverrdepartementale rådgivningen.

Kunnskapsgrunnlaget er essensielt i all rådgiving, herunder Forskningsrådets eget data- og indikatorarbeid. I 2025 har det vært en særlig høy utviklingstakt knyttet til egne data og kobling til eksterne data. Kontinuerlig forbedringsarbeid med datasystemer og prosesser med mål om bedre datakvalitet, bedre datasikkerhet og mer strukturerte data har lagt grunnlaget for en ny skybasert dataplattform. Gevinstene vises i økt datatilfang og forventet bedre utnyttelse av dataene på en rekke områder i Forskningsrådet. I rådgivningssammenheng har dette utviklingsarbeidet vært særlig nyttig for utviklingen av budsjettforslag, porteføljeplaner og investeringsplaner.

Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene

En kvalitativ vurdering av hvordan Forskningsrådet har fulgt opp føringen om å gi myndighetene helhetlige og uavhengige forskningspolitiske råd, som grunnlag for utforming av forskningspolitikken, utover egne bevilgninger og virkemidler.

Forskningsrådet skal gi myndighetene råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken. Det gjelder råd med utgangspunkt i helheten i forskningspolitikk og forskningssystem. Denne typen rådgiving omfatter ikke sektorvis rådgiving knyttet til departementenes bevilgninger til Forskningsrådet. Kunnskapsdepartementet har ved ulike anledninger bedt Forskningsrådet styrke arbeidet med helhetlige og uavhengige råd. Høsten 2025 igangsatte Forskningsrådet et prosjekt med en gjennomgang av rådgivningsfunksjonen som skal resultere i en plan for denne typen rådgiving. Videre drøftes hvordan Forskningsrådet bedre kan ivareta denne typen rådgiving gjennom ressurser, kompetanse og kapasitet, både til kunnskapsgrunnlag og anvendelsen av det i rådgiving. Videre vil organisering av rådgivningsarbeidet vurderes samt hvilke beslutningsprosesser som best kan ivareta helhetlig og uavhengig rådgiving.

Forskningsrådet har gjennomført flere oppdrag i 2025 innenfor uavhengig rådgiving – i samarbeid med andre aktører knyttet til behov for økt forskningssikkerhet:

- **Sensitive teknologier:** Oppdraget var del av regjeringens arbeid for å klargjøre hvilke teknologier som er særlige sensitive i norsk kontekst, sentralt i regjeringens langsiktige satsning på forskningssikkerhet. Arbeidet i Forskningsrådet videreføres i 2026 med samarbeidspartnerne FFI og NSM.
- **Satsing på innovasjon for forsvarsindustri:** Relatert til veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien fikk Forskningsrådet, sammen med Innovasjon Norge, i oppdrag å utrede muligheten for å etablere en ordning for finansiering av innovasjonsprosjekter som bidrar til å utvikle og teste teknologi og nye løsninger til nytte for Forsvaret og forsvarsindustrien.
- **Tungregning:** Økt tungregnekapasitet er en forutsetning for forskning av høy kvalitet innen KI og kvanteteknologi. Forskningsrådets rapport anbefalte en vesentlig investering i tungregning. I statsbudsjett for 2026, foreslo regjeringen en tildeling på 380 mill. kroner over en toårsperiode.

- *Kvanteteknologi*: Forskningsrådet har i samarbeid med Innovasjon Norge og NSM utarbeidet et kunnskapsgrunnlag med anbefalinger som del av arbeidet med nasjonal strategi for kvanteteknologi. Forskningsrådet har ledet arbeidet og vil ha en rolle i det videre strategiarbeidet.

Andre rådgivningsprodukt av uavhengig karakter avspeiler nye rammebetingelser og nye behov i forsknings- og innovasjonspolitikken:

- *EUs utkast til konkurranseevnefond og nytt rammeprogram*: I et innledende råd til Kunnskapsdepartementet høsten 2025 anbefalte Forskningsrådet at Norge assosieres til hele Horisont Europa og det europeiske konkurranseevnefondet. Flere råd til myndighetene vil følge knyttet til andre aspekter ved EUs utkast.
- *Budsjettforslaget 2027*: Forskningsrådet har gitt innspill til forskningspolitiske prioriteringer i statsbudsjettet 2027 som er uavhengig av Forskningsrådets investeringer. Målet med denne overordnede rådgivningen er å sikre realisering av forskningspolitiske mål og vedtak i tillegg til å ivareta nye kunnskapsbehov og utvikle forskningspolitikk og forskningssystem.
- *Samfunnsoppdrag*: Eksperimentet med samfunnsoppdrag har de siste årene vært objekter for en rekke råd fra Forskningsrådet, også i 2025. Samfunnsoppdragene er nok et eksempel på at forskningens samfunnsmessige rolle er i endring. Forskningsrådet har gjennom flere år gitt råd om hvordan Norge best kunne utforme disse nye og uprøvde tiltakene. Tre samfunnsoppdrag er nå sjøsatt og Forskningsrådet har hatt og vil fortsatt ha en rolle i den videre utforming av samfunnsoppdragene, med sekretariatsfunksjoner, vertskapsroller og som rådgiver.

Flere av rådgivningsdokumentene nevnt over er utformet i samarbeid med eksterne aktører på næring-, sikkerhet- og forsvarssiden. Flere departementer har vært involvert og rådene er dermed også framtrede eksempler på hvordan forsknings- og innovasjonspolitikken inkorporeres i andre politikkområder. Dette er trekk som de siste par årene kjennetegnet flere viktige rådgivningsoppdrag, i tråd med nye trender i forskningspolitikken. Det gjelder også rådene knyttet til samfunnsoppdrag og EUs utvikling på forskningsområdet. Både konkret rådgivningsarbeid og ikke minst pågående gjennomgang av Forskningsrådets rådgivningsfunksjon har økt bevisstheten rundt hva som kreves av god rådgivning, og refleksjoner rundt hvordan den kan gjennomføres og forbedres. Det er klare forbedringspunkter både mht. type råd, eksempelvis en bedre balanse mellom uavhengige sektorielle råd og mer helhetlige råd som angår forskningspolitikken og forskningssystemets rolle i stort. Forskningsrådet er etter vedtektene et nasjonalt strategisk organ og bør derfor ta egne initiativ til rådgivning der vi ser relevante og tidsaktuelle behov.

En kvalitativ vurdering av hvordan Forskningsrådet forbedrer utnyttelsen av egne data som en del av kunnskapsgrunnlaget for rådgiving, med særlig vekt på budsjettforslagene

2025 er i første rekke kjennetegnet av forbedringsarbeid mht. tilrettelegging for bedre utnyttelse av egne data, heller enn utnyttelsen av dem, men der positive virkninger i noen grad er realisert og ikke minst forventes å øke i kommende år. Forbedringsarbeidet gjelder særlig et nytt saksbehandlings-systemsystem (Tibi). Det nye systemet skal gi bedre datakvalitet, bedre datasikkerhet og mer strukturerte data. Skybaserte dataløsninger vil også lette integrasjonen med eksterne data.

Et konkret eksempel på relativt omfattende utviklingsarbeid for bedre utnyttelse av egne data i 2025 knytter seg til porteføljestyrringsarbeidet og arbeidet med mål og indikatorer for porteføljene. Dette har bl.a gitt en mer ensartet måte å formulere måloppnåelse for porteføljene på, slik at den kan aggregeres på tvers av porteføljer.

Arbeidet med budsjettforslaget er et sentralt eksempel på rådgiving som baseres på analyser av Forskningsrådets egne data i tillegg til analyser av nasjonale FoUI-tall og status for internasjonal FoUI. Det er det samlede bildet for status som, sammen med øvrige kunnskapsgrunnlag som fagevalueringer mv. og et oppdatert utfordringsbilde, ligger til grunn for Forskningsrådets råd til myndighetene om hvordan myndighetene bør prioritere framover, både mtp. innretning og volum, for å realisere forskningspolitiske målsetninger. I 2025 ble det jobbet med å sammenstille et systematisk

kunnskapsgrunnlag for budsjettforslag 2027 der data og informasjon fra ulike kilder samt en analyse av funnene fra disse, herunder Forskningsrådets egne data, nasjonale data fra SSB for offentlig og privat finansiert FoUI samt internasjonale data fra bl.a. EU, OECD og NordForsk. Formålet med dette har vært å kartlegge status for norsk forskning per tema, fag, sektor, finansieringskilde, mv. og vurdere disse i lys av overordnede mål for forskningspolitikken.

Forskningsrådet har i 2025 tatt viktige skritt for å realisere kravet om Orden i eget hus (jf. Digitaliseringsdirektoratets veileder om dataforvaltning) i retning av å sikre høyere datakvalitet og bedre tilrettelegging av data, samt å sikre at alle juridiske og sikkerhetsmessige krav knyttet til behandling og lagring av data er oppfylt. Dette er avgjørende for at Forskningsrådets rådgiving og tilskuddsforvaltning i større grad er datadrevet og basert på systematisk og god dataforvaltning. Når nye digitale løsninger implementeres og nye forretningsmodeller utvikles innebærer det utfordringer med å opprettholde sammenlignbare tidsserier. Konsekvensene av dette er pr. i dag kun synlig i begrenset skala, men det vil bli større endringer i årene framover. Det arbeides med å finne løsninger som skal hjelpe til at viktige data er mest mulig sammenlignbare over tid, men det må påregnes noe brudd i serier, og at nye begreper/størrelser vil bli introdusert. Forskningsrådets vurdering er at mer systematisk bruk av egne data bidrar til stadig kvalitetsforbedring. Våre egne data, sammen med nasjonal og internasjonal FoUI-statistikk, evalueringer og andre kunnskapsgrunnlag er av avgjørende betydning for at Forskningsrådet kan utøve rollen som strategisk rådgiver til myndighetene.

Rådgiving utover de strategiske områdene

Styringsinformasjonen foran har i hovedsak omhandlet eksempler med forbedringsarbeid både med rådgivingen og kunnskapsgrunnlagsarbeidet. I tillegg er det i 2025 gitt mange andre råd, noe som viser mangfoldet i rådgivingen. Eksempler er:

- Råd til FNs ekspertpaneler: Forskningsrådet bidrar til at norske forskere deltar aktivt i arbeidet med ekspertpanelenes rapporter, mht. kunnskapsgrunnlag og anbefalinger. I 2025 gjelder det innspill både til FNs naturpanel (IPCC) og FNs klimapanel (IPBES).
- Mineralstrategien: Forskningsrådet har lenge jobbet med både havbasert og landbasert mineralutvinning. I 2025 avleverte Forskningsrådet råd om langsiktig og strategisk FoU-satsing for landbaserte mineraler.
- Innspill til veikart og stortingsmeldinger, eksempelvis innspill og råd knyttet til veikart for næringsmiddelindustrien og den kommende stortingsmeldingen om automatisering og robotisering i næringsmiddelindustrien.

Når vi forfølger ulike rådgivningsprodukter, finner vi ofte spor av dem i stortingsmeldinger, i statsråders talepunkter, i tildelingsbrev, i forvaltningens strategier og policyer, i regjeringsnotater, mm. Vi erfarer at rådene blir lyttet til og at mange tas videre i nye prosesser, noen med langvarige foredlingsprosesser i «lag -på -lag» rådgiving; fra veikart, til oppdrag i en stortingsmelding til oppdrag om oppfølging av den samme meldingen. Eksempelene over er nær alle eksempler på en eller annen form for trinnvis videreutvikling og videreføring. Vi kan ikke imidlertid ikke forvente at rådene blir fulgt opp i detalj, det viktigste med all god rådgiving er at den bidrar med relevante perspektiver, problemstillinger og løsninger – og slik utvider kunnskapsgrunnlaget.

Del IV Styring og kontroll med virksomheten

Del IV Styring og kontroll med virksomheten

System for styring og kontroll i Forskningsrådet

Forskningsrådets mål, strategier, risikovurderinger og internkontroll-/kvalitetssystem skal sikre god styring og kontroll med at Forskningsrådet drives i samsvar med overordnede føringer og krav. Vi benytter ISO-standarder der det er hensiktsmessig, blant annet ISO 27001 for informasjonssikkerhet og ISO 31000 for Risikostyring.

Sentralt i Forskningsrådets virksomhetsstyring er tertialvis rapportering av virksomhetsrisikoer, tilskudds- og driftsøkonomi, vårt endringsarbeid, arbeidsmiljø, sikkerhet, avvik fra etterlevelse, omdømme og de sentrale føringene gitt i tildelingsbrevet. Disse rapportene behandles først av ledelsen og deretter av Styret som får en mer aggregert rapport.

Virksomhetsrisiko

Forskningsrådet gjennomfører en årlig en overordnet risikovurdering av virksomhetsrisiko. Grunnlaget for disse vurderingene er vår verdivurdering. Ingen av våre risikoer er i kategorien svært høy, de fleste ligger på et moderat risikonivå som betyr at det er tilstrekkelig med tiltak på mellom- og lang sikt.

Spesiell oppmerksomhet i 2025 er viet:

- Konsekvenser av endring i geopolitiske forhold
- Flere samtidige større digitaliseringsprosjekter
- Gevinstrealisering av endringsprosjekter
- Cybertrusselen
- Overgang til bruttobudsjettering
- Kapasitet til å gjennomføre nye oppdrag fra departement

Risikoreduserende tiltak har gitt positiv effekt på det samlede risikobildet i 2025. Vi ser imidlertid at enkelte risikoer er vedvarende og påvirkes av endringer i omgivelsene. Cybertrusselen er et typisk eksempel på en slik risiko. Det er i tillegg gjennomført bl.a. ROS-analyser for reisevirksomheten, møtevirksomhet/arrangementer i 2025 samt oppdatering av sikrings av ROS-analysen.

Internrevisjon, Riksrevisjonen og andre tilsyn

Forskningsrådets internrevisjon, som er lagt til PWC, rapporterer til styret. Internrevisjonen gjennomførte følgende revisjonsprosjekter i 2025:

- Risikobasert tilskuddsforvaltning
- Systematikk for oppfølging av revisjons- og tilsynsmerknader
- Informasjonssikkerhet – tilgangsstyring
- Informasjonssikkerhet i iFront som er et større digitaliseringsprosjekt for utvikling av nytt saksbehandlingssystem i tilskuddsforvaltningen
- Anskaffelser
- Revisjon av timesatser i instituttsektoren

Ingen av de gjennomførte revisjonene har kritiske merknader, men har anbefalinger om forbedringspunkter av internkontrollen innen de reviderte områdene. Internrevisjon gjør i tillegg oppfølgingsrevisjoner på utvalgte revisjonsområder for å gi Styret en tilbakemelding.

Riksrevisjonen har i 2025 gjennomført regnskapsrevisjon for 2024 uten vesentlige merknader. I tillegg ble det igangsatt interimrevisjon av tilskuddsområdet som forarbeid til regnskapsrevisjon 2025.

Riksrevisjonen påbegynte et arbeid i 2025 knyttet til forvaltningsrevisjon av virkemiddelapparatet for næringsrelevant forskning og innovasjon, en revisjon Forskningsrådet inngår som en del av. Den er forventet ferdigstilt våren 2026.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) gjennomfører årlig kartlegging og kontroll av arbeidet med sikkerhet og beredskap. For 2025 ble kontrollen mot Forskningsrådet gjennomført i oktober, og en rapport er forventet i første tertial 2026.

Sikkerhet - fysisk, personell og informasjonssikkerhet

Forskningsrådet har helhetlig tilnærming til sikkerhet, der fysisk sikring, personellsikkerhet og informasjonssikkerhet ses i sammenheng. Arbeidet bygger på KDs "Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor", sikkerhetsmyndighetenes trusselvurderinger og tilbakemeldinger Forskningsrådet fra revisjoner og kontroller.

Fysisk sikring

Skallsikringen og krav til adgangskontroll skjer i nært samarbeid med huseier KLP. Det er i 2025 utarbeidet policy for møter med representanter fra høyrisikoland, jf. sikkerhetstjenestene sine trusselvurderinger. Gitt de skjerpede trusselvurderingene er det gjennomført risikovurderinger ifm. enkelte arrangementer.

Forskningsrådet har i 2025 styrket arbeidet med å legge til rette for fremtidig økt aktivitet knyttet til håndtering av dokumenter og data i tråd med sikkerhetsloven for nivå BEGRENSET. Dette omfatter fysiske og tekniske tiltak inne i våre lokaler, utarbeidelse av rutiner og å etablere nye systemer. Dette arbeidet vil fortsette i 2026.

Det har ikke vært noen alvorlige hendelser knyttet til fysisk sikring i 2025.

Personellsikring

Det gjennomføres bakgrunnssjekk før ansettelser, og for enkelte stillinger kreves sikkerhetsklarering. Antall sikkerhetsklareringer og autoriseringer økte i 2025 sammenlignet med tidligere år.

Ansatte får opplæring og veiledning ved reiser til risikoland, og ansatte i utlandet og på Svalbard følges særskilt opp i lys av den globale situasjonen. Tilgangsstyringen er styrket, blant annet basert på tilbakemeldinger fra internrevisjon.

Det har ikke vært registrert noen alvorlige hendelser i 2025.

Informasjonssikkerhet og personvern/GDPR

ISO 27000 ligger til grunn for vårt arbeid med informasjonssikkerhet og NSMs grunnprinsipper følges. Forskningsrådet gjør årlige målinger av informasjonssikkerhet i samarbeid med eksternt firma. Informasjonssikkerhetsgjennomgangen består av 18 kontroller og gir anbefalinger om tiltak for å beskytte oss mot de mest alvorlige trusler og sårbarheter. Gjennomgangen for 2025 viser en samlet forbedring på 4,8 prosentpoeng sammenlignet med foregående måling og vi nærmer oss målet som er satt. Det har vært forbedringer i implementasjonsgraden på flere kontroller. Kontinuitet i arbeidet med sikkerhetskulturen er viktig. Det er i 2025 laget en egen on-boarding-side for IT-sikkerhet. GDPR leksjoner ble innlemmet i de obligatoriske IT-sikkerhetskursene som gjennomføres flere ganger i året.

Informasjonssikkerhet og personvern er organisert i felles team for kontinuitet og kvalitet i arbeidet med bl.a. personvernkonsekvensvurdering (DPIA), opprettholdelse av behandlingsprotokoller og risikovurderinger knyttet til informasjonssikkerhet og personvern. Statusrapport fra vårt eksterne personvernombud av desember 2025 fastslår at Forskningsrådet arbeider på en tilfredsstillende måte med kontinuerlig forbedring og oppfølging av overholdelse av kravene i GDPR, og anses i samsvar med GDPR.

En hendelse avdekket brudd på personopplysningsplikten og er meldt inn til Datatilsynet. Datatilsynet avsluttet saken og la til grunn at Forskningsrådet gjennomfører nødvendige tiltak for å utbedre bruddet.

På informasjonssikkerhet er det ellers ikke vært noen alvorlige hendelser i 2025.

Beredskap

Sikkerhetsmyndighetenes åpne trusselvurderinger for 2025 viser et skjerpet trusselbilde, der forsknings- og teknologimiljøer vurderes som særlig utsatt. Det er samtidig besluttet at FoU er en grunnleggende nasjonal funksjon «GNF», noe som medfører økt oppmerksomhet på Forskningsrådets risikovurderinger med tiltak.

Sikkerhet- og beredskapsøvelsen for 2025 ble gjennomført i regi av KD sammen med et antall underliggende virksomheter. Øvelsen varte i fire dager og ble vurdert som svært nyttig. Læringsmomentene med oppfølgingstiltak er særlig fulgt opp gjennom tverrfaglig koordinering i Forskningsrådets Sikkerhetsforum. Øvelsen ga betydelige bidrag til å herde Forskningsrådets beredskap, sikker håndtering av sikkerhetsgradert informasjon og styrke virksomhetens evne til å samhandle med KD. Det er i tillegg gjennomført flere varslingsøvelser i perioden, både internt og med KD.

Forskningsrådet har en oppdatert risiko- og sårbarhetsanalyse, der cybertrusler er identifisert som det mest fremtredende risikoområdet. Det er i 2025 gjennomført cyberøvelser knyttet til henholdsvis en gjenoppretting fra back-up (Disaster Recovery) samt cybersikkerhetsøvelser med simulering av angrep med skadevare. Dette er øvelser som gjennomføres årlig.

Kontroll og klager i tilskuddsforvaltningen

Forskningsrådets eksterne klageutvalg ledes av Hans Petter Graver og består for øvrig av tre medlemmer. Utvalget behandler skriftlige klager på Forskningsrådets vedtak. Klageutvalget treffer endelig vedtak om hvorvidt klagen tas til følge eller avslås. Av de 38 klagesakene som ble behandlet i Klageutvalget i 2025, ble 6 vedtak opphevet. 26 av de 38 klagesakene gjaldt avslag på søknad. For disse var det et par forhold som skilte seg ut. 11 av de 26 var knyttet til søknader om fri prosjektstøtte. 7 av de 26, dvs. over en fjerdedel, gjaldt søknader der kun de enkelte fagfellenes vurderinger forelå, ikke en samlet panelvurdering. Videre gjaldt 9 av de 38 klagesakene avvisning av søknad, mens de resterende 3 klagesakene var knyttet til heving av kontrakt og/eller tilbakebetaling av midler. Forskningsrådet vil følge nøye med på utviklingen framover.

Behandling av klager

Klage	2023	2024	2025
Klager behandlet i eksternt klageutvalg	16	16	38
Vedtak opphevet eksternt klageutvalg	3	1	6

Skattefunnordningen har eget klageutvalg. Utvalget består av 6 medlemmer og ledes av Rolf Riisnæs. Utvalget behandlet 169 klager i 2025. Det er på samme nivå som 2024. Skattefunnordningen mottar mange klager sammenlignet med Forskningsrådets øvrige ordninger, da det er mulig å klage på skjønn og tilføre ny informasjon i klagen.

Forskningsrådet har også et eget kontrollteam som undersøker mistanke om mislighold i finansierte prosjekter i vår tilskuddsforvaltning. Teamet gir råd om forholdsmessige reaksjoner ved konstatert mislighold og mottar også eksterne varsler om mulig misbruk av tilskudd.

I 2025 ble 42 nye saker behandlet, en økning på 5 saker fra 2024. Ved årsskiftet var 11 saker fortsatt under behandling. Økonomiske problemer i selskapene var ofte en medvirkende årsak til mislighold. Av de 42 er 4 gitt anbefalt reaksjon om å heve kontrakt med krav om eller uten krav om tilbakebetaling, mens 27 ble avsluttet uten videre oppfølging fra Forskningsrådet.

Misligheter tilskuddsforvaltningen

Reaksjon	2024*	2025
Reaksjon fra Forskningsrådet	-	4
Sak ikke vurdert som vesentlig mislighold	-	27
Pågående sak		11
Totalt	37	42

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Forskningsrådet arbeider systematisk med arbeidsmiljø og forebyggende HMS. Arbeidsforholdene vurderes som trygge og gode. Medarbeiderundersøkelsen i 2025 viser et stabilt arbeidsmiljø, med positiv utvikling siden 2023 og på nivå med sammenlignbare virksomheter.

Det pågår fortsatt arbeid med å håndtere enkelte ettervirkninger av den omfattende nedbemanningen i 2023, og dette følges opp med særskilt oppmerksomhet.

Sykefraværet var 4,2 prosent i 2025, noe over målsettingen på 3,8 prosent. Forebyggende tiltak og tett oppfølging av medarbeidere har derfor fortsatt høy prioritet.

Utvikling i sykefravær 2023-2025

	2023	2024	2025
Sykefravær	4,1%	4,3%	4,2%

Likestilling, mangfold og inkludering

Kjønnsbalanse og likelønn

Ved utgangen av 2025 utgjør kvinner om lag 61 prosent av de ansatte. Nivået har endret seg lite de siste årene. Arbeidet for bedre balanse prioriteres særlig i rekrutteringsprosessene.

Lønnskartlegging ved utgangen av 2025 viser en samlet lønnsforskjell mellom kvinner og menn på om lag 7 prosent, på nivå med 2024. Gitt Forskningsrådets sammensetning vurderes nivået som moderat, og vi vurderer at det ikke foreligger risiko for systematisk forskjellsbehandling basert på kjønn. Forskningsrådet følger opp likelønn gjennom etablerte prosesser for lønnsfastsettelse og dialog med tillitsvalgte.

Kjønnsbalanse og likelønn per stillingsnivå

	Antall kvinner	Antall menn	Kjønnsbalanse	Prosentandel kvinners årslønn av menns årslønn*
Forskningsrådet totalt	257	166	61%	93.4 %
Ledere	14	19	42%	109.9 %
Spesialrådgiver	92	65	59%	95.2 %
Seniorrådgiver	100	59	63%	96.7 %
Rådgiver	47	18	72%	103.2 %
Seniorkonsulent, Konsulent	4	5	44%	109.3 %

*Lønnskartleggingen presenteres basert på fast årslønn. Variable tillegg er kartlagt, men omfanget er marginalt og påvirker ikke den overordnede vurderingen av lønnsforskjellen.

Midlertidighet og deltid

Forskningsrådet har heltid som norm, og deltidsstillinger brukes kun der det er behov for individuell tilpasning. Det er ikke avdekket ufrivillig deltid.

Andelen midlertidige ansatte var 4,9 prosent i 2025. Nivået anses som moderat, og ligger på linje med tidligere år. Variasjonen skyldes i hovedsak vikariat og oppdrag av midlertidig karakter. Forsknings-

rådet arbeider for å sikre forutsigbare og stabile ansettelsesforhold, og midlertidighet vurderes fortløpende for å sikre etterlevelse av regelverket og gode personalmessige forhold.

Midlertidighet og deltid fordelt på kjønn

	Midlertidig ansatte		Foreldrepermisjon		Faktisk deltid		Ufrivillig deltid	
	Oppgitt i prosentandel av gjennomsnittlig årsverk		Oppgitt i gjennomsnitt antall uker		Oppgitt i prosentandel av gjennomsnittlig antall ansatte		Oppgitt i prosentandel av gjennomsnittlig antall ansatte	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2023	1,9 %	2,2 %	20,1	11,8	3,2 %	1,1 %	0,0 %	0,0 %
2024	1,5 %	2,3 %	7,5	10,5	3,3 %	1,2 %	0,0 %	0,0 %
2025	2,7 %	2,2 %	24,0	5,9	3,7 %	1,5 %	0,0 %	0,0 %

Utvikling i tallet på tilsetninger av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid

Tilsetting av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring utgjorde i 2025 3,2 prosent av alle nye tilsetninger, en nedgang fra 4,3 prosent i 2024. Til sammenligning var gjennomsnittet for 2020 og 2021 på 2,5 prosent. Samarbeidsutvalget (SU) satte for 2025 et ambisjonsnivå på 5 prosent.

	2020/2021	2024	2025
Andel ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid	2,5 %	4,3%	3,2 %

Høsten 2025 innførte vi et nytt og forbedret rekrutteringssystem som legger til rette for positiv særbehandling av kvalifiserte kandidater med funksjonsnedsettelser og hull i CV.

I 2025 aktiverte vi også samarbeidet med NAV for å inngå et mer systematisk samarbeid, blant annet gjennom bruk av lønnstilskudd.

Klima og bærekraft

Fornytt kraft og retning for bærekraftsarbeidet i Forskningsrådet er iverksatt i 2025. Dette gjøres gjennom et internt tverrgående prosjekt med varighet ut 2026. Prosjektet er delt opp i tre ulike delprosjekter:

- Delprosjekt 1 går ut på Forskningsrådets rolle som arbeidsgiver og hvordan ta ned klima- og miljøavtrykk. Forskningsrådet er Miljøfyrtårn-sertifisert.
- Delprosjekt 2 går ut på krav til planlegging og gjennomføring av de forskningsprosjektene vi finansierer
- Delprosjekt 3 handler om hvordan prosjektene vi finansierer hensyntar bærekraft i forskningsspørsmålene

Så langt har prosjektene i hovedsak jobbet med kunnskapsinnhenting og analyse og resultatene forventes å komme i 2026.

Endringsprosjekter

Forskningsrådet jobber kontinuerlig med å forbedre virksomheten. Dette skjer gjennom utvikling av arbeidsprosesser og modernisering av systemer i en kombinasjon. 2025 er gevinstarbeidet styrket, blant annet fordi flere store prosjekter nærmer seg slutten og hvor gevinstrealisering skal skje.

Noen sentrale endringsprosjekter:

Virkemiddelutvikling: Forskningsrådet utvikler virkemidler systematisk gjennom en egen handlingsplan, via endringer i utlysninger, søknadsbehandling og nye utlysningstyper. Første del av planen omfatter seks prosjekter: et ressursteam for virkemiddeleksperimentering, et annet hvor en ser på økt fleksibilitet i prosjekter og sentre, radikal effektivisering av søknadsprosessen, utvikling av økosystem-

virkemidler, bedre konkurransevilkår for radikalt tverrfaglige prosjekter og virkemidler for high risk/high gain-forskning. Flere av disse er igangsatt.

iFront: Utviklingen av nytt saksbehandlingssystem for tilskuddsforvaltningen startet i 2022 og avsluttes etter planen sommeren 2026. Løsningen skal gi en mer effektiv, brukervennlig og standardisert tilskuddsforvaltning, med digital støtte i hele prosessen fra utlysning til rapportering. Fra 2026 lyser Forskningsrådet ut hoveddelen av tilskuddsmidlene på den nye plattformen. Når prosjektet avsluttes midt i 2026, overtar et internt produktteam ansvaret for videreutvikling og drift. I 2025 har vi lagt stor vekt på å forberede organisasjonen og våre brukere på endringen og tydeliggjøre gevinstene av den nye løsningen. Dette arbeidet videreføres i 2026.

Bruttobudsjettering: Forskningsrådet har i 2025 gått over til bruttobudsjettering for både tilskuddsbudsjettet og driftsbudsjettet. Overgangen har vært gjennomført som et flerårig prosjekt, startet i 2023, og avsluttet i 2025 etter ett år i ordinær drift. Endringen representerer et vesentlig skifte i vår økonomistyring og strategiske styring, og har hatt betydelige konsekvenser for interne arbeidsprosesser, rapportering og styringsinformasjon. Overgangen har også medført større tilpasninger av IT-systemene som understøtter budsjett, regnskap og tilskudds- og driftsforvaltning.

Ny svartjeneste: Prosjektet etablerer en sentralisert supportløsning og et nytt kontaktsystem for å profesjonalisere håndteringen av eksterne henvendelser. Brukerne får én tydelig kontaktflate, med mål om å få raskere behandling og bedre kvalitet på svarene. Samtidig er målsettingen å frigjøre tid for våre ansatte, sikre arkivering i tråd med regelverk og utnytte data bedre for å forbedre informasjon til våre brukere. Løsningen ble satt i drift i desember 2025 og vi bruker 2026 til videre forbedringer og optimalisering. Løsningen skal driftes og videreutvikles av interne ressurser.

Nytt porteføljestyre og gradert nett: Forskningsrådet jobber med å integrere forsvarsrelaterte mål i porteføljestyring og har i den forbindelse opprette eget porteføljestyre for forsvarsevne, nasjonal sikkerhet og beredskap med virkning fra 2026. Porteføljen skal styrke forskningsbasert kunnskap om forsvar, sikkerhet og beredskap, øke samspillet mellom forskningsmiljøer og brukere, og bygge relevant kompetanse – også for skjermet og gradert forskning. I den forbindelse så har vi i 2025 påbegynt arbeid med gradert nett i samarbeid med SPK. Vi vil bruke 2026 til å fullføre lokaler, kjøpe utstyr, lage prosesser, systemer og retningslinjer samt kompetanseheving for å håndtere dokumenter/data iht. Sikkerhetslovens nivå BEGRENSET.

Del V Framtidsutsikter

Del V Framtidsutsikter

Samfunnsutviklingen preges av svekkelse av den regelbaserte internasjonale orden. Sikkerhet har blitt en nøkkelfaktor for all politikk og politiske prioriteringer preges av samtidig jakt på økonomisk konkurransekraft og strategisk autonomi. Vi ser en økonomisk tyngdeforskyvning mot fremvoksende økonomier og en maktforskyvning mot autoritære styresett. Demokratiet og grunnleggende verdier er truet, og det uttrykkes skepsis mot vitenskapelig basert kunnskap. Mot denne bakgrunnen er det behov for økt satsing på forskning og teknologiutvikling for sikkerhet og beredskap og bedre kobling av sivil og militær forsknings- og innovasjonsinnsats, samt forskning og innovasjon for fremme av fred, økt demokratisk deltakelse, medvirkning og medbestemmelse. Internasjonalt ser vi en kraftig økning i tiltak for forskningssikkerhet for å beskytte sensitiv forskning og forhindre utenlandsk innblanding. Forskningsrådet følger den internasjonale utviklingen tett og vil etablere klare forventninger til risikovurdering og -håndtering i finansierte aktiviteter og også gi råd til norske miljøer i spørsmål om forskningssikkerhet.

Det er imidlertid viktig med en balansert tilnærming til forskningssikkerhet som ikke påvirker internasjonalt samarbeid unødige negativt. Norsk forskning utvikler seg fremdeles til å bli mer internasjonal, men internasjonalt ser vi at den jevne økningen siden 1970 i antall vitenskapelige publikasjoner med internasjonale medforfattere nå mister momentum. Dette påvirker forskning på miljømessig bærekraft spesielt negativt, da dette er blant de mest samarbeidsorienterte feltene. Særlig ser vi alvorlige effekter av USAs tilbaketrekning fra viktige forskningssamarbeid på dette feltet. Parallelt med at den politiske prioriteringen av problemstillingene knyttet til miljø og klima blir redusert internasjonalt, har konsekvensene av klimaendringer og forringelse av natur forverret seg, og har nå nådd nivåer som er vanskeligere å håndtere. For å møte utfordringene er det nødvendig med økte investeringer på feltet. I lys av utviklingen i amerikansk forskning blir samarbeidet i Europa desto viktigere.

Det vil videre være viktig å sikre en strategisk og fremsynt teknologiutvikling. Teknologi er nøkkelen til fremtidig konkurransekraft, men krever håndtering av tilhørende risiko for sikkerhet, personvern, klima og miljø, demokrati, tillit og samhörighet. Særlig har KI stort potensial for å skape store omveltninger – både positive og negative. Det er bekymring knyttet til at algoritmebaserte, personlige kilder begrenser det felles rommet for demokratisk debatt, mens noen få teknologimilliardærer får økende innflytelse på politikken. KI øker forskeres muligheter innen dataanalyse, simulering og hypoteseutvikling og har bidratt til å samle tidligere uavhengige teknologiske domener på måter som fremmer raskere og dypere konvergens. Utviklingen driver i sin tur frem innovasjon, nye tilnærminger, nye produksjonsmetoder, nye anvendelser og nye styringsutfordringer. Det er følgelig et stort behov for styrke kunnskapsgrunnlaget om ulike samfunnsikkerhets- og beredskapsmessige konsekvenser knyttet til teknologiutvikling. Samtidig må vi sikre en sterk satsning på forskningsdrevet innovasjon basert på muliggjørende og industrielle teknologier.

Transformativ endring er avhengig av at vitenskapen har tillit hos beslutningstakere og allmennheten. Forskningsrådet har gjennom flere år gjennomført befolkningsundersøkelser av nordmenns holdninger til forskning og kunnskap. Disse viser at folk flest har tillit til forskerne og den kunnskapen vi får gjennom forskning. Samtidig er godt over halvparten, 60 prosent, bekymret for at utenlandsk desinformasjon og propaganda kan påvirke folks tillit til forskning i Norge. Å bygge og opprettholde denne tilliten, i en mer polarisert verden, innebærer å ivareta akademisk frihet og forskningsintegritet, støtte åpen vitenskap og internasjonalt samarbeid. Det er behov for å styrke arbeidet på dette området, i samarbeid med andre aktører.

Generelt gir den økte endringstakten behov for å styrke kunnskapsberedskapen i alle samfunnssektorer. Året 2026 er utropt til totalforsvarets år og dette bør også reflekteres i samfunnets investeringer i kunnskapsberedskap. Imidlertid ser vi at FoU-bevilgningenes andel av samlede utgifter over statsbudsjettet i 2026 utgjør den laveste andelen på 20 år - 3,52 prosent, mens FoU-bevilgningenes andel av bruttonasjonalprodukt (BNP) for 2026 er anslått til 0,95 prosent – under målet om 1 prosent.

Styret mener at både den private og den offentlige innsatsen på forskning og innovasjon må styrkes fremover. Samtidig bør en større andel av de offentlige FoU-midlene kanaliseres gjennom Forskningsrådet for å sikre fleksibilitet og kraft og fart i strategiske prioriteringer.

Endringstakten både i det norske samfunnet og internasjonalt påvirker også Forskningsrådet som organisasjon, og endringene i omgivelsene krever nytenkning og innovative løsninger. I løpet av 2026 vil de fleste av Forskningsrådets utlysninger og søknadsbehandlingen legges over på ny plattform. Styret anerkjenner at en slik endringsprosess medfører økt arbeidspress, risiko for enkelte forsinkelser og tilvenning for ansatte og brukerne, men at Forskningsrådet er godt rustet for de endringene vi står foran.

Del VI Årsregnskap

Del VI Årsregnskap

Ledelseskommentar

Norges Forskningsråd er et statlig norsk forvaltningsorgan, underlagt Kunnskapsdepartementet. Eiendomsfondet er fra 2025 skilt ut av regnskapet til Forskningsrådet og det vises til årsregnskap 2025 med ledelseskommentar for Eiendomsfondet.

Rettvisende bilde

Regnskapet er avlagt i henhold til bestemmelse om økonomistyring i staten, Rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, krav i virksomhets- og økonomiinstruksen fra Kunnskapsdepartementet, og i samsvar med reglene for statlige regnskapsstandarder (SRS). Regnskapet omfatter både Forskningsrådets drifts- og tilskudsregnskap.

Ledelsen bekrefter at regnskapet viser et rettvisende bilde av organisasjonens inntekter og kostnader, samt eiendeler og gjeld.

Overgang til bruttobudsjettert virksomhet

I statsbudsjettet for 2024, som ble fremlagt høsten 2023, ble det kunngjort at Forskningsrådet skulle endres fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert virksomhet fra og med 1. januar 2025. Forskningsrådet er dermed underlagt de krav som stilles til statlig økonomiforvaltning for bruttobudsjetterte virksomheter. Overgang fra netto- til bruttobudsjettering har medført behov for endringer både i regnskapsprosesser og systemoppsett. Endringen medfører at Forskningsrådet har endret økonomimodell til en modell tilpasset bruttobudsjettering og kontantprinsipp, som innebærer at Forskningsrådet bokfører både etter SRS og kontantprinsippet. Forskningsrådet hadde bistand fra Deloitte til implementeringen, og prosjektet hadde et betydelig omfang gjennom 2024 og 2025. Prosjektet gikk i henhold til prosjektplan, og implementeringen ble gjennomført og ferdigstilt uten større feil.

Forskningsrådet har ved overgang til bruttobudsjettering endret interne rutiner for bokføring og presentasjon av tilskuddsmidler. Ved årsavslutningen for 2024 og senere perioder bokføres mottatte fakturaer, betalingsanmodninger og «automatiske utbetalinger» i samme periode som faktura/betalingsanmodning er datert. Ved regnskapsavslutningen for 2023 og tidligere år har Forskningsrådet i tillegg regnskapsført fakturaer for kostnader som tilskuddsmottaker har hatt i foregående år, selv om fakturaen mottas i januar året etter. Ved overgang til bruttobudsjettert virksomhet, med tilhørende krav om rapportering etter kontantprinsippet, er ikke samme praksis mulig å gjennomføre. Forskningsrådet valgte å endre praksis ved avslutningen av 2024, prinsippendringen vil være permanent. Prinsippendringen medfører at utbetaling og utgiftsføring av tildelte tilskudd ble lavere i 2024 enn i tidligere og fremtidige regnskapsår. For 2025 og fremtidige år vil tallene følge prinsippet som nå er valgt og være sammenlignbare med tidligere år. Påløpte forpliktelser, drift og tilskudd, med bilagsdato gjeldende periode, er avsatt og bokført i SRS regnskapet.

Vurdering av vesentlige forhold ved regnskapet

Bevilgningsrapporten

Forskningsrådets samlede tildeling for 2025 er netto 12,26 mrd. kroner.

Per 3. tertial 2025 har Forskningsrådet sum utgifter (drift og tilskudd) på 10,72 mrd. kroner. Av samlet tildelinger (drift og tilskudd) har Forskningsrådet netto mindreutgifter på 1,62 mrd. kroner. Samlet forbruk av nettoføringsordningen er 60,34 mill. kroner pr 31.12.2025.

Det ble i 2025 kontant utbetalt over bevilgning på en kap. post (FIN 1600.71) med totalt 3,2 mill. kroner. I tråd med tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet har Forskningsrådet fått delegert fullmakt til å omdisponere fra kap. 285 post 75 (Avsetning til usikker framdrift) til å dekke uventede merutgifter på inntil 500 mill. kroner. Merutgiften er betydelig under øvre ramme for fullmakten. I tråd med avtale med Kunnskapsdepartementet føres utbetalingene på posten det tilhører. Overforbruket skyldes raskere fremdrift enn estimert på enkelte prosjekter.

Per 3. tertial 2025 har Forskningsrådet merinntekt på 2,75 mill. kroner.

Per 3. tertial 2025 er «netto rapportert til bevilgningsregnskapet» 10,64 mrd. kroner.

Artskontorrapportering

Ved årsslutt 2025 er sum innbetalinger fra drift 23,23 mill. kroner og sum utbetalinger til drift 830,48 mill. kroner. Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet for perioden er 10,64 mrd. kroner.

Sum mellomværende med statskassen per 3. tertial 2025 er på 301,89 mill. kroner, som er likt endringen fra inngående balanse 2025. Ved overgangen fra netto til bruttobudsjettert virksomhet var banksaldoen motpost til forskningsrådets kontante mellomværende og saldo på mellomværende med statskassen var derfor null pr. 31.12.2024.

De største postene i mellomværende med statskassen er forskuddstrekk til Skatteetaten og mottatt forskuddsbetaling for refusjon av driftskostnader fra EU. I tillegg inkluderer annen gjeld koordinatormidler fra EU og diverse midler forvaltet på vegne av andre ikke statlige virksomheter, nasjonale og internasjonale, samt statlige fond.

Resultatregnskap – drift

Driftsbudsjettet for 2025 har samlet sett en god utnyttelsesgrad. Per 3. tertial 2025 er utnyttelsen 97,6 prosent av en samlet bevilgning på 904,5 mill. kroner på kap. post 028501-21, inkludert budsjett- og belastningsfullmakter. Resultatet vurderes som tilfredsstillende, særlig sett i lys av overgangen til bruttobudsjettering i 2025.

Det samlede mindreforbruket på 24,8 mill. kroner skyldes for høy avsetning av personalkostnader i forbindelse med overgang til bruttobudsjettering, samt sen oppstart av enkelte nye oppdrag. Samlet sett vurderes den økonomiske situasjonen som stabil, med god kontroll på driften. Merinntektene på kap. post 3285.01 skyldes i hovedsak deltakeravgifter i forbindelse med Svalbardskonferansen som ble innbetalt sent i året, og utgjør 0,9 mill. kroner. Avviket på kap. post 3285.02 skyldes etterskuddsbetalte EU-midler på til sammen 1,7 mill. kroner.

Utover dette er det ingen andre vesentlige avvik på driften.

Resultatregnskap – tilskudd

Forskningsrådet har per 3. tertial 2025 fått bevilget 10,91 mrd. kroner til FoU-formål (inkludert grunnbevilgninger og belastningsfullmakter). I tillegg kommer avsetning til usikker fremdrift på 500 mill. kroner over KD Kap. 285.75.

Bevilgningen for 2024 var til sammenligning på 11,00 mrd. kroner. Midler fra øvrige finansieringskilder er på 314,88 mill. kroner per 3. tertial 2025.

Regnskapsførte tilskuddsmidler (SRS) for 31.12.2025 er på 10,33 mrd. kroner (hvorav 9,78 mrd. kroner er kontant utbetalt i løpet av året). Avsatt påløpte tilskudd/forskningsmidler til utbetaling per 31.12.2025 er på 594,89 mill. kroner. Mindreforbruk av bevilgningen for 2025 kan i hovedsak forklares av endring av regnskapsføring av tilskuddsutbetalinger som omtalt ovenfor, samt endringer i prosjektfremdrift sammenlignet med estimert kontant utbetaling, og ikke en reduksjon i forpliktelser. Forskningsrådet øker gradvis andelen av prosjekter som finansieres med etterskuddsvis fakturering, dette medfører en endring av utbetalingstakten sammenlignet med forskuddsvis utbetaling til prosjekter som gradvis utgår. Det forventes at midlene kommer til utbetaling fra 2026 og fremover.

Totalt er fremtidige kontraktsfestede forpliktelser knyttet til forskningsaktiviteter og prosjekter på om lag 32 mrd. kroner i perioden 2026-2034. Dette inkluderer 1,2 mrd. kroner som finansieres av andre finansieringskilder enn tilskuddspostene. Til sammenligning med tidligere år inkluderer dette ikke videreføring av grunnbevilgningene til instituttsektoren og øvrige gjennomstrømningsmidler på 1,7 mrd. kroner årlig (2025-nivå), da dette er årlige tilskudd.

Forskningsrådets avtaler om tilskudd er enkeltvedtak og reguleres derfor av forvaltningsrettslige regler. Avtalen gir derfor ikke en binding om flerårige tilskudds utbetalinger. I avtalens generelle vilkår kapittel 18.1 heter det blant annet at Forskningsrådet kan heve avtalen dersom "*Sentrale forutsetninger for kontraktsforholdet svikter, herunder at Forskningsrådet ikke får de nødvendige midler stilt til rådighet, det skjer endringer i offentlige reguleringer eller det oppstår andre uforutsette omstendigheter av vesentlig betydning for gjennomføringen av prosjektet eller Forskningsrådets evne til å bidra til dette, jf. punkt 4.7*".

Tilsagnsfullmakter

Samlet sett summerer tilsagnsfullmaktene for 2025 seg til 32,88 mrd. kroner på alle tilskuddspostene til Forskningsrådet, hvorav 30,75 mrd. kroner er bundet opp i forpliktelser med forfall i perioden 2026-2034. Forpliktelsene fordeler seg på kap. og post som vist i Note 20.

Over Kunnskapsdepartementet kap. post 285.71 har Forskningsrådet en tilsagnsfullmakt for 2025 på 11,21 mrd. kroner, hvorav 10,07 mrd. kroner er bundet opp i forpliktelser med forfall i perioden 2026-2034, per 31.12.2025. En del av ubenyttet fullmakt settes i omløp gjennom utlysninger i 2026, jfr. tildelingsbrev.

Over Kunnskapsdepartementet kap. post 285.72 har Forskningsrådet en tilsagnsfullmakt for 2025 på 6,02 mrd. kroner, hvorav 6,07 mrd. kroner er bundet opp i forpliktelser med forfall i perioden 2026-2033, per 31.12.2025. Forpliktelsene fremstår som større enn fullmakten ved årsslutt av 2025. Dette har sammenheng med ikke-utbetalte forpliktelser som var estimert til utbetaling i 2025, men som nå er forskjøvet til senere år grunnet tregere fremdrift enn forventet. Overdekningen dekkes i sin helhet av overført bevilgning fra 2025 til 2026.

Over Kunnskapsdepartementet kap. post 201.70 har Forskningsrådet en tilsagnsfullmakt for 2025 på 799,9 mill. kroner, hvorav 750,95 mill. kroner er bundet opp i forpliktelser med forfall i perioden 2026-2031, per 31.12.2025.

Balanse

For de fleste postene presentert i balansen har overgangen fra netto til bruttobudsjettet virksomhet ingen betydning for presentasjonen og sammenligningstall mellom periodene. Overgangen har derimot ført til at bankmidler innenfor konsernkontoordningen i en nettobudsjettet virksomhet er flyttet fra eiendelsiden til gjeldssiden i en bruttobudsjettet virksomhet. Summen av alle poster i 19-serien Eiendeler tilhører Avregning med statskassen per 01.01.25, på Gjeld og Egenkapital siden. Dette inkluderer også Avregning bevilgningsfinansiert virksomhet per 2024.12 på 93 mill., samt fordringer mot statskassen i forbindelse med avsetning påløpte tilskudd i 2024 290 mill. kroner. For å reflektere dette, er sammenligningstall til balansen for 3. tertial 2025 satt til inngående balanse per 01.01.2025.

Balansesummen ved årsslutt 2025 er 233,69 mill. kroner, som er om lag 52,9 % lavere enn balansesummen ved inngangen av 2025.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i kommende periode

Per 3. tertial 2025 er det gjort investeringer i varige driftsmidler/immaterielle rettigheter for til sammen 45,4 mill. kroner:

- Investeringer i varige driftsmidler (investering og forbedringer i IKT-porteføljen) – til sammen 18,0 mill. kroner
- Utvikling av nettsider Kjønnsforskning, under utførelse – til sammen 1,2 mill. kroner
- Investering i immaterielle eiendeler gjelder:
 - Aktivering av iFront
Utvidelse av funksjonalitet Skattefunn-ordningen (nytt sakssystem), 44,9 mill. kroner, som er satt i drift per mai 2026 (som var under utvikling i 2024/2025, jf. Anleggsnote 4 Immaterielle eiendeler -avgang anskaffelseskost i 2025») minus 44,9 mill. kroner (som er en del av «avgang anskaffelseskost i 2025» (-) 53,1 mill. kroner)
 - Videre utvikling iFront
Innkjøp under utførelse - til sammen 23,7 mill. kroner.
 - Aktivering av Langtidsbudsjetteringsverktøy
Investering på 8,1 mill. kroner, som er satt i drift per mai 2025 (som var under utførelse per 31.12.2024 på 7,7 mill. kroner, jf. Anleggsnote 4 Immaterielle eiendeler - avgang anskaffelseskost i 2025) minus 8,1 mill. kroner per april 2025, (som er en del av «avgang anskaffelseskost i 2025» (-) 53,1 mill. kroner)
 - Videre utvikling Langtidsbudsjetteringsverktøy
Innkjøp under utførelse – til sammen 2,6 mill. kroner

I budsjettet for 2025 var det satt av 58,7 mill. kroner til investeringer i varige driftsmidler/immaterielle rettigheter.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor for Forskningsrådet. Revisjonsberetningen for 2025 skal foreligge innen 01. mai 2026.

13. mars 2026

Gunnar Bovim
styrets leder

Birger Vikøren

Gunnar Hovland

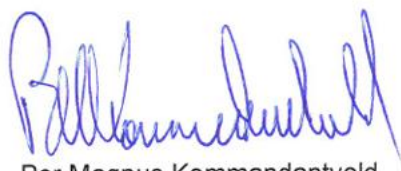
Linda Nøstbakken

Iselin Marstrander

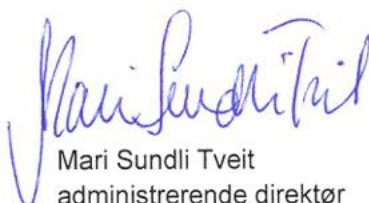
Paula Eerola

Per Magnus Kommandantvold
ansattes representant

Lillian Margrethe Baltzrud
ansattes representant

Mari Sundli Tveit
administrerende direktør

Regnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Regnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 26. november 2025 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet som føres i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret (ettårsprinsippet)
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret (fullstendighetsprinsippet)
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp (bruttoprinsippet)

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap. Note B skal rapporteres i Forskningsrådets regnskap for årsoppgjøret 2025.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen

for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen. Forskningsrådet har ingen avgitte belastningsfullmakter for regnskapsåret 2025.

Se også kommentarer under om endring av status for Norges Forskningsråd f.o.m. 2025.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Norges Forskningsråd endret status fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert virksomhet fra og med 1. januar 2025. Det er følgelig ikke utarbeidet sammenligningstall for artskontorrapporteringen. Tilsvarende gjelder for mellomværende med statskassen som ikke eksisterte per 01.01.2025 pga. overgangen, og endringen av mellomværendet i 2025 vil da være lik utgående balanse på mellomværende per 31.12.2025.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for bruttobudsjetterte virksomheter

Beløp i 1000 kroner

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling for 2025*	Regnskap 31.12.2025	Merutgift (-) og mindre- utgift
0118	Direktoratet for Strålevern og atomsikkerhet	72	EURATOM	B	0	2 000	
0118	Utenrikspolitiske satsinger	77	Norges forskningsråd - utenriksområdet, kan overføres	A, B	51 366	46 472	4 894
0161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner	71	Forskning, kan overføres	A, B	21 900	21 900	0
0161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner	74	Norges forskningsråd, - utviklingsområdet, kan overføres	A, B	144 650	124 996	19 654
0201	Analyse og kunnskapsgrunnlag	70	Norges forskningsråd - forskning om utdanning og forskning, kan overføres	A, B	265 064	196 383	68 681
0226	Utdanningsdirektoratet	21	Olympiader og konkurranser i realfag	B	0	1 615	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	71	Norges forskningsråd - tilskudd til vitensenter	A, B	124 977	124 977	0
0285	Norges forskningsråd	01	Driftsutgifter	A, B	822 867	803 387	19 480
0285	Norges forskningsråd	21	Særskilde driftsutgifter	A, B	78 249	75 702	2 547
0285	Norges forskningsråd	71	Strategiske forskningsprioriteringer, kan overføres	A, B	2 960 898	2 664 519	296 379
0285	Norges forskningsråd	72	Langsiktig, grunnleggende forskning, kan overføres	A, B	1 640 929	1 379 847	261 082
0285	Norges forskningsråd	73	Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt	A, B	253 626	253 626	0
0285	Norges forskningsråd	75	Avsetning til usikker framdrift	A, B	500 000	0	500 000
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	21	Særskilde driftsutgifter	A, B	1 500	1 500	0
0325	Allmenne kulturformål	70	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	21 100	14 317	6 783
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	73	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	71 717	66 542	5 175
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	72	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	82 900	78 275	4 625
0601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	74	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	172 300	144 884	27 416
0780	Forskning	70	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	464 512	393 124	71 388
0800	Barne- og familiedepartementet	70	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	52 500	42 817	9 683
0846	Familie- og oppveksttiltak	21	Særskilde driftsutgifter	B	0	452	
0858	Barne-, og ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten	01	Driftsutgifter	B	0	241	
0920	Norges forskningsråd	70	Tilskudd til næringsrettet forsknings, kan overføres	A, B	1 015 670	952 785	62 885
0920	Norges forskningsråd	71	Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter	A, B	553 250	553 250	0
0920	Norges forskningsråd	72	Tilskudd til marin og maritim forskning, kan overføres	A, B	440 720	367 965	72 755
0920	Norges forskningsråd - Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter NFD	73	Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter	A, B	132 760	132 760	0
0928	Annen marin forsknings og utvikling	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	B	0	432	
1137	Forskning og innovasjon	71	Forskningsaktivitet - Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	204 327	178 664	25 663
1137	Forskning og innovasjon	72	Grunnbevilgning til forskningsinstitutt - Norges forskningsråd	A, B	213 016	213 016	0
1301	Forskning og utvikling mv.	71	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	65 000	60 500	4 500
1301	Forskning og utvikling mv.	72	Norges forskningsråd - NTP-formål, kan overføres	A, B	41 000	31 142	9 858
1400	Klima- og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	500	337	163
1410	Kunnskap om klima og miljø	71	Grunnbevilgning til miljøinstituttene under Norges forskningsråd	A, B	248 021	248 021	0
1410	Kunnskap om klima og miljø	73	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	444 695	396 871	47 824
1420	Miljødirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	9	
1471	Norsk Polarinstittutt	50	Forvaltning av stipend til Arctic Field Grant	B	0	597	
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	51	Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutt	A, B	50 278	50 278	0
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet Tilskudd til forskning og informasjon - DFD	71	Forskningsmidler til Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	83 240	70 530	12 710
1600	Finansdepartementet	71	Forskning og allmennopplysning - Norges forskningsråd	A, B	38 400	41 637	-3 237
1618	Skatteetaten	50	Skatte- og avgiftsforskning	B	0	2 300	
1700	Forsvarsdepartementet	72	Overføringer til forskningsrådet, kan overføres	A, B	64 100	54 564	9 536
1850	Klima, industri og teknologi	73	Norges forskningsråd, kan overføres	A, B	954 000	868 601	85 399
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	60 343	
Sum utgifter					12 280 032	10 722 182	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling for 2025*	Regnskap 31.12.2025	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3285	Norges forskningsråd- Inntekter fra oppdrag	01	Inntekter fra oppdrag	4 110	5 290	1 180
3285	Norges forskningsråd- Inntekter fra refusjon o.a..	02	Inntekter fra refusjoner o.a.	16 370	17 942	1 572
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	0	2 408	
5605	Renteinntekter til staten	83	Inntekt til staten	0	17	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift	0	61 695	
Sum inntekter				20 480	87 351	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		10 634 830
Kapitalkontoer		
60095701	Norges Bank KK /innbetalinger	978 806
60095702	Norges Bank KK/utbetalinger	-11 311 744
702966	Endring i mellomværende med statskassen	-301 893
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet				
Konto	Tekst	Regnskap 31.12.2025	Regnskap 31.12.2024	Endring
8010209	05677.60.33384 Gaveforsterkning	0	408	-408
702966	Mellomværende med statskassen	-301 893	0	-301 893

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Kommentar til bevilgningsrapportering

Det var et merforbruk på Finansdepartementets kap. 1600, post 71 mot bevilgning på 3,24 mill. kroner. Av bevilgning på 38,40 mill. kroner ble det utbetalt 41,64 mill. kroner. Avviket skyldes endringer i prosjektfremdrift sammenlignet med estimert kontant utbetaling, ikke en økning i forpliktelser. Følgelig vil fremtidige forpliktelser reduseres med merforbruket. Overforbruket dekkes av omdisponeringsfullmakten på Kunnskapsdepartementets kap. 285, post 75 (Avsetning til usikker fremdrift). Vi viser til fullmakten slik det fremkommer i vedtatt statsbudsjett for 2025, tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 19.12.2024, samt Vedlegg 3 til tildelingsbrevet.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Beløp i 1000 kroner

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0118	Utenrikspolitiske satsinger	77	Norges forskningsråd - utenriksområdet, <i>kan overføres</i>	0	51 366	51 366
0161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner*	71	Forskning, <i>kan overføres</i>	0	21 900	21 900
0161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner	74	Norges forskningsråd, - utviklingsområdet, <i>kan overføres</i> Norges forskningsråd - forskning om utdanning og forskning, <i>kan overføres</i>	0	144 650	144 650
0201	Analyse og kunnskapsgrunnlag	70		0	265 064	265 064
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	71	Norges forskningsråd - tilskudd til vitensenter	0	124 977	124 977
0285	Norges forskningsråd	01	Driftsutgifter	155 886	666 981	822 867
0285	Norges forskningsråd	21	Særskilde driftsutgifter	0	78 249	78 249
0285	Norges forskningsråd	71	Strategiske forskningsprioriteringer, <i>kan overføres</i>	0	2 960 898	2 960 898
0285	Norges forskningsråd	72	Langsiktig, grunnleggende forskning, <i>kan overføres</i>	0	1 640 929	1 640 929
0285	Norges forskningsråd	73	Grunnbevilgning til samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt	0	253 626	253 626
0285	Norges forskningsråd	75	Avsetning til usikker framdrift	0	500 000	500 000
0288	Internasjonale samarbeidstiltak	21	Særskilde driftsutgifter	0	1 500	1 500
0325	Allmenne kulturformål	70	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	21 100	21 100
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	73	Tilskudd til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	71 717	71 717
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	72	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	82 900	82 900
0601	Utretningsvirksomhet, forskning mv.	74	Tilskudd til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	172 300	172 300
0780	Forskning	70	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	464 512	464 512
0800	Barne- og familiedepartementet	70	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	52 500	52 500
0920	Norges forskningsråd	70	Tilskudd til næringsrettet forskning, <i>kan overføres</i>	0	1 015 670	1 015 670
0920	Norges forskningsråd	71	Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter	0	553 250	553 250
0920	Norges forskningsråd	72	Tilskudd til marin og maritim forskning, <i>kan overføres</i>	0	440 720	440 720
0920	Norges forskningsråd	73	Grunnbevilgning til primærnæringsinstitutter	0	132 760	132 760
1137	Forskning og innovasjon	71	Forskningsaktivitet - Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	204 327	204 327
1137	Forskning og innovasjon	72	Grunnbevilgning til forskningsinstitutt - Norges forskningsråd	0	213 016	213 016
1301	Forskning og utvikling mv.	71	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	65 000	65 000
1301	Forskning og utvikling mv.	72	Norges forskningsråd - NTP-formål, <i>kan overføres</i>	0	41 000	41 000
1400	Klima- og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	0	500	500
1410	Kunnskap om klima og miljø	71	Grunnbevilgning til miljøinstituttene under Norges forskningsråd	0	248 021	248 021
1410	Kunnskap om klima og miljø	73	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	444 695	444 695
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	51	Gjennomstrømningsmidler til forskningsinstitutt	0	50 278	50 278
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	71	Forskningsmidler til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	83 240	83 240
1600	Finansdepartementet	71	Forskning og allmennopplysning - Norges forskningsråd	0	38 400	38 400
1700	Forsvarsdepartementet	72	Tilskudd til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	64 100	64 100
1850	Klima, industri og teknologi	73	Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	0	954 000	954 000
SUM				155 886	12 124 146	12 280 032

*Kapittel 0161 post 71 er presentert i tabellen ovenfor, og rapportert i Statsregnskapet i 2025 som budsjettfullmakt (delegert fullmakt, Z1). Denne posten skulle vært en belastningsfullmakt. I 2026 er denne gitt som et budsjett fullmakt (delegert fullmakt) fra Utenriksdepartementet direkte.

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for bruttobudsjetterte virksomheter
Beløp i 1000 kroner

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter iht. merinntekts- fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Inn- sparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
011877	"kan overføres"	4 894	0	4 894	0	0	0	4 894	51 366	4 894
016171**		0	0	0	0	0	0	0	0	0
016174	"kan overføres"	19 654	0	19 654	0	0	0	19 654	144 650	19 654
020170	"kan overføres"	68 681	0	68 681	0	0	0	68 681	265 064	68 681
022671		0	0	0	0	0	0	0	0	0
028501 / 328502		19 480	0	19 480	1 572	0	0	21 052	33 349	21 052
028521 / 328501		2 547	0	2 547	1 180	0	0	3 727	3 912	3 727
028571	"kan overføres"	296 379	0	296 379	0	0	0	296 379	2 960 898	296 379
028572	"kan overføres"	261 082	0	261 082	0	0	0	261 082	1 640 929	261 082
028573		0	0	0	0	0	0	0	0	0
028575		500 000	0	500 000	0	0	-3 237	496 763	0	0
028821		0	0	0	0	0	0	0	0	0
032570	"kan overføres"	6 783	0	6 783	0	0	0	6 783	21 100	6 783
040073	"kan overføres"	5 175	0	5 175	0	0	0	5 175	71 717	5 175
050072	"kan overføres"	4 625	0	4 625	0	0	0	4 625	82 900	4 625
060174	"kan overføres"	27 416	0	27 416	0	0	0	27 416	172 300	27 416
078070	"kan overføres"	71 388	0	71 388	0	0	0	71 388	464 512	71 388
080070	"kan overføres"	9 683	0	9 683	0	0	0	9 683	52 500	9 683
092070	"kan overføres"	62 885	0	62 885	0	0	0	62 885	1 015 670	62 885
092071		0	0	0	0	0	0	0	0	0
092072	"kan overføres"	72 755	0	72 755	0	0	0	72 755	440 720	72 755
092073		0	0	0	0	0	0	0	0	0
113771	"kan overføres"	25 663	0	25 663	0	0	0	25 663	388 483	25 663
113772		0	0	0	0	0	0	0	0	0
130171	"kan overføres"	4 500	0	4 500	0	0	0	4 500	65 000	4 500
130172	"kan overføres"	9 858	0	9 858	0	0	0	9 858	41 000	9 858
140021		163	0	163	0	0	0	0	0	0
141071		0	0	0	0	0	0	0	0	0
141073	"kan overføres"	47 824	0	47 824	0	0	0	47 824	444 695	47 824
150051		0	0	0	0	0	0	0	0	0
150071	"kan overføres"	12 710	0	12 710	0	0	0	12 710	83 240	12 710
160071		-3 237	0	-3 237	0	0	3 237	0	0	0
170072	"kan overføres"	9 536	0	9 536	0	0	0	9 536	64 100	9 536
185073	"kan overføres"	85 399	0	85 399	0	0	0	85 399	954 000	85 399

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres".

**Kapittel 0161 post 71 er presentert i tabellen ovenfor, og rapportert i Statsregnskapet i 2025 som budsjettfullmakt (delegert fullmakt, Z1). Denne posten skulle vært en belastningsfullmakt. I 2026 er denne gitt som en budsjettfullmakt (delegert fullmakt) fra Utenriksdepartementet direkte.

Belastningsfullmakter - tilskudd

Bakgrunn for belastningsfullmakter

UD Kap. 118.72 - Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA)

DSA har delegert belastningsfullmakt for Utenriksdepartementets andel til utgifter for deltakelse i Det europeiske atomenergifelleskap, EURATOM til Norges forskningsråd, i 2025. Bevilgningen er på inntil 2 mill. kroner og belastes kap. 118, post 72.

KD Kap. 226.21

Midlene skal dekke arbeidet med å koordinere og drifte konkurranser og olympiader i realfag i 2025-2026. Belastningsfullmakten gjelder for budsjettåret 2025. Mindreforbruket på 0,38 mill. kroner skyldes endringer i prosjektfremdrift sammenlignet med prosjektbudsjett.

NFD Kap. 928.21

Forskningsrådet har en belastningsfullmakt for 2025 på NFD kap. 928, post 21 som skal dekke kostnader knyttet til Forskningstoktet GoNorth. Forskningsrådet fikk en fullmakt i 2025 på 21,5 mill. kroner (jfr. RNB 2025) på posten. Det har vært usikkert om forbruket ville skje i 2025 eller 2026. Mesteparten av utbetalingene til prosjektet er forskjøvet til 2026 og det er søkt om overføring av midlene til 2026.

KLD Kap. 1471.50

Norges forskningsråd forvalter stipendene til Arctic Field Grant på vegne av Norsk Polarinstitutt. Belastningsfullmakten gjelder tildelingen av stipend på inntil 597 000 kroner for 2025 og er gitt over kap. 1471, post 50.

FIN Kap. 1618.50

Belastningsfullmakten gjelder tilskudd innen skatteøkonomisk forskning definert i formålsdokument og avtale mellom Norges forskningsråd og Skatteetaten av 20.12.2022. Fullmakten for 2025 er på 2,3 mill. kroner og belastes kap. 1618, post 50.

Tabell 1 Belastningsfullmakter - tilskudd			
Kapittel og post	Tildeling	Kontant utbetalt	Mindreutgift
011872	2 000	2 000	0
022621	2 000	1 615	385
092821	21 500	432	21 068
147150	597	597	0
161850	2 300	2 300	0

Budsjettfullmakter - tilskudd

Mottatte budsjettfullmakter

Forskningsrådet har mottatt budsjettfullmakter på følgende tilskuddsposter som vist i tabellen nedenfor. Det vises til Forklaringer til statsregnskapet for 2025 som er sendt til relevante departementer per 03.02, som gir en forklaring av mer/- mindre forbruk per post.

For tilskuddsposter med stikkordet «kan overføres», kan maksimalt summen av de siste to års bevilgning for postene overføres til neste budsjettår.

Mulig overførbart beløp

Forskningsrådet kan søke om overføring av ubrukt bevilgning iht. årlig rundskriv R-2. Viser også til Finansdepartementets rundskriv R-8 om årsavslutning 2025.

Det er sendt søknad om å overføre mindreforbruk av bevilgningen fra 2025 til 2026 slik som det fremkommer i tabell 2, per departement og post. For FIN kap. 1600, post 71 er bevilgningen overskredet med dekning i KD sin kap. 285, post 75.

Tabell 2 Budsjettfullmakter - tilskudd						
Departement	Kapittel og post	Stikkord	Bevilgning	Forbruk	Merforbruk(-) /mindreforbruk(+)	Innsparinger
Utenriksdepartementet	011877	"kan overføres"	51 366	46 472	4 894	0
Utenriksdepartementet	016174	"kan overføres"	144 650	124 996	19 654	0
Kunnskapsdepartementet	020170	"kan overføres"	265 064	196 383	68 681	0
Kunnskapsdepartementet	028571	"kan overføres"	2 960 898	2 664 519	296 379	0
Kunnskapsdepartementet	028572	"kan overføres"	1 640 929	1 379 847	261 082	0
Kunnskapsdepartementet	028575	"kan overføres"	500 000	0	500 000	-3 237
Kultur- og likestillingsdepartementet	032570	"kan overføres"	21 100	14 317	6 783	0
Justis- og beredskapsdepartementet	040073	"kan overføres"	71 717	66 542	5 175	0
Kommunal- og distriktsdepartementet	050072	"kan overføres"	82 900	78 275	4 625	0
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	060174	"kan overføres"	172 300	144 884	27 416	0
Helse- og omsorgsdepartementet	078070	"kan overføres"	464 512	393 124	71 388	0
Barne- og familiedepartementet	080070	"kan overføres"	52 500	42 817	9 683	0
Nærings- og fiskeridepartementet	092070	"kan overføres"	1 015 670	952 785	62 885	0
Nærings- og fiskeridepartementet	092072	"kan overføres"	440 720	367 965	72 755	0
Landbruks- og matdepartementet	113771	"kan overføres"	204 327	178 664	25 663	0
Samferdselsdepartementet	130171	"kan overføres"	65 000	60 500	4 500	0
Samferdselsdepartementet	130172	"kan overføres"	41 000	31 142	9 858	0
Klima- og miljødepartementet	141073	"kan overføres"	444 695	396 871	47 824	0
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	150071	"kan overføres"	83 240	70 530	12 710	0
Finansdepartementet	160071	"kan overføres"	38 400	41 637	-3 237	3 237
Forsvarsdepartementet	170072	"kan overføres"	64 100	54 564	9 536	0
Energidepartementet	185073	"kan overføres"	954 000	868 601	85 399	0

Belastningsfullmakter - drift

Bakgrunn for belastningsfullmakter

Kap. 846.21 - Barne- og familiedepartementet - Innsatsgruppe Barn og unge

Forskningsrådet har fått i oppdrag å være vertskap for samfunnsoppdraget om inkludering av barn og unge, herunder å etablere en innsatsgruppe. Det er bevilget 0,9 mill. kroner til formålet.

Kap. 858.01 – Bufdir – Kilden

Beløpet skal dekke kostnader i oppdraget Bufdir har bestilt fra Kilden kjønnsforskning (Forskningsrådet) til å kartlegge kunnskap og erfaringer med å integrere kjønns- og likestillingsperspektiver i politikkutvikling og forvaltning av skattesystemet i Norge. Beløpet er på 0,3 mill. kroner.

Kap. 1420.21 – Miljødirektoratet – Mikroplast

Belastningsfullmakten gjelder forarbeid for en kommende mikroplast-utlysning, og er på 0,1 mill. kroner.

Tabell 3 Belastningsfullmakter - drift				
Kapittel og post	Tildeling	Kontant utbetalt		Mindreutgift
084621	900		452	448
085801	300		241	59
142021	100		9	91

Budsjettfullmakter - drift

Mottatte budsjettfullmakter

Forskningsrådet har mottatt budsjettfullmakter på følgende driftsposter som vist i tabell 4. Det vises til Forklaringer til statsregnskapet for 2025 som er sendt til Kunnskapsdepartementet 03.02, som gir en forklaring av mer/- mindre forbruk per post.

Maksimalt beløp som kan overføres på driftspostene er 5 prosent av årets bevilgning.

Kap. 0285.01 – Kunnskapsdepartementet – driftsutgifter

Se tabell 4.

Kap. 0285.21 – Kunnskapsdepartementet – særskilte driftsutgifter

Se tabell 4.

Kap. 288.21 – Kunnskapsdepartementet – KVA

Beløpet på 1,5 mill. kroner og skal dekke Forskningsrådets arbeid med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier.

Kap. 920.72 - Norges forskningsråd – Ocean Monitor

Finansiering og oppfølging av Norges deltagelse i OECDs arbeid med havøkonomi gjennom prosjektet Ocean Monitor, med 50.000 kroner til disposisjon.

Kap. 1400.21 - Klima- og miljødepartementet – Sirkulær økonomi

Forskningsrådet er tildelt midler knyttet til samfunnsoppdraget for sirkulær økonomi på 0,5 mill. kroner.

Mulig overførbart beløp

Forskningsrådet kan søke om overføring av ubrukt bevilgning iht. årlig rundskriv R-2. Viser også til Finansdepartementets rundskriv R-8 om årsavslutning 2025.

Det er sendt søknad om å overføre mindreforbruk av bevilgningen fra 2025 til 2026 slik som det fremkommer i tabell 4. Se forklaring under de enkelte budsjettfullmaktene.

Tabell 4 Budsjettfullmakter - drift				
Departement	Kapittel og post	Bevilgning	Kontant utbetalt	Merforbruk(-) /mindreforbruk(+)
Kunnskapsdepartementet	028501	822 867	803 387	19 480
Kunnskapsdepartementet	028521	78 249	75 702	2 547
Kunnskapsdepartementet	028821	1 500	1 500	0
Klima- og miljødepartementet	140021	500	337	163
Nærings- og fiskeridepartementet	092072	50	3	47

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Forskningsrådet kan overskride bevilgningen under Kap. 285.01 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3285.02 og Kap. 285.21 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3285.01, se tabell 4 og 5.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter og inntektskapitler

Det samlede mindreforbruket på 24,8 mill. kroner skyldes for høy avsetning av personalkostnader i forbindelse med overgang til bruttobudsjettering samt sen oppstart av enkelte nye oppdrag.

Merinntektene på kapittelpost 3285.01 skyldes i hovedsak deltakeravgifter i forbindelse med Svalbardskonferansen som ble innbetalt sent i året, og som utgjør 0,9 mill. kroner. Avviket på kapittelpost 3285.02 skyldes etterskuddsbetalte EU-midler på til sammen 1,7 mill. kroner.

Tabell 5 Inntektskapitler - drift				
Departement	Kapittel og post	Inntektskrav 2025	Kontant innbetalt	Merinntekt
Kunnskapsdepartementet	328501	4 110	5 290	1 180
Kunnskapsdepartementet	328502	16 370	17 942	1 572

Andre fullmakter

Delegering av fullmakt for postering mot mellomværende med statskassen

Det vises til vedtak III Andre fullmakter i Innst. 75 S (2025-2026) og Prop. 25 S (2025-2026), og supplerende tildelingsbrev nr. 5 fra Kunnskapsdepartementet. KD delegerer III Fullmakt til postering mot mellomværet med statskassa til Forskningsrådet.

Med dette har Forskningsrådet fullmakt til å postere innbetalinger fra statlige fond som skal videreformidles til andre, mot mellomværende med statskassen. Mellomværende blir utlignet når midlene blir utbetalt til endelig mottaker.

Note C Oversikt over binding på framtidige års bevilgninger

Beløp i 1000 kroner

Avtaler om leie av kontorlokaler*				
Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	3 300	3 300	0	3 300
Varighet 1-5 år	30 200	30 200	75 500	105 700
Varighet over 5 år	0	0	0	0
Totalt	33 500	33 500	75 500	109 000

Andre vesentlige leieavtaler**				
Gjenværende varighet	Årlig leiebeløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	0	0	0	0
Varighet 1-5 år	1 300	800	800	1 600
Varighet over 5 år	10 005	10 805	97 245	108 050
Totalt	11 305	11 605	98 045	109 650

Vesentlige avtaler om kjøp av tjenester***				
Gjenværende varighet	Årlig beløp	Av neste års bevilgning	Av senere års bevilgning	Samlet binding på framtidige års bevilgninger
Varighet inntil 1 år	500	250	0	250
Varighet 1-5 år	950	950	160	1 110
Varighet over 5 år	0	0	0	0
Totalt	1 450	1 200	160	1 360

*Hovedkontoret på Lysaker som har leieperiode ut mai 2029. I tillegg vises øvrig leieavtaler for regionale kontorplasser, disse avtalene har mindre enn 1 års oppsigelse.

**Andre vesentlige leieavtaler gjelder: Gammel dataplattform (fases ut ila 2027), ny dataplattform, saksbehandlingssystem, systemdrift og regnskapssystem. I kategorien leieavtaler over 5 år, er det lagt inn avtaler med kort oppsigelsesfrist, men hvor avtalen i realiteten har en lengre bindingstid da avtalen er nødvendig for drift av NFR. Det er lagt inn 10 år som grunnlag for beregning av senere års bevilgning.

***I vesentlige avtaler om kjøp av tjenester som er bundet i form av fastpris inngår avtaler knyttet til drift av lokaler herunder renhold- og vaktmestertjenester ved hovedkontoret på Lysaker.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for bruttobudsjetterte virksomheter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	22 149	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1 083	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	<i>23 232</i>	<i>0</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	532 319	0
Andre utbetalinger til drift	298 161	0
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	<i>830 480</i>	<i>0</i>
Netto rapporterte driftsutgifter	807 248	0
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	3	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	<i>3</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalt til investeringer	53 257	0
Utbetaling av finansutgifter	198	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	<i>53 455</i>	<i>0</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	53 452	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	2 424	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>2 424</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	9 777 906	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>9 777 906</i>	<i>0</i>
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700)	61 695	0
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309)	0	0
Nettoføring for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633)	60 343	0
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>	<i>-1 352</i>	<i>0</i>
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	10 634 830	0
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2025	31.12.2024
Fordringer på ansatte	545	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	20 942	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-20 531	0
Skyldige offentlige avgifter	-1 178	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-5 993	0
Mottatte forskuddsbetalinger	-19 064	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	-751	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	-65	0
Annen gjeld som inngår i mellomværende	-275 798	0
Sum mellomværende med statskassen	-301 893	0

Sammenligningstall for artskontorrapporteringen for 2025 (2024-tall) er ikke oppført siden Forskningsrådet var nettbudsjettert i 2024. Annen gjeld som inngår i mellomværende -275,8 mill. kroner er koordinatormidler fra EU (-20,9 mill. kroner) og midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond, internasjonale aktører og EU (-254,9 mill. kroner).

Kontrollsum:	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet (fra Bevilgningsrapportering)	10 634 830
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet (fra Artskontorrapportering)	10 634 830
Kontrollsum	0

Generelt

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med gjeldende SRS. NFR endret status fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert virksomhet fra og med 1. januar 2025. Sammenligningstallene i balansen er omarbeidet.

Anvendte regnskapsprinsipper

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven

er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner og annet IKT-utstyr med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Investering i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Forskningsrådet har valutakonto i EURO utenfor statens konsernkontoordning, som gjelder rollen som koordinatormidler i EU prosjekter. Verdien er omregnet til valutakurs på siste balansedag 31.12 etter Norges Banks spotkurs per 31.12.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12. lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Presenteres etter samme prinsipp som de er bokført.

Andre overføringer til staten i Forskningsrådet inkluderer Ymse inntekter og renteinntekter til staten.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Presenteres etter samme prinsipp som de er bokført. Påløpte tilskudd avsettes som kostnad på innværende rapporteringsperiode. Dette fremgår i regnskapslinjen for gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten i balanseoppstillingen.

Fra og med overgangen til bruttobudsjettering bokføres faktura og SRS-avsetning for mottatte fakturaer, betalingsanmodninger og «automatiske utbetalinger» i samme periode som faktura/betalingsanmodning er datert.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsipp

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap
Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	845 162	822 552
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	21 882	29 395
Salgs- og leieinntekter	1	1 083	82
<i>Sum driftsinntekter</i>		<i>868 127</i>	<i>852 029</i>
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	535 315	503 186
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	44 562	52 734
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	3 752
Andre driftskostnader	3	287 464	291 699
<i>Sum driftskostnader</i>		<i>867 340</i>	<i>851 371</i>
Driftsresultat		787	658
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	4	334
Finanskostnader	6	200	142
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		<i>-197</i>	<i>191</i>
Resultat av periodens aktiviteter		590	849
Endring pensjonsforpliktelser	19	-590	-849
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	2 424	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet	9	2 424	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	10	10 329 265	9 406 279
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	10 329 265	9 406 279
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>

Balanse

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2025	01.01.2025
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	4	100 533	77 936
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	26 235	51 857
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>126 768</i>	<i>129 793</i>
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	44 649	40 749
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>44 649</i>	<i>40 749</i>
III Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum anleggsmidler		171 417	170 542
B. Omløpsmidler			
I Beholdninger av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
II Fordringer			
Kundefordringer	13	6 008	1 473
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	716	0
Andre fordringer	14	34 606	305 541
<i>Sum fordringer</i>		<i>41 331</i>	<i>307 014</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd (utenfor statens konsernkontoordning)	17	20 942	18 171
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17	0	408
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>20 942</i>	<i>18 579</i>
Sum omløpsmidler		62 273	325 593
Sum eiendeler drift		233 690	496 135
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
<i>Sum fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum eiendeler		233 690	496 135

Balanse
Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2025	01.01.2025
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
<i>Sum virksomhetskapi tal</i>		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-1 090 178	-307 073
<i>Sum avregninger</i>		-1 090 178	-307 073
Sum statens kapital		-1 090 178	-307 073
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelse r			
Pensjonsforpliktelse r	19	36 054	36 644
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>		36 054	36 644
II Annen langsiktig gjeld			
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		42 869	12 364
Skyldig skattetrekk og andre trekk		20 531	0
Skyldige offentlige avgifter		12 287	12 835
Avsatte feriepenge r		45 853	42 443
Mottatt forskuddsbetaling	16	18 990	20 941
Annen kortsiktig gjeld	18	306 495	381 747
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		447 024	470 330
Sum gjeld		483 078	506 974
Sum statens kapital og gjeld drift		-607 100	199 901
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Forskningsmidle r til utbetaling (leverandørgjeld)	8	840 790	296 233
<i>Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>		840 790	296 233
Sum statens kapital og gjeld		233 690	496 135

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2025	31.12.2024*
<i>Inntekt fra bevilgninger</i>		
Periodens bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	841 864	786 233
Periodens bevilgninger fra andre departementer**	3 298	36 319
<i>Sum inntekt fra bevilgninger</i>	845 162	822 552
<i>Inntekt fra gebyrer</i>		
<i>Sum inntekt fra gebyrer</i>	0	0
<i>Inntekt fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	5 780	12 734
Tilskudd fra internasjonale organisasjoner	13 670	14 565
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	2 432	250
Tilskudd fra næringsliv og private ***	0	1 846
<i>Sum inntekt fra tilskudd og overføringer</i>	21 882	29 395
<i>Salgs- og leieinntekter</i>		
Inntekt fra oppdrag (3285.01)	63	0
Inntekt fra refusjoner o.a. (3285.02)	103	47
Andre salgs- og leieinntekter	917	35
<i>Sum salgs- og leieinntekter</i>	1 083	82
<i>Andre driftsinntekter</i>		
<i>Sum andre driftsinntekter</i>	0	0
<i>Sum driftsinntekter</i>	868 127	852 029

*Jf. omtale om overgang til bruttobudsjettering i Prinsippnote SRS, sammenligningstall er derfor fra 31.12.2024 når Forskningsrådet var nettobudsjetterert virksomhet, vist i akkumulerte tall.

** Nedgang i "Periodens bevilgninger fra andre departement" skyldes driftsposter som var bevilget over tilskuddsbudsjettet som nettobudsjettert i 2024.

*** Årsak til nedgang i "Tilskudd fra næringsliv og private" er Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond, internasjonale aktører og EU, bokføres på konto 2998/2999 - viser til note 18.

Note 2 Lønnskostnader

Beløp i 1000 kroner

DEL I	31.12.2025	31.12.2024
Lønn	389 881	370 842
Feriepenger	43 769	38 146
Arbeidsgiveravgift	64 572	62 219
Pensjonskostnader*	41 815	43 434
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-19 474	-10 827
Andre ytelser	14 752	-627
Sum lønnskostnader	535 315	503 186

Antall utførte årsverk: **384,7** **369,4**

Endring i sykepenger og andre refusjoner er knyttet til økning av avtaler for refusjon av lønn og økt refusjon av lønnstilskudd. Endring i andre ytelser skyldes hovedsakelig at Forskningsrådet som nettobudsjettet virksomhet i 2024 fikk overført refusjon fra tilskuddsmidler til driftsmidler ihht. bevilgning i tilskuddsbudsjettet.

*Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjør for 2025 11,5 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2025 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2024 utgjorde premiesatsen 11,9 prosent.

DEL II (Beløp i kroner)

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Andre godtgjørelser inkl. styrehonorar i 2025			Andre godtgjørelser inkl. styrehonorar i 2024		
	Lønn i 2025	Andre godtgjørelser inkl. styrehonorar i 2025	SUM 2025	Lønn i 2024	Andre godtgjørelser inkl. styrehonorar i 2024	SUM 2024
Gunnar Bovim Styreleder	0	400 296	400 296	0	374 100	374 100
Mari Sundli Tveit Adm. direktør	2 451 670	22 130	2 473 800	2 329 539	43 995	2 373 534

Styrehonorar og andre godtgjørelser til styremedlemmer	2025			2024		
	Styrehonorar i 2025	Andre godtgjørelser i 2025	SUM 2025	Styrehonorar i 2024	Andre godtgjørelser i 2024	SUM 2024
Birger Vikøren	234 976	0	234 976	223 200	1 501	224 701
Britt Elin Steinveg	196 500	714	197 214	186 800	423	187 223
Gunnar Hovland	196 500	478	196 978	186 800	0	186 800
Linda Nøstbakken	196 500	0	196 500	186 800	1 228	188 028
Iselin Marstrander	196 500	3 269	199 769	186 800	1 905	188 706
Paula Eerola	196 500	0	196 500	275 600	0	275 600

Særskilte opplysninger:

Norges forskningsråd har inngått avtale om etterlønn dersom Administrerende direktør blir bedt om å fratrukke sin stilling av styret. Avtale om etterlønn gis i 12 måneder og utgjør totalt 2.451.670 kr. Forskningsrådet har ikke inngått andre særskilte avtaler til fordel for administrerende direktør og styreleder.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2025	31.12.2024
Husleie	47 644	40 322
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	4 080	7 013
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	21 861	26 262
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	2 937	11 985
Mindre utstyrsanskaffelser	2 735	2 664
Tap og lignende	0	5 666
Leie av maskiner, inventar og lignende	32 588	35 330
Kjøp av konsulent tjenester fra kommunikasjonsbransjen	9 834	12 905
Kjøp av andre konsulent tjenester	80 405	85 006
Kjøp av andre fremmede tjenester	66 043	41 595
Reiser og diett	14 353	14 168
Øvrige driftskostnader	4 983	8 784
Sum andre driftskostnader	287 464	291 700

Reduksjon av sum andre driftskostnader i 2025 er hovedsakelig en konsekvens av innføring av nettoføringsordningen i 2025. Økning i husleie skyldes at Forskningsrådet i 2025 har bokført, i tråd med føringskontoplanen, felleskostnader på konto for husleie. Dette gir en tilsvarende reduksjon i andre kostnader til drift av eiendom og lokaler. Endring tap tilskudd er bokført som andre driftskostnader i 2024. I 2025 bokføres disse som tilskudd, se note 10. Samlet bruk av konsulenter og fremmed tjenester har økt fra 2025 til 2024. Drivere for økningen er eksempelvis Tibi/iFront, HO21-monitoren, ny økonomimodell og tungregnekraft-prosjektet. Øvrige driftskostnader har blitt redusert, hovedsakelig skyldes dette nedgang i kontingenter.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler:	Type eiendel		
	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Sum
Varighet inntil 1 år	3 300	0	3 300
Varighet 1-5 år	30 200	1 882	32 082
Varighet over 5 år	0	10 005	10 005
Kostnadsført leiebetaling for perioden	33 500	11 887	45 387

I kategorien Tomter, bygninger og annen fast eiendom inngår avtale om husleie for hovedkontoret på Lysaker, samt øvrige regionale husleieavtaler. Husleien inkluderer ikke felleskostnader, og beløpet er redusert med fremleie av kontor plass på Lysaker og i Brussel. Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende er IT-lisenser; Gammel dataplattform (fases ut ila 2027), ny dataplattform, saksbehandlingssystem, systemdrift og regnskapssystem, samt leie av kopimaskin, frankeringsmaskin, kaffemaskiner, postboks samt vedlikehold av planter.

Det er ingen operasjonelle leieavtaler i kategoriene immaterielle eiendeler, tomter mm. og driftsløsøre mm.

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 31.12.2024	250 806	51 857	302 663
+ tilgang i 2025 (+)	53 098	27 476	80 574
- avgang anskaffelseskost 2025 (-)	0	-53 098	-53 098
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2025	303 904	26 235	330 139
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2024 (-)	-10 890	0	-10 890
- nedskrivninger i 2025 (-)	0	0	0
- akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.2024 (-)	-161 981	0	-161 981
- ordinære avskrivninger i 2025 (-)	-30 500	0	-30 500
+ akkumulert avskrivning avgang i 2025 (+)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2025	100 533	26 235	126 768
Avskrivingssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i regnskapsåret:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Tilganger i 2025

Aktivering av immaterielle eiendeler gjelder aktivering av Langtidsbudsjetteringsverktøy 8,1 mill. kroner (under utførelse per 202412, minus 7,7 mill. kroner), samt aktivering av iFront del 2 44,9 mill. kroner (under utførelse per 202412, minus 44,9 mill. kroner). Programvare under utførelse av prosjekt iFront (nytt saksbehandlings plattform) og videre utvikling Langtidsbudsjetteringsverktøy, estimeres totalt til brutto 27,5 mill. kroner.

Avhendelse i 2025

Ingen utrangeringer er gjort i 2025 per 3. tertial 2025.

Avgang anskaffelseskost 2025 "Immaterielle eiendeler under utførelse" 53,098 mill. kroner i 2025 er programvare som var under utvikling per 31.12.24, men som er tatt i bruk og aktivert i 2025 - jf. Tilgang 2025 under "Programvare og lignende og rettigheter". Det blir gjort utrangeringer av 26 anlegg i 2026.

Nedskrivninger i 2025

Ingen nedskrivninger er gjort i 2025 per 3. tertial 2025 - ingen grunnlag for nedskrivninger etter gjennomgang anleggsregister.

Avskrivninger i 2025

Immaterielle eiendeler er avskrevet med 30,5 mill. kroner i 2025 per 3.tertial.

Tilleggs kommentar 2025

Avviket i anleggstillene mellom årsregnskapet for 2024 og 2025 skyldes at det i 2024 ble oppdaget at enkelte anlegg var feil kategorisert i anleggsmodulen. Feilen ble korrigert i forbindelse med innlesning av inngående balanse for 2025, noe som medfører endring i sammenligningstillene. Endringen har ingen resultatmessig effekt og påvirker ikke bunnlinjen.

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 31.12.2024	153 519	153 519
+ Tilgang i 2025 (+)	17 962	17 962
- avgang anskaffelseskost i 2025 (-)	0	0
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2025	171 481	171 481
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2024 (-)	-210	-210
- nedskrivninger i 2025 (-)	0	0
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2024 (-)	-112 560	-112 560
- ordinære avskrivninger i 2025 (-)	-14 062	-14 062
+ akkumulert avskrivning avgang i 2025 (+)	0	0
Balanseført verdi 31.12.2025	44 649	44 649
Avskrivningssatser (levetider)	3-15 år lineært	
Avhendelse av varige driftsmidler i regnskapsåret:		
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0

Tilganger i 2025

Aktivering av varige driftsmidler gjelder kjøp av software, servere, nettverk og kommunikasjonsutstyr og påkostning lokaler til 18,0 mill. kroner.

Avhendelse i 2025

Ingen utrangeringer er gjort i 2025 per 3. tertial 2025. Se kommentar om utrangeringer 2026 i note 4.

Nedskrivninger i 2025

Ingen nedskrivninger er gjort i 2025 per 3. tertial 2025 - ingen grunnlag for nedskrivninger etter gjennomgang anleggsregister.

Avskrivninger i 2025

Varige driftsmidler er avskrevet med 14,1 mill. kroner i 2025.

Tilleggskommentar 2025

Avviket i anleggstillene mellom årsregnskapet for 2024 og 2025 skyldes at det i 2024 ble oppdaget at enkelte anlegg var feil kategorisert i anleggsmodulen. Feilen ble korrigert i forbindelse med innlesning av inngående balanse for 2025, noe som medfører endring i sammenligningstillene. Endringen har ingen resultatmessig effekt og påvirker ikke bunnlinjen.

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	31.12.2024
Finansinntekter		
Renteinntekter	1	249
Valutagevinst (agio)	3	85
Sum finansinntekter	4	334
Finanskostnader		
Rentekostnad	198	51
Nedskrivning av aksjer	0	29
Valutatap (disagio)	2	0
Gebyrer	0	63
Sum finanskostnader	200	143

**Note 7A Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)**

Beløp i 1000 kroner

**Del A Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen
(kongruensavvik)**

	31.12.2025	01.01.2025	Endring
Avregnet med statskassen i balansen¹⁾	-1 090 178	-307 073	-783 105

Årsaken til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

	Endring
<i>Konsernkontoer i Norges Bank</i>	
Konsernkonto utbetaling (-)	-11 311 744
Konsernkonto innbetaling (+)	978 806
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	<i>-10 332 937</i>
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>	
Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer (-)	-2 424
Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer (+)	10 329 265
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men er direkte mot avregning med statskassen</i>	
Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992) (+)	845 162
Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986) (-)	-61 695
Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987) (+)	61 852
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
Inntektsført endring pensjonsforpliktelse, konto 1994	-590
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter (konto 1960 Endring 2025 gammel bankkonto oppgjørskonto Norges Bank)	-345 765
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter (oppløsning av fordring mot statskassen, skal inngå i avregning med statskassen - var fordringer 010125, men bokført på konto 1990 per 311225)	290 238
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	<i>783 105</i>
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregning med statskassen ¹⁾	783 105

1) Sum endring i avregning med statskassen skal stemme med sum i endringskolonnen ovenfor.

Kontroll: 0

Note 7B Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen
(bruttobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Del B Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2025 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2025 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Differanse
Immaterielle eiendeler, varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	126 768	0	126 768
Varige driftsmidler	44 649	0	44 649
<i>Sum</i>	171 417	0	171 417
Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6 008	0	6 008
Andre fordringer	34 606	545	34 061
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	716	0	716
Bankinnskudd, kontanter og lignende	20 942	20 942	0
<i>Sum</i>	62 273	21 487	40 786
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Pensjonsforpliktelser	-36 054	0	0
<i>Sum</i>	-36 054	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-42 869	0	-42 869
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-20 531	-20 531	0
Skyldige offentlige avgifter	-12 287	-1 178	-11 110
Avsatte feriepenger	-45 853	0	-45 853
Mottatt forskuddsbetaling	-18 990	-19 064	74
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-5 993	0
Annen kortsiktig gjeld	-306 495	-276 614	-29 880
Gjeld vedrørende tilskudsforvaltning og andre overføringer fra staten	-840 790	0	-840 790
<i>Sum</i>	-1 287 814	-323 381	-970 427
Sum	-1 090 178	-301 893	-758 224

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8 Forskningsmidler til utbetaling*Beløp i 1000 kroner*

Styrende organ	31.12.2025	01.01.2025	Endring
Adm.dir-fullmakt	4 325	4 766	-441
Banebrytende forskning	213 465	90 046	123 419
Demokrati og global utvikling	40 203	14 169	26 033
Energi og transport	78 801	21 125	57 676
Forskningsystemet	114 374	50 739	63 635
Helse	39 936	8 797	31 138
Innovasjon	128 826	36 314	92 512
Klima og miljø	66 902	12 625	54 276
Mat og bioressurser	42 598	22 870	19 728
Muliggjørende teknologier	50 902	1 763	49 139
Samisk samfunn og kultur	3 945	7 779	-3 834
Velferd og utdanning	56 514	25 240	31 273
Sum	840 790	296 233	544 556

Tabellen ovenfor viser Forskningsmidler til utbetaling 840,8 mill. kroner for 2025 (per. 31.12.2025) mot 296,2 mill. kroner for 2024 (sammenligningstall viser Forskningsmidler til utbetaling per 01.01.25, åpningsbalansen i overgang til bruttobudsjettering, etter prinsippendring 2024). Det er en kraftig økning fra 2024 til 2025 av forskningsmidler til utbetaling, da 2024 ble unormalt lave som en følge av overgangen fra nettobudsjettert til bruttobudsjettert virksomhet.

I regnskapsåret 2025 er det bokført faktura og SRS-avsetning for mottatte fakturaer, betalingsanmodninger og «automatiske utbetalinger» i samme periode som faktura/betalingsanmodning er datert, jf. omtale om overgang til bruttobudsjettering i Prinsippnote SRS, og Ledelseskommentarer for 31.12.2025, som beskriver prinsipper for tilskuddsforvaltning for 2025. Tabellen viser Forskningsmidler til utbetaling etter prinsippendring, inkl. avsetning for påløpte tilskudd per desember 2025 for 594,9 mill. kroner.

I tillegg er det faktura for tilskudd som ikke var ferdig godkjent av attestant og BDM / bokført i januar 2026, med bilagsdato 2025, for 38,86 mill. kroner som gjelder Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond, internasjonale aktører og EU (ikke avsatt per 31.12 da dette er balanseposter som er inkludert i mellomværende med statskassen).

Note 9 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	31.12.2024
Avslutning Gaveforsterkningskonto - Renteinntekter	17	0
Overgang til bruttobudsjettering - Ymse inntekt til staten	2 408	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	2 424	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		
Fordringer til pålydende	0	0
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 10 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Beløp i 1000 kroner

Tilskudd pr styrende organ og sektor	Kommuner	Fylkes- kommuner	Ikke- finansielle foretak	Finansielle foretak	Husholdninger	Ideelle organisasjoner	Stats- forvaltningen	Utlandet	2025	2024
Adm.dir-fullmakt	35	70	2 182 739	0	0	4 337	50 961	57 486	2 295 628	2 183 312
Banebrytende forskning	0	0	118 307	0	0	9 031	1 199 800	0	1 327 138	1 324 587
Demokrati og global utvikling	2 226	0	109 024	0	48	0	213 165	433	324 896	357 951
Energi og transport	366	948	968 797	-920	0	227	244 214	1 903	1 215 535	1 035 346
Forskningssystemet	0	845	674 870	0	1 856	3 877	378 601	80 096	1 140 144	941 409
Helse	29 846	6 201	63 368	0	0	30 476	356 349	0	486 240	471 084
Innovasjon	50 647	7 585	1 072 154	9 541	0	3 110	398 889	0	1 541 926	1 066 442
Klima og miljø	2 010	1 332	210 104	0	1 026	2 538	332 332	243	549 585	466 487
Mat og bioressurser	1 185	2 424	223 815	0	2 519	1 333	176 753	2 124	410 153	382 778
Muliggjørende teknologier	5 297	0	226 978	0	187	856	309 255	0	542 573	619 967
Samisk samfunn og kultur	2 431	631	0	0	0	0	14 127	0	17 189	14 376
Velferd og utdanning	0	0	130 247	0	0	6 658	341 351	0	478 256	542 539
Sum sektor	94 043	20 035	5 980 404	8 621	5 636	62 443	4 015 797	142 285	10 329 265	9 406 279

Tilskuddsforvaltning er utbetaling av forskningsmidler til eksterne prosjektansvarlige. Tilskudd vises i tabellen ovenfor sortert på mottagers institusjonelle sektor per styrende organ. Utbetalinger til henholdsvis ikke-finansielle foretak og statsforvaltningen utgjør om lag 97 % av de totale utbetalingene i 2025. 2024-tallene inkluderer Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond, internasjonale aktører og EU, jf. omtale i prinsippnote SRS, om overgang til bruttobudsjettering. I 2025 er disse midlene inkludert i mellomværendet med statskassen og konto 299*, se note 18.

Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Anskaffelseskost		
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Varer under tilvirkning	0	0
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	0	0
Sum anskaffelseskost	0	0
Ukurans		
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	0	0
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0

Note 13 Kundefordringer*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Kundefordringer til pålydende	15 420	8 103
Avsatt til latent tap (-)	-9 412	-6 631
Sum kundefordringer	6 008	1 472

Endring i kundefordringer 31.12.25 skyldes tidlig oppgjør av kundefordringer 2024 pga. overgang til bruttobudsjettering. Avsatt til forventet tap på fordringer er økt fra 6,6 til 9,4. per 31.12.25 pga. større poster som er forventet tap per 31.12.2025, jf. regnskapsførte tilskuddsposter i 87*- serien, se note 10. Avsetning til forventet tap er avsatt på konto 1580 for både drift og tilskudd som har vært gjeldene praksis i Forskningsrådet tom 2025. Fra 2026 vil Avsetning til forventet tap tilskudd endre konto ihht. Føringskontoplanen for 2026.

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Forskuddsbetalt lønn	132	214
Personallån	413	294
Andre forskuddsbetalte kostnader	13 742	12 167
Andre fordringer	20 319	2 628
Andre fordringer - fordringer statskassen - tilskudd	0	290 238
Sum andre kortsiktige fordringer	34 606	305 542

Nedgang i andre fordringer - fordringer statskassen - tilskudd på 290 mill. kroner skyldes avsetninger for påløpte tilskudd per. 31.12.2024, som ble fordringer mot statskassen, på grunn av at ikke utbetalte tilskuddsmidler per. 31.12.2024 var tilbakebetalt til Kunnskapsdepartementet. Posten er inkludert i avregning med statskassen per 31.12.2025, se note 7A. Jf. omtale om overgang til bruttobudsjettering i Prinsippnote SRS.

Det er i 2025 reklassifisert leverandørgjeld på 16,5 mill. kroner, som gjenspeiler økningen i andre fordringer.

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Mottatt forskuddsbetaling
Beløp i 1000 kroner

DEL I

<i>Opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	31.12.2025	01.01.2025
<i>Andre internasjonale prosjekter</i>	716	0
<i>Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter</i>	716	0

DEL II

<i>Mottatt forskuddsbetaling</i>	31.12.2025	01.01.2025
<i>EUs rammeprogram*</i>	18 990	20 941
<i>Sum mottatt forskuddsbetaling</i>	18 990	20 941

Mottatt forskuddsbetaling fra EUs rammeprogram var inkludert i annen kortsiktig gjeld i 2024. F.o.m. 2025 er midlene inkludert i Mottatt forskuddsbetaling som er spesifisert i tabellen på neste side.

*** Mottatt forskuddsbetaling fra EUs rammeprogram- valutarisiko:**

Ved budsjettering/rapportering av kostnader til EU brukes gjennomsnittlig valutakurs (EUs regelverk) for å beregne Euro-beløpet av periodens kostnader.

Refusjon av driftskostnader basert på kontrakt med EU har euro som valuta og innbetales i euro på Forskningsrådets NOK innbetalingskonto og bokføres i regnskapet i NOK. I perioden fra budsjettert/rapportert euro beløp til innbetalingen utføres vil valutaendring gi utslag på NOK beløp mottatt. Norges Forskningsråd holder valutarisikoen.

*** Mottatt forskuddsbetaling fra EUs rammeprogram - pr. koordinator:**

Mottatt forskuddsbetaling fra EU som dekker refusjon av ordinær drift, innbetales til Forskningsrådet via ulike EU-koordinatører. Innbetalingene delutbetales i takt med budsjetterte og rapporterte kostnader iht. kontrakt. Periodevis vil enkelte koordinatører ha underdekning på utestående saldo (disponible midler) som er en del av mellomværende med Staten. Midlene er ikke bevilget av Stortinget og disponeringen av midlene er følgelig ikke regulert av økonomiregelverket i staten. Samlet utestående beløp av Mottatte forskuddsbetaling fra EU vil til enhver tid ha overdekning. Tabellen på neste side viser fordeling av midler pr. koordinator.

EU-Koordinator **Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Agenzia Per La Promozione Della Ricerca Europea (Apr) - It	549	413
Aicib - Agencia De Investigacao Clinica E Inovacao Biomedica (Aicib) - Pt	148	125
Alfred-Wegener-Institut Helmholtz-Zentrum Fur Polar- Und Meeresforschung (Awi) - De	0	163
Bundesanstalt Für Landwirtschaft Und Ernährung (Ble) - De	7	7
Bundesministerium Fuer Klimaschutz, Umwelt, Energie, Mobilitaet, Innovation Und Technologie (Bmk) - At	1 656	785
Danmarks Tekniske Universitet (Dtu) - Dk	-23	-17
Deutsches Zentrum Fur Luft - Und Raumfahrt Ev (Dlr) - De	764	861
Fondation Des Sciences Du Patrimoine - Fr	71	76
Fondation Francaise Pour La Recherche Sur La Biodiversite (Frb) – Fr	231	276
Fondazione Centro Euro-Mediterraneosui Cambiamenti Climatici (Fondazione Cmcc) - It	-286	238
Fundación Española Para La Ciencia Y La Tecnología - Es	220	50
Institut National De La Sante Et De La Recherche Medicale (Inserm)-Fr	-35	51
Instituto De Salud Carlos Iii (Isciii) - Es	140	967
Ministero Della Salute (It Moh) – It	5 582	4 260
Norges Forskningsrad (Rcn)	304	304
Ministry Of Agriculture And Forestry Of Finland (Mmm) - Fi	403	313
Narodowe Centrum Nauki (Ncn) - Pl	652	728
National Technological Innovation Authority (Innovationauth) - Il	45	0
Norwegian National Security Authority (Nms) - No	4 317	4 126
Osterreichische Forschungsforderungsgesellschaft Mbh (Ffg) -At	525	1 900
Service Public Fédéral De Programmation Politique Scientifique (Belspo) - Be	540	500
Universiteit Gent (Ugent) – Be	26	166
Vetenskapsradet - Swedish Research Council (Src) - Se	75	0
Agence Nationale De La Recherche (Anr) – Fr	372	348
Drfip Ile De France Et De Paris	918	963
Agriculture And Food Development Authority (Teagasc),	0	-142
Aristotelio Panepistimio Thessalonikis (Auth)	123	0
Institute Of Sociology Of The Czech Academy Of Sciences	0	745
Ministero Dell'Università E Della Ricerca (Mur) – It	1 631	2 525
Forschungszentrum Jülich GmbH	38	208
TOTAL	18 990	20 941

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	0	408
Øvrige bankkontoer (øvrig / utenfor statens konsernkontoordning)	20 942	18 171
Sum bankinnskudd og kontanter	20 942	18 579

Bankkonto for gaveforsterkning er oppgjort og avsluttet per 31.12.25. Øvrig bankkonto er euro-konto for oppbevaring av EU-koordinatormidler.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Skyldig lønn	2 678	2 196
Annen gjeld til ansatte	65	39
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024	0	89
Påløpte kostnader	8 354	12 281
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	752	5 022
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	6 378
Midler fra EU koordinator	20 942	18 171
Midler forvaltet på vegne av andre, EUs rammeprogram *	105 670	35 687
Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond og internasjonale aktører som ikke inngår i EUs rammeprogram**	139 667	275 866
Annen kortsiktig gjeld	28 366	26 018
Sum annen kortsiktig gjeld	306 495	381 747

Påløpte kostnader inkluderer avsetning for påløpte kostnader samt reklassifisering av kundefordringer.

Nedgang i *Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet* skyldes innbetaling av prosjektmidler 31.12.24 som ble henført til riktig prosjekt i påfølgende måned i 2025.

Nedgang i *Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel* skyldes at faktura fra SPK for 6. termin 2025 er bokført og avregnet per 31.12.25 - faktura for 6. termin 2024 var ikke bokført pga. tidlig cutoff ved overgang til bruttobudsjettering.

Midler fra EU koordinator viser mottatte koordinator midler som skal fordeles videre til partnere ihht. kontrakt. Midlene mottas og holdes i euro på Forskningsrådets euro-bankkonto.

Endring i *Midler forvaltet på vegne av andre* er spesifisert i tabellene under.

***Midler forvaltet på vegne av andre, EUs rammeprogram - valutarisiko:**

Ved rapportering av tilskuddsmidler til EU brukes gjennomsnittlig valutakurs (EUs regelverk) for å beregne Euro-beløpet av periodens kostnader.

Tilskuddsmidler mottatt ihht. kontrakt med EU har euro som valuta og innbetales i euro på Forskningsrådets NOK innbetalingskonto. I perioden fra budsjettert/rapportert Euro beløp til innbetalingen utføres vil valutakurs gi utslag på NOK beløp mottatt. Norges Forskningsråd holder valutarisiko.

*** Midler forvaltet på vegn av andre, EUs rammeprogram - pr. koordinator:**

Mottatt forskuddsbetaling fra EU som dekker refusjon av ordinær drift, innbetales til NFR via ulike EU-koordinatorer. Innbetalingene delutbetales i takt med budsjetterte og rapporterte kostnader ihht. kontrakt. Periodevis vil enkelte koordinatorer ha underdekning på utestående saldo (disponible midler) som er en del av mellomværende med Staten. Midlene er ikke bevilget av Stortinget og disponeringen av midlene er følgelig ikke regulert av økonomiregelverket i staten. Samlet utestående

beløp av mottatte forskuddsbetaling fra EU vil til enhver tid ha overdekning. Tabellen under viser fordeling av midler pr. koordinator.

EU-Koordinator	31.12.2025	01.01.2025
<i>Beløp i 1000 kroner</i>		
Ministero Dell'Università E Della Ricerca (Mur) - It	14 412	0
Forschungszentrum Jülich GmbH	1 767	0
Bundesministerium Fuer Klimaschutz, Umwelt, Energie, Mobilitaet, Innovation Und Technologie (Bmk) - At	20 322	0
Centre National De La Recherche Scientifique Cnrs (Cnrs) - Fr	352	0
Deutsches Zentrum Fur Luft - Und Raumfahrt Ev (Dlr) - De	3 387	0
Fondation Francaise Pour La Recherche Sur La Biodiversite (Frb) – Fr	2 508	2 002
Instituto De Salud Carlos Iii (Isciii) - Es	4 203	0
Ministero Della Salute (It Moh) – It	12 170	9 206
Ministry Of Agriculture And Forestry Of Finland (Mmm) - Fi	3 280	0
Norwegian National Security Authority (Nms) - No	1 812	0
Osterreichische Forschungsforderungsgesellschaft Mbh (Ffg) -At	1 041	10 694
Service Public Fédéral De Programmation Politique Scientifique (Belspo) - Be	24 408	0
Agence Nationale De La Recherche (Anr) – Fr	2 260	135
Association D'Eureka – Fr	12 214	13 429
Agriculture And Food Development Authority (Teagasc)	1 314	0
Innobasque - Agencia Vasca De Innovación	219	219
Sum	105 670	35 687

**** Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond og internasjonale aktører som ikke inngår i EUs rammeprogram:**

Styrende organ	31.12.2025	01.01.2025	Endring
<i>Beløp i 1000 kroner</i>			
Adm.dir-fullmakt	42 286	182 914	-140 627
Banebrytende forskning	0	0	0
Demokrati og global utvikling	23 291	22 631	660
Energi og transport	6 138	9 959	-3 821
Forskningssystemet	0	0	0
Helse	22 718	2 478	20 240
Innovasjon	9 414	12 601	-3 188
Klima og Miljø	23 565	20 782	2 783
Mat og bioressurser	12 254	23 741	-11 487
Muliggjørende teknologier	0	0	0
Samisk samfunn og kultur	0	0	0
Velferd og utdanning	0	0	0
Sum	139 667	275 105	-135 439

Forskningsmidler under behandling per 31.12.25 er Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter og statlige fond. Disse midlene inngår i Mellomværende med statskassen, og er bokført på konto 299*, jf. balansen gjeld og egenkapital.

For portefølje Adm.dir-fullmakt skyldes den store endringen i løpet av første tertial delvis en større tilbakebetaling til Forskningsmidlene for jordbruk- og matindustri (FFL/JA). Videre kan mye av utviklingen forklares av overgangen til bruttobudsjettering hvor regnskap ble stengt vesentlig tidligere i 2024, noe som har ført til at en høyere andel av utbetalingene til prosjektene med finansiering fra FFL/JA har blitt forskjøvet til 2025.

Økningen for portefølje Helse kommer av en innbetaling på 9,6 mill. kroner fra Norsk tipping og innbetalinger fra Kreftforeningen.

Note 19 Pensjon
Beløp i 1000 kroner

Forutsetninger lagt til grunn ved beregningene	DNB/Gabler	Drift
Årlig diskonteringsrente	4,0 %	4,0 %
Lønnsvekst	4,0 %	4,0 %
Pensjonsregulering	2,7 %	3,8 %
Frivillig avgang ~ Opptil 50 år	0,0 %	0,0 %
Frivillig avgang ~ Over 50 år	0,0 %	0,0 %
Forventet avkastning	5,5 %	5,5 %
Årlig G-regulering	3,8 %	3,8 %
Inflasjonsrate	N/A	N/A
Uttak AFP	N/A	N/A

Pensjonsforpliktelser i balansen	31.12.2025	31.12.2024
Verdi DNB 1.1	-369	-642
Endring	125	273
Verdi DNB 31.12	-243	-369
Pensjonsforpliktelse driftspensjoner 1.1	-36 275	-36 851
Endring	465	576
Verdi driftspensjoner 31.12	-35 811	-36 275
Sum endring i året	590	849
Avsetning pensjonsforpliktelse 31.12	-36 054	-36 644
Endring pensjonsforpliktelse		
	31.12.2025	31.12.2024
Verdi 1.1	-36 323	-37 172
Endring i året	738	849
Verdi endring pensjonsforpliktelse 31.12	-35 585	-36 323

Beregning av DNB-ordningen:		
Sammenstilling av årets pensjonskostnad	31.12.2025	31.12.2024
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	0	56
Rentekostnader på pensjonsforpliktelsen	452	541
Årets brutto pensjonskostnad	452	597
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	382	532
Netto pensjonskostnad før amortisering	69	66
Amortisering av estimatavvik/aktuarielt tap/gevinst	0	0
Periodisert arbeidsgiveravgift	9	8
Årets pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift	78	74

Avstemming av pensjonsforpliktelser.		
Pensjonsordning med netto forpliktelse/ midler	31.12.2025	31.12.2024
Pensjonsforpliktelser brutto	13 842	14 218
Pensjonsmidler brutto	13 051	13 287
Netto pensjonsforpliktelser	26 893	27 505
Ikke resultatført estimatavvik	-660	-694
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	112	131
Netto pensjonsforpliktelser/ midler i balansen	26 345	26 942

Pensjoner over drift	31.12.2025	31.12.2024	
Minsteforpliktelse	41 835	40 464	
Fremtidig lønnsvekst	0	0	
Pensjonsforpliktelse	41 835	40 464	
Ikke resultatført estimatavvik	-6 024	-4 188	
Netto pensjonsforpliktelse	35 811	36 275	
	DNB	Drift	Sum
Sum pensjonskostnad	-69	-2 039	-2 108
Innbetalt premie/utbetalinger -2022	195	2 504	2 699
Endring pensjonsforpliktelse	125	465	590

Norges forskningsråd har to kollektive pensjonsordninger, en i SPK, og en i DNB. Forskningsrådet har også pensjonsforpliktelser gjennom KLP som dekkes over driften. I tillegg er det inngått pensjonsavtaler utover ordinær ordning som tas over driften. Ordningene utenfor SPK bokføres i henhold til Norsk Regnskapsstandard som pensjonskostnader etter en ytelsesplan.

Premiefastsettelse og beregning av verdien av pensjonsforpliktelsene skjer etter aktuarberegninger i tråd med Norsk regnskapsstiftelses veiledende forutsetninger pr 31.08.19. Det blir simulert en forvaltning av fondsmidler. Avvik i faktisk utvikling fra de beregningsmessige forutsetninger vil kunne gi både en over- og underfinansiering av ordningene. Ordningen i DNB gjelder for seks personer, og pensjonsavtalen over drift utover ordinær ordning gjelder for seks personer.

Den resultatmessige effekten av endringene i pensjonsforpliktelsene disponeres ikke mot administrativ avsetning, da bevilgningene skjer etter ett-års prinsippet til dekning av premie, mens pensjonsforpliktelsene er et uttrykk for Forskningsrådets langsiktige forpliktelse. Forskjellen mellom betalt premie og estimert kostnad føres direkte mot balansen på linje for pensjonsforpliktelse.

Note 20 Framtidige forskningsforpliktelser

Beløp i millioner kroner

Utgifts-kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	SUM	Tilsagnsfullmakt 2025
0118	Utenrikspolitiske satsinger	72	Belastningsfullmakt Utenriksdepartementet via Direktoratet for strålevern og atomikkerhet (DSA)	2	1	1	0	0	0	0	0	0	4	0
0118	Utenrikspolitiske satsinger	77	Norges forskningsråd - utenriksområdet, kan overføres	66	46	26	16	3	1	0	0	0	159	220
0161	Utdanning, forskning og offentlige institusjoner	74	Norges forskningsråd, - utviklingsområdet, kan overføres	193	178	117	61	27	15	9	0	0	600	701
0201	Analyse og kunnskaps-grunnlag	70	Norges forskningsråd - forskning om utdanning og forskning, kan overføres	290	235	134	69	18	5	0	0	0	751	800
0226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	21	Belastningsfullmakt Kunnskapsdepartementet via Utdanningsdirektoratet	2	2	0	0	0	0	0	0	0	4	0
0285	Norges forskningsråd	71	Strategiske forskningsprioriteringer, kan overføres	3 197	3 060	1 851	988	483	246	115	88	41	10 069	11 213
0285	Norges forskningsråd	72	Langsiktig, grunnleggende forskning, kan overføres	1 774	1 851	990	624	364	250	154	62	0	6 068	6 024
0325	Allmenne kulturformål	70	Norges forskningsråd, kan overføres	32	32	20	7	2	0	0	0	0	93	123
0400	Justis- og beredskapsdepartementet	73	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	81	59	31	12	4	1	0	0	0	188	210
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	72	Norges forskningsråd, kan overføres	80	66	31	17	9	3	3	0	0	207	237
0601	Utreddningsvirksomhet, forskning m.m.	74	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	187	165	89	49	16	5	0	0	0	511	562
0780	Forskning	70	Norges forskningsråd, kan overføres	471	373	185	91	33	9	0	0	0	1 162	1 096
0800	Barne- og familiedepartementet	70	Norges forskningsråd, kan overføres	55	48	27	15	4	1	0	0	0	149	157
0920	Norges forskningsråd	70	Tilskudd til næringsrettet forskning, kan overføres	1 102	1 027	441	126	33	10	0	0	0	2 739	2 878
0920	Norges forskningsråd	72	Tilskudd til marin og maritim forskning, kan overføres	500	430	232	108	37	11	0	0	0	1 318	1 362
0928	Annen marin forsknings og utvikling	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	21	0	0	0	0	0	0	0	0	21	22
1137	Forskning og innovasjon	71	Forskningsaktivitet - Norges forskningsråd, kan overføres	193	173	84	38	12	4	0	0	0	505	557
1301	Forskning og utvikling mv.	71	Norges forskningsråd, kan overføres	64	62	27	13	4	1	0	0	0	171	210
1301	Forskning og utvikling mv.	72	Norges forskningsråd - NTP-formål, kan overføres	58	65	42	30	22	23	24	0	0	264	358
1410	Kunnskap om klima og miljø	73	Norges forskningsråd, kan overføres	528	433	214	98	37	8	0	0	0	1 319	1 371
1471	Norsk Polarinstitutt	50	Stipend (Belastningsfullmakt Klima- og miljødepartementet via Norsk polarinstitutt)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet Tilskudd til forskning og informasjon - DFD	71	Forskningsmidler til Norges forskningsråd, kan overføres	98	83	51	18	8	2	0	0	0	260	231
1600	Finansdepartementet	71	Forskning og allmennopplysning - Norges forskningsråd	38	41	15	6	2	0	0	0	0	102	158
1618	Skatteetaten	50	Skatte- og avgiftsforskning (Belastningsfullmakt Finansdepartementet via Skatteetaten)	2	2	0	0	0	0	0	0	0	4	0
1700	Forsvarsdepartementet	72	Overføringer til forskningsrådet, kan overføres	31	48	45	40	24	9	3	0	0	200	238
1850	Klima, industri og teknologi	73	Norges forskningsråd, kan overføres	1 116	1 081	651	428	271	238	100	0	0	3 884	4 150
Sum tilskuddsposter				10 179	9 558	5 307	2 854	1 413	843	409	150	41	30 752	32 875
NA	Midler forvaltet på vegne av andre, ikke statlige virksomheter, statlige fond, EU og andre internasjonale aktører	NA	Andre finansieringskilder	564	419	212	28	7	2	0	0	0	1 232	0
Sum				10 742	9 977	5 519	2 882	1 420	845	409	150	41	31 985	32 875

Kommentarer til note 20

Noten viser forpliktelser i henhold til inngåtte avtaler per 31.12.2025. Samlet er framtidige forpliktelser på om lag 32 mrd. kroner over perioden 2026 til 2034 per 3. tertial 2025.

Ved utgangen av 2025 har Forskningsrådet ubrukt bevilgning for året på alle poster unntatt én. Avvikene mellom faktisk kontant utbetaling og bevilgning skyldes endringer i prosjektfremdrift og periodiseringsdifferanser, og er ikke en reduksjon i forpliktelser. Ubrukt bevilgning søkes om overført til 2026. Forskningsforpliktelsene per 3. tertial 2025 overstiger tilsagnsfullmakten for 2025 på tre av Forskningsrådet sine tilskuddsposter. Dette er i hovedsak forskyvelser av utbetalinger som vil dekkes inn av overført bevilgning som beskrevet ovenfor. Forskningsrådet estimerer at utbetalingene vil ligge jevnt under nivået på forpliktelsene på grunn av forskyvelser og endringer i de underliggende prosjektene. Forpliktelsene som er flyttet fra 2025 til 2026 er ikke periodisert. Utbetalingstakten vil dermed kunne endre seg, og det er usikkert når de kommer til utbetaling.

Midlene over NFD Kap. 928.21 er en belastningsfullmakt for 2025 på 21,5 mill. kroner. Det forutsettes at fullmakten overføres i 2026 for å dekke forpliktelsene som kommer til utbetaling. Forskningsrådet har i 2025 belastningsfullmakter for tilskuddsmidler fra fem kap. poster i statsregnskapet. Det forutsettes en videreføring av belastningsfullmaktene i 2026 og kommende år. Derfor inkluderes belastningsfullmaktene i noten.

Tidligere har gjennomstrømningsmidler (inkludert grunnbevilgninger) vært inkludert som en forventet forpliktelse i Note 20 utover budsjettåret. Etter overgangen til bruttobudsjettering med tilsagnsfullmakter fra og med 2025 holdes disse derimot utenfor. Fra og med 2025 er grunnbevilgningene til instituttsektoren gitt på egne kap. poster, og det er ikke tilsagnsfullmakter på de aktuelle postene ettersom hele tildelingen utbetales samme år som det gjeldende tilsagnet. Grunnbevilgningene er ikke konkurranseutsatte, og avtalene inngås for et år av gangen ifm. Stortingets vedtak av bevilgning. Øvrige gjennomstrømningsmidler tildeles også årlig med budsjetteffekt samme år, og inngår ikke i tilsagnsfullmakten. Grunnbevilgningene og øvrige gjennomstrømningsmidler forventes videreført på 2025-nivå. I 2025 utgjør grunnbevilgninger og øvrige gjennomstrømningsmidler samlet sett ca. 1,7 mrd. kroner, hvorav 1,42 mrd. kroner er grunnbevilgninger til instituttsektoren, og resten er øvrige gjennomstrømningsmidler. I årsregnskapet for 2024 tilsvarte gjennomstrømningsmidler i note 20 om lag 13 mrd. kroner av de totale forskningsforpliktelsene i perioden, tilsvarende tall for 2025 er ikke inkludert i note 20 som forklart ovenfor.

Forpliktelsene er en avtalerettslig plikt til utbetaling, men har forbehold om bevilgning fra Stortinget. Forskningsrådets avtaler om tilskudd er enkeltvedtak og reguleres derfor av forvaltningsrettslige regler. Avtalen gir derfor ikke en binding om flerårige tilskuddsutbetalinger. I avtalens generelle vilkår kapittel 18.1 heter det blant annet at Forskningsrådet kan heve avtalen dersom "*Sentrale forutsetninger for kontraktsforholdet svikter, herunder at Forskningsrådet ikke får de nødvendige midler stilt til rådighet, det skjer endringer i offentlige reguleringer eller det oppstår andre uforutsette omstendigheter av vesentlig betydning for gjennomføringen av prosjektet eller Forskningsrådets evne til å bidra til dette, jf. punkt 4.7*".

Note 21 Leverandørgjeld*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2025	01.01.2025
Leverandørgjeld	42 869	12 364
Sum	42 869	12 364

Utestående leverandør gjeld ved utgangen av 2024 var unormalt lav, da det ved overgangen fra netto til bruttobudsjettert virksomhet ble satt en tidlig frist for godkjenning av kostnader og utbetaling av leverandørgjeld.

Påløpte kostnader for ikke bokført leverandørfakturaer er avsatt pr 31.12.2025 og inngår i annen kortsiktig gjeld, se note 18.

Årsregnskap Eiendomsfondet

LEDELSESKOMMENTAR

Norges forskningsråd forvalter Eiendomsfondets tomter, mens Staten, ved Kunnskapsdepartementet, står som hjemmelshaver. Rådets rolle som eiendomsforvalter har sin bakgrunn i Stortingets vedtak i 1993 der man fikk overført ansvaret for forvaltning av bygninger og eiendommer eid av Norges Teknisk Naturvitenskapelige Forskningsråd (NTNF). I forbindelse med dette ble det opprettet et eiendomsfond som er regulert med egne statutter. I løpet av 2026 skal Eiendomsfondet avvikles, og forvalteransvaret for tomtene overdras til Statsbygg og UiO. Staten ved Kunnskapsdepartementet vil fortsatt stå som hjemmelshaver til tomtene.

Forvaltningen er selvfinansierende med eget budsjett og regnskap. Resultatet av eiendomsdriften blir overført til fondet som har til formål å fremme forskningsstrategiske mål og forvaltning av eiendomsverdier. Ved utgangen av 2025 viste fondets balanse 139,57 millioner.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av eiendomsfondets virksomhet ut fra årets aktivitet og de regnskapsprinsipper som er lagt til grunn. Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv fra Finansdepartementet. Regnskapet er avlagt etter statlige regnskapsstandarder (heretter kalt SRS), og revideres av Riksrevisjonen.

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

13. mars 2026

Gunnar Bovim

Birger Vikøren

Gunnar Hovland

Linda Nøstbakken

Iselin Marstrander

Paula Eerola

Per Magnus Kommandantvold
ansattes representant

Lillian Margrethe Baltzrud
ansattes representant

Mari S. Sundli Tveit
administrerende direktør

Prinsippnote bevilgningsrapportering for eiendomsfondet

Årsregnskap for statlige fond er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene og Finansdepartementets rundskriv.

Et statlig fond er en formuesmasse (kapital) som regnskapsmessig er adskilt fra statens øvrige midler, og der anvendelsen er bundet til et nærmere fastsatt formål med varighet utover ett budsjettår. Fond har en forenklet rapportering til statsregnskapet. Eiendomsfondet er et B1-fond og er plassert på en rentebærende konto innenfor statens konsernkontoordning. Rentegruppen er kortsiktig flytende rente. Beholdninger på oppgjørskontoen overføres til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Øvre del av oppstillingen viser hva som rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser fondets saldo og likvidbevegelser på fondets oppgjørskonto i Norges Bank. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser som fondet er oppført med i statens kapitalregnskap, vises i oppstillingens nedre del. Note A utgår, da det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet til Eiendomsfondet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2025

Beholdninger rapportert i likvidrapport	Regnskap 2025
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	113 927
Endringer i perioden	11 030
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>	124 957

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2025	2024	Endring
810205	Beholdning på konto i Norges Bank	124 957	113 927	11 030

Fondsregnskapet tilsvarer oppstillingen av virksomhetsregnskapet i årsregnskapet for statlige virksomheter. Fondsregnskapet er utarbeidet etter statlige regnskapsstandarder. Notene nummereres fortløpende.

Resultatoppstillingen inneholder alle overføringer til og fra fondet i regnskapsåret. Overføringer til fondet består av festeavgifter, renteinntekter og eiendomsskatt. Periodens resultat er forskjellen mellom overføring til fondet og overføring fra fondet, og viser netto endringer i fondskapitalen. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Eiendomsfondet har ansvaret for forvaltning av eiendommene i Gaustadbekkdalen. De opprinnelige tomtene overtok Forskningsrådet vederlagsfritt fra staten i 1952. Etter dette er det kjøpt tilleggsarealer for 14,7 mill. kroner for å få eksisterende arealer mer hensiktsmessige. Kjøpene ble finansiert ved bruk av Eiendomsfondet. Fra 2015 fører nye kjøp til en avsetning på konto 215 - statens finansiering av varige driftsmidler. Da de tidligste kjøpene har redusert virksomhetskapitalen med 9,5 mill. kroner, er det ikke vurdert som nødvendig å etablere en avsetning på konto 215 for disse. Beløpet innebærer ikke en reell forpliktelse fremover - verdiene er ikke avskrivbare.

Resultatregnskap
Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2025	31.12.2024
Driftsinntekter			
Festeavgifter	1	8 368	8 885
Annen driftsinntekt	1	517	0
Sum driftsinntekter		8 885	8 885
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	2 125	2 071
Andre driftskostnader	3	777	893
Sum driftskostnader		2 902	2 963
Driftsresultat		5 983	5 921
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		4 943	4 599
Finanskostnader		0	0
Sum finansinntekter og finanskostnader		4 943	4 599
Resultat av periodens aktiviteter		10 926	10 520
Avregninger og disponeringer			
Disponering av resultat til eiendomsfond		10 926	10 520
Sum avregninger og disponeringer		10 926	10 520

Balanse

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2025	31.12.2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	14 611	14 611
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>14 611</i>	<i>14 611</i>
Finansielle anleggsmidler			
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Sum anleggsmidler		14 611	14 611
B. Omløpsmidler			
Fordringer			
Bankinnskudd		124 957	113 927
<i>Sum fordringer</i>		<i>124 957</i>	<i>113 927</i>
Sum omløpsmidler		124 957	113 927
Sum eiendeler		139 569	128 538
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
Virksomhetskapi tal			
Eiendomsfond	5	134 339	123 413
<i>Sum virksomhetskapi tal</i>		<i>134 339</i>	<i>123 413</i>
Avregninger			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Ikke inntektsført bevilgning knyttet til tomter		5	
		125	5 125
<i>Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>		<i>5 125</i>	<i>5 125</i>
Sum statens kapital		139 465	128 538
D. Gjeld			
Avsetning for langsiktige forpliktelse r			
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelse r</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Annen langsiktig gjeld			
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	6	104	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<i>104</i>	<i>0</i>
Sum gjeld		104	0
Sum statens kapital og gjeld		139 569	128 538

Note 1 – Driftsinntekter

Driftsinntektene i fondet hvert år består av festeavgifter og eiendomsskatt. Festekontraktene har normalt en løpetid på 80 år, og regulering er hjemlet i lovverket. Noen festekontrakter inngått før 1985 har i henhold til daværende regelverk en festeavgift på kroner null pr. år. Avhendingsinstruks og statsstøttereglement er implementert, og nye festekontrakter er basert på markedstilpasning. Fondet står på rentebærende konto og renteinntekter tilføres fondet.

Note 2 – Lønnskostnader

Det er overført 2,13 mill. kroner til Forskningsrådet som forvalter eiendomsfondet. Dette er refusjon av lønn og indirekte kostnader virksomheten har hatt i forbindelse med administrasjon av fondet.

Note 3 - Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	2025	2024
Juridisk bistand	0	143
Andre konsulenttenester	104	63
Eiendomsskatt	673	687
Sum	777	893

Kjøp av konsulenttenester er knyttet til verdivurdering av tomter ifm. avvikling av eiendomsfondet.

Note 4 - Varige driftsmidler – tomter

Beløp i 1000 kroner

Anskaffelseskost 31.12.2024	14 611
Tilgang i 2025	0
Anskaffelseskost 31.12.2025	14 611
akkumulerte avskrivninger	0
Balanseført verdi 31.12.2025	14 611
Avskrivningssatser (levetid)	Ingen avskrivning

Tomter som er kjøpt ved bruk av Eiendomsfondet er ført i balansen til kostpris. I tillegg har fondet ved Forskningsrådet, hjemmel til betydelige arealer i Gaustadområdet som ble overdratt vederlagsfritt fra staten (Innst.nr 199, 21.juni 1952).

Note 5 – Virksomhetskaper*Beløp i 1000 kroner*

Inngående Balanse 01.01.2025	123 413
Resultat 2025	10 926
Utgående Balanse 31.12.2025	134 339

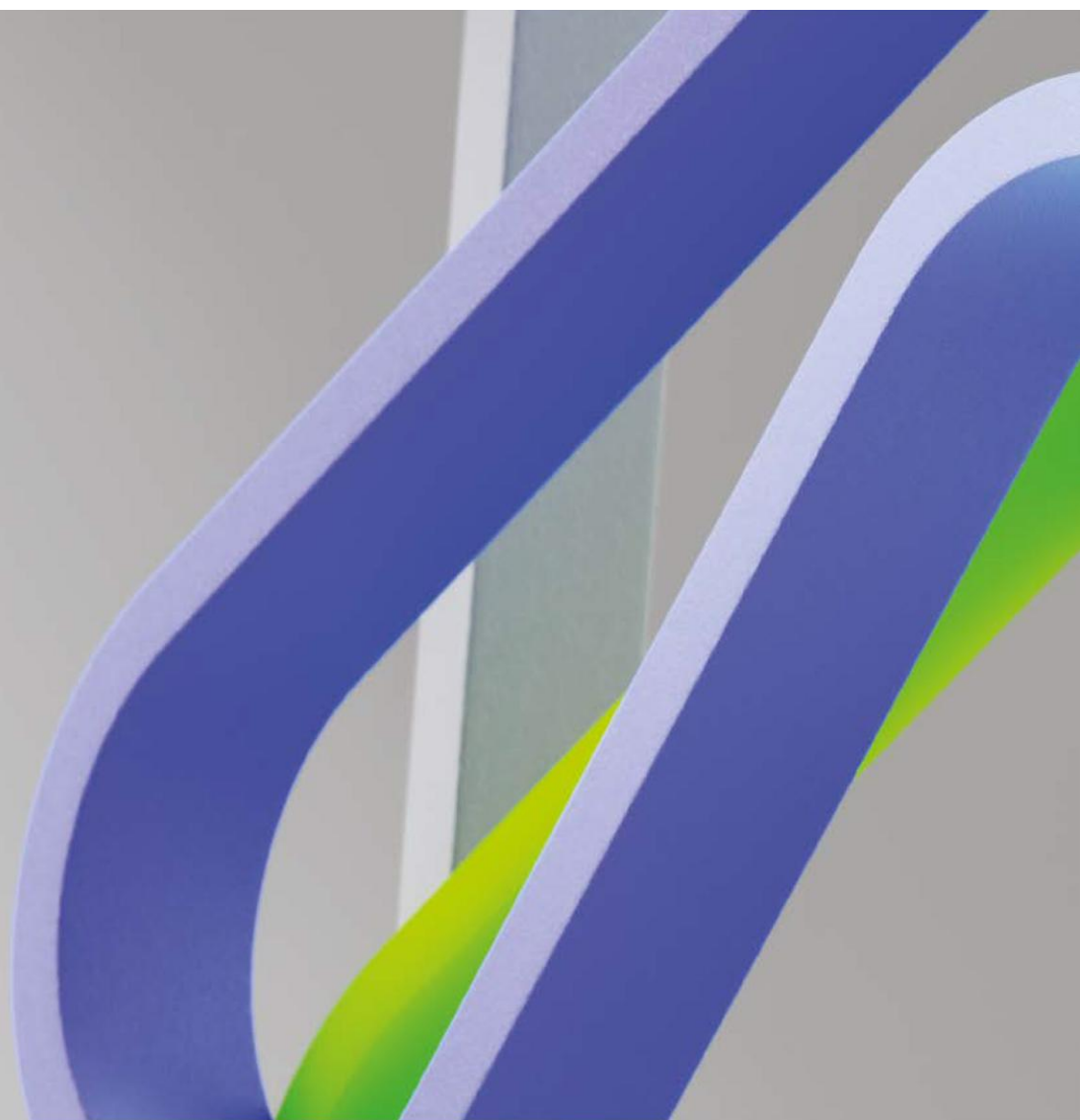
Virksomhetskaper kan bare opptjenes etter særskilt fullmakt fra Stortinget. Virksomhetene kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten.

Opptjent virksomhetskaper består av eiendomsfondet jf. Virksomhets- og økonomiinstruks for Norges forskningsråd pkt. 5.2 (godkjent av Kunnskapsdepartementet):

«Eiendomsvirksomheten i Norges forskningsråd er selvfinansierende og reguleres med eget budsjett og regnskap. Forskningsrådet har et eget Eiendomsfond regulert med egne statutter. Årsresultatet av eiendomsvirksomheten føres mot Eiendomsfondet.»

Note 6 – Annen kortsiktig gjeld*Beløp i 1000 kroner*

	2025	2024
Avsetning påløpte kostnader	104	0
Sum annen kortsiktig gjeld	104	0

Norges forskningsråd

Besøksadresse: Drammensveien 288

Postboks 564

1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00

Telefaks: 22 03 70 01

post@forskningsradet.no

www.forskningsradet.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

ISBN 978-82-12-04249-0 (pdf)